

34420

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 25-వ తేది శనివారము.
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ చవతి ర.

No. ౬8
సంచిక ౯౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

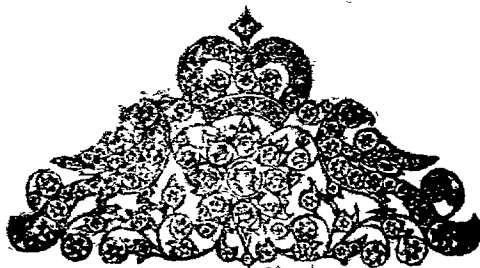

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట ముండదగినది.

మాకాతాదారులకు అనేక సద్దుపాయములుగలవు
పుష రాగకమలములకు కెంపులకు
సవరంబంగారుకు, సీమవెండికి
పూచీ నిచ్చెదము

శృష్టికరముగాలేకున్న వాఘను
తీసుకొని వైకమిచ్చెదము.

మావద్ద సవరముబంగారు సీమవెండి, మేల్తైళ పుష్కరాగకమలము, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుచ్చుకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళిమాలలు, మోక్షమాలలు, పంచభాష, నాగవత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపసరములు, కెంపుఆడిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు,
బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, మట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధ వేణుక
సామానులు యివి, యవి యననేల ముక్కుపుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకమలసామానులు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన అతి స్వల్పకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఒకసారి మానమృతమును పరీక్షింపును.
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైవా బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

1

1925 వ. సం॥ నెవ్వెంబరు 30 వ తేదీ వరకును

సిగరెట్టు ప్యాకెట్టు పద్ధతి అనుసరింపబడును.

ఈతేదీవరకు అక్బరుషా, వాచ్, అంబరిల్లా, టైగర్,

ఫిష్ మార్కులు గల కాళీ సిగరెట్టుపెట్టెలు

అణాకు పది చొప్పున పుచ్చుకొనబడును

ది ఇంపీరియల్ టుబాకో ఆఫ్ ఇండియా
పోస్టుబాక్సు నెం 242 మద్రాసు.

ఆయుర్వేద హాషధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము

కొద్దిరోజులువరకు నెల 3-0-0

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

ఇ నా ము ఇ నా ము

శ్రేష్టమైన రోల్డుగోల్డు చేతిగడియారము.

(10 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము)

నెం. 20 అలనారువ, వాగనారును

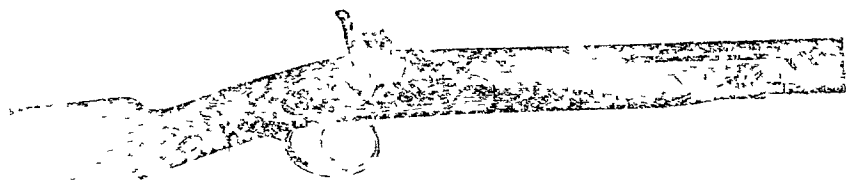
ధరించుటకు, నెం. 29 వై నా గుండ్ర ఆకారముగల స్క్విప్ యంత్రము, గడియారము
వేనక పైచెప్పబడియున్నది. కాలమునకు
కలిగిన గంటను చూపును. తోలువారు
తో తక్కువైన నగర గూ 7-0-0.

నెం. 29. చిత్తరపువెక్కిన, జేబి వెంకిగడియారము
లీనర్ యంత్రము. రూ. 4-15-0.

వైకనువరచిన కెంబరు 20, మూడు గడియారములు
తీయవారికి, అతి ముందరమైన, గోజలో తినించు గడియార
ము ఇనాముగా ఇవ్వబడును.

డి. ఆటోమన్ కంపెనీ, తపాలు పెట్ట 174 మద్రాసు.

యిప్పుడే వచ్చినవి

లండనులోనున్న మెసర్సు జోసెఫ్ బోరన్, సి. జి. బోన్ హిల్, ఛారలిపత్, ఆఫ్ బ్రష్ గాఫ్ అన్ని బోరులలోను తయారుచేయబడిన 7 రకములలో 144 తుపాకులు వచ్చియున్నవి. వాటికరలు రూ 52-8-0 నుండి రూ 90—వరకు గలవు. ప్రత్యేకమైన 36 ప్లీలు బారల్సు, ప్లీట్ లాక్సు, ప్లీట్ నిప్పలు గలవు. మేము గడిచిన 30 సం॥ రములనుండి తెప్పించిన తుపాకు లన్నిటిలోను ఇవి చాల శ్రేష్ఠమైనవి.

యితర చోట్లకు ఆర్డరులు పంపుటకు మునుపు మాకు వ్రాసిన ధరలు, పూర్తిగా నివరములు తెలుపబడును.

Spencer & Co, Ltd., Madras &
From our Branches at Bangalore, Champion
Reefs, Mercara, Coonoor, Kotagiri, at Madras Prices.

***** గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నిరసము!!!

రాజేశ్వరి

బొర క్కుసబ్బు

చర్మవ్యాధులకు

వజ్రాయుధము

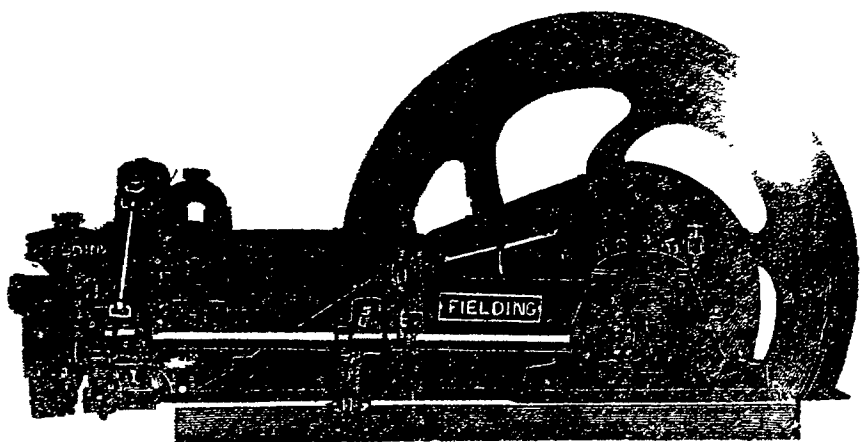
మైనపునత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజెంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోఫ్ అండ్ క్యాండ్లీ వర్క్సు. బెజవాడ.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశల్
 క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

ఈ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని సితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. ఎటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. ఈ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

తెలిఫోన్ } డి. యల్. శ్రా సెరిందు కో., } పోస్టుబాక్సు
 నెం 690 రు. } 12, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. } నెం 203 రు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 25-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	13 8 0
సెనగలు ,, డిటా	11 12 0	12 4 0
పెసలు ,, డిటా	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా	15 4 0	16 8 0 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి	55 0 0	60 0 5
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	58 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 186 మి.కొ.నూనె	182 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	127 0 0	128 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 50,50	
కాళహస్తీపాయకట్టు	70,75	
బెల్లము బా 1-కి	రు 35 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం	80 0 0	82 0 0
రవుండు	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంగు	71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి	18 7 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	268 0 0	264 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కిర 226 పా॥ గలవి	81 0 0	81 8 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	72 0 6	
పొట్టికృష్ణము డిటా	,,	,,
సింహం డిటా	,,	,,
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బోం వెట్టుబారువ 1-కి	రు 300 0 0	
ఎల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూశయేనుగ నెం 20	9 8 0	
జిహాన్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ లేబిలు అయినను	12 0 0	
నద్యాన్ నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని ధర్మ సు	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అరైన్సు	7 4 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 4 0	
నెం 22½ రంగవిలాప	9 10 0	
నెం 14½ రాదాకృష్ణము	7 4 0	

అందరితోను శాంతముగా నుండిన మీరు తప్పక నిమగ్నముగా నుండెదరు

అయితే నిమగ్నమైనవనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ నుండును.

శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన మా ఆతంకనిగ్రహపాఠము వాడుడు. అది తప్పక గుణమిస్తును. ఇంతేగాక సరములబహిషేకం, మెదడు అలసిపోవుట, ఆశీర్వాదులు మొదలగువ్యాధులు కూడ గుణమగును. 32 మాత్రలు గల బుడి ధర రూ. 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాక్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ పాఠస్థి

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

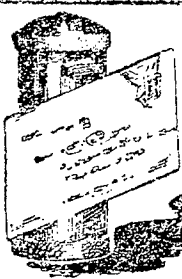
ధర స ర స ము జర్నల్ ఎడెక్టిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్బ్ లెన్సు	2 8 0
పెన్సెల్ లెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రూ ఫుట్ లైట్	3 0 0
" సెల్ ఫుట్ బిగ్గెలెన్సు	3 8 0
చేలింబరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాటి 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటో సిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0

ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము
లక్ష్మీ వర్తకశాల
తాపాలు పెట్టె సం. 35, మద్రాస్!

జూబులు

కొణకంచి

నందిగామ తాలూకా కొణకంచి గ్రామములో నున్న శ్రీ రామచంద్ర గ్రంథాలయమునకు నవమి వార్షికోత్సవము ది 18-7-25 తారీఖున సుప్రసిద్ధులగు శ్రీ శేషాద్రి వెంకటరమణ కవులలో ఒకరగు శ్రీమాన్ భూపాటి రమణాచార్యుల వార్యాధిపత్యమున జయప్రదముగా నెరవేరెను. శ్రీమాన్ గారు గ్రంథాలయోద్యమము గూర్చియేగాక ఖద్దరుగురూర్ని వొక్కిచెప్పి ఇంతటినుంచి ఖద్దరునే ధరించెద మని సభ్యులచే వాగ్దానములను గైకొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

రాజ్యస్వీకారము

ఈసం 18 వ తేదీన సేను సాంతపనిమీద పితాపురము వెళ్లిరి. ఏదీ కేసినను రెండువిషయములగుర్చి ప్రజలు చెప్పకొనుచుండగా వింటిని. అవేనంగా, శ్రీ పితాపురమహారాజుగారు కోరిక పీఠపర సంస్థానాధీశ్వరులగు శ్రీరాజారావు చెల్లెయ్యమ్మారావు బహద్దరుగారిపై చెచ్చిన దావాయను— ఆరాజీమణి తాను చెప్పజేండ్ల వృద్ధురాలగుటచే నింక సంపూర్ణ విశ్రాంతి గొన నిశ్చయించి, తమ కోడలుగారగు శ్రీరాజారావు రామయ్యమ్మారావు బహద్దరుగారిని స్వరాజ్య పరిపాలనా ధారే యను గావించుటయు, శకలధలప్రదాత యగు శ్రీ రామచంద్ర మూర్తి శ్రీచల్లయ్యమ్మారావు బహద్దరువారికిఁ బరిపూర్ణాంగోగ్య విశ్రాంతులను, శ్రీరామయంబా మహారాజ్ఞికి సమస్తసౌభాగ్యములను, గటాక్షించుచుగాక!

అనకాపల్లి జనమంచి సీతారామస్వామి,
8-7-1925 ఆంధ్రోపాధ్యాయుడు మునిసిపల్ హైస్కూల్

కమ్మమహాజనసభలు రెండో?

టంగుటూరులో కమ్మమహాజనసభ జరిగి యిప్పటికి మూడు సంవత్సరములు దాటినది. అప్పటినుండి యిప్పటి కొక్క సభయైనను జరుగలేదు. అందులకు కారణములేవియో మన ప్రముఖుల కెల్లరకు తెలిసియుండవచ్చును. సభలు జరిగినను లేకున్నను పూర్వపు పరిస్థితులకును, ప్రస్తుతపరిస్థితులకును భేద మంతగా లేని మాట నిజము. ఇంతవరకెనిమిదికమ్మమహాజనసభలు జరిగినను, సభలయం దుపన్యసించుట, తీర్మానములను జేయుట సుత్రముదప్ప, కార్యదీక్ష నవలంబించి, రాజకీయమునందేమి, సాంఘికమునందేమి, విద్యావిధానమునందేమి, మనవా రభివృద్ధికరములగు మార్గములను జూప జాలకపోయిరి. అందుచే నిప్పును రెండు కమ్మమహాజనసభలు కావలయునా? ఈసం 26, 27, 28 తారీఖులలో గౌరవనీయులగు బి. మునిస్వామినాయుడు యమ్. యల్. సి గౌ. యశ్వత్థతక్రేంద సాతూరులో దక్షిణ కమ్మమహాజనసభ జరుగబోవుచున్నది. రాబోవు పెద్దెంబరు మాసములో చాటపరగ్రామమునందొక కమ్మమహాజన సభ జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఒక్క సభయే యున్న కార్యక్రమమును జరుపుట దుర్లభమున తలంపుతో మన వారిప్పుడు రెండుసభలను జరుపుచున్నారా? కాకున్న సుతరము దక్షిణములను రెండు పదములున్నవని రెండు సభలు కావలయునా? అటులయినచో రేలూరు తాలూకా చాటపరగ్రామములో జరుగబోవు సభకు ఉత్తర కమ్మమహాజన సభ యని కేరీడవలయునా? వివేచనాజ్ఞానసంపన్ను లగు పెద్దలు పక్షపాతబుద్ధితో రక్షింప రెండు చిక్కుల కేల వదలేవేయనలయునా? నాయుడైశ్వ్యములు లేవ్వియినచో, దక్షిణ కమ్మమహాజన సభవారు కాని, నూతనముగా కేరీడవలసివచ్చు ఉత్తర కమ్మమహాజనసభవారుగాని లేక యితరు లెవ్వరైనగాని, యాక్రంది ప్రశ్నలకు సమాధాన మిత్తురా?

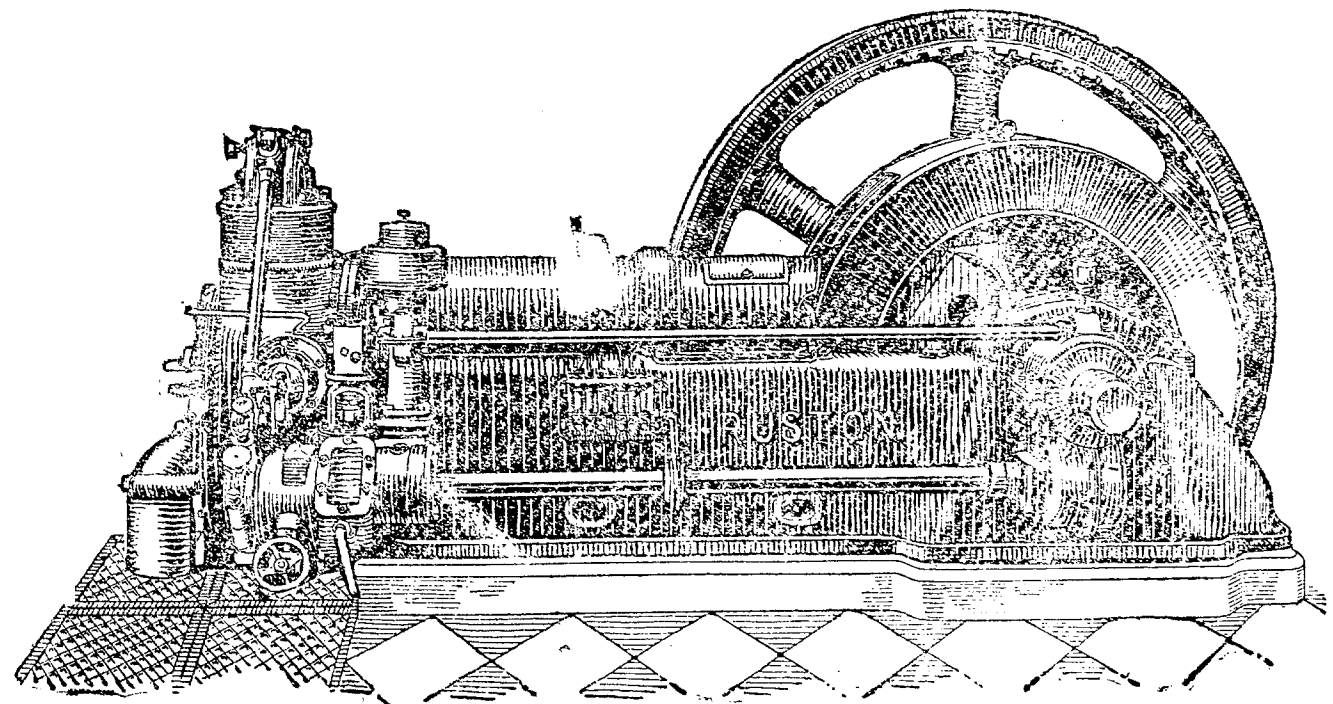
1. కమ్మమహాజన సభలో విభేదము లేప్పుడేర్పడెను? అట్లు లేర్పడుటకు కారణమేమి?
2. దక్షిణ కమ్మమహా సభ యను కేరీడ కక్క నోకమ్మ మహాజన సభ యెప్పు డేర్పడినది? అందువలన వారు సంఘము

ది రస్త్ న్ క్రాడ్ ఆయి లంజి ను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను మిక్కిలి పోషిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బు, స్ట్రోక్, మాగ్నెటా, మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన నూనె చాలును. కొద్దినూనెతో పనిచేయును. చతురతనిమియు ఉండ నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మాక్యాటలాగుకు వ్రాయుడు (388)
మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు, మాస్కి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

మొత్తమునకు చేయవలసిన అంశము లేమి?

8. దక్షిణ కన్యసహజసభనా రీ విషయమై మెప్పుడైన నితర కన్యసహజనులను నూచించిరా? నూచింపకున్న వెంటకలన?

9. దక్షిణము, ఉత్తరము అను భేదము లేక జరుగుచున్న మహాసభనుండి దక్షిణ కన్యసహజనులు విడిపోవుటకు కారణము లేమి?

10. ఈ కాలంలో జరుగబోవు సభకు దక్షిణ కన్యసహజను నితరులకు ఆహ్వానము లంపిరా?

ఒక కన్య విద్యార్థి

మన కర్తవ్యమేమి?

కన్యసహజ శియాలారా!

కన్యసహజసభ నొక దానిని నెల కొన్నిటిని. సది పంజాబు సత్సరములలో నీడో, యెనిమిదో మహాసభలు జరిగినవి. ప్రతిసభకును నాయకులు సంఘాభిమానులు పండుకొని గవచ్చిరి. గంభీరముగా నుపన్యసించిరి. తీర్మానములను తురిపించిరి. కాని క్రియయేదీ? సభముగిసిన మరుసటిదినమే లాయర్లు తమ వృత్తులందు, రైతులు వ్యవసాయములందు, ఉద్యోగులు తమ పదవులందు నిమగ్నై స్వవ్యవహారముల సందడిలో నంతయు మరిచిపోయెడివారు. టంకటూరులో కన్య మహాజనసభ జరిగి మూడు సంవత్సరములైనది ఇప్పుడు సభమంటే తలచువారొక్కరైతే చూడ గానరాదు. పుష్కరమున కొక్కటియో, యవ్వ ప్తము సరిగానున్న రెండో సభలను జరపుట చూడారి యుద్దేశ్యము కాబోలు? ఎవరి యుద్దేశ్యము తెలుసున్నను ఈమహాసభకు అవసరకాలము సమీపించినవని నాటింపు అప్పుడు రాజీనామా నొసంగెను కార్యదర్శి రాజీనామా నిచ్చెను. వీరి రాజీనామాలను గైకొనినవా రెవరు? వీరెవరి కొనగిరి? వీరి సంఘముగాని వానిని గైకొనుచుగాని సభయేదీ? సభను కూర్చుటకు ప్రయత్నించునా రెవరు? ఇది యంతయు నొక్క విచిత్రకథనముగా నున్నది ఈవిచిత్రకథనమునందే కన్య సంఘము యొక్క యవ్వప్తము నాశనమై పోవుచున్నది.

మహాశియాలకు మన దుస్థితిని గురించి వ్రాయవలసిన చో నెంతవ్రాసినను వ్రాయవచ్చును. దీర్ఘముగా వ్రాసి మిమ్ములకు విసిగించుటకు నామన సోష్టకొనుట లేదు. అయిన నింక రెండు మూడు వాక్యముల వ్రాసిగొనించెదను. పతనమునకున్న కన్య సంఘము నుదరింపదలించితినేని, ఇతర సంఘములతో పాటు మన సంఘముకూడా భారతాంబుకుటుమునం దొక్క గిన్నెనైయు నన్యకాంతలతో ప్రకాశింపజూచు భాగ్యమును కోరుచున్నది, మీరొక యుక్తకులు చూరముచేయుడు. "మన కర్తవ్యమేమి" యను నాప్రశ్నకు సదుత్తర మొసగుడు. మన సంఘమువలకు నెలకొనియున్న సాంఘిక దురాచారములను నాశనము చేయుటకు మన మెందొన బ్రయత్నము చేయవలసియున్నది ఇట్టి దుర్మర్యాదే మీకు వాంఛనీయమగునని మీచిత్తము వచ్చినట్లు లానరింపుడు కాని దీర్ఘముగా నాలోచింపుడు. జీర్ణమగుచున్న కన్యసంఘము నుద్ధరింపుడు. సోదరదేశీయులలో స్వసంఘముయొక్క గౌరవమును కాపాడుడు. మీగౌరవమును నిలువజేట్టుకొనుడు.

ఒక కన్యవిద్యార్థి.

దక్షిణ ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ

ఆంధ్ర మహాశియాలారా!

మదరాసునందలి ప్రైవేట్ కొలదికాలము క్రిందట స్థాపనము చేయబడి, క్రమక్రమముగా వర్ధిల్లుచు వచ్చుచున్నదని విషయ మందరికి తెలిసినదే ఆచివ సం॥ నవంబరు నెల 16 వ తేదీనిపుట్టి, ఈకొద్దికాలములో, ప్రైవేట్ చేయబడిన కార్యములు మిక్కిలి కొనియాడదగినవిగానే యున్నవి. పలుసంఘములు, దక్షిణప్రాంతమున రాజసాళెము, ఒట్టప్పిడారము, తిరునల్వేరి మొదలైన చోట్లలో స్థాపనము చేయబడియున్నవి. తత్ఫలితంబుగ, మధుర, రామనాథపురము, తిరునల్వేరిజిల్లాలలో నుండుచూ రందరును చెరుకొని ఆంధ్రమహాజనసభ, జరుపు విషయము వినుటకు, ఆంధ్రులవ్యాధయము, సంతోషముతో నుపసాగిం గుండునా! ఈ కర్తవ్య ప్రాంతమున, ఆంధ్రులలో ఆంధ్ర ప్రభోధము కలుగుటయు, వారిదుస్థితి తొలగించుకోవలయుననియు వారి మాతృభాష కేర్పడియుండు కళంకములను బోధోపలయు ననియు, ప్రతి ఆంధ్రునకు కుతూహలము కలుగుచున్నది.

ఆంధ్రప్రముఖులు అచటచట నట్టి కృషిచేసి జనులను ప్రోత్సహింపరచుచున్నారు. కాక వారు తలపెట్టిన ఈకార్య

ము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుట దక్షిణాంధ్రులపై మాత్రమే కాక వారి సహోదరులయిన ఉత్తరాంధ్రులపైకూడ నున్న దనుటకు ఏ విధమైన సందేహము లేదు కాబట్టి ఆంధ్రమహా జనులందరు ఈనెల 26 తేదీని సాత్తూరులో జరుగబోవు, దక్షిణాంధ్ర మహాజనసభకు వచ్చి దక్షిణాంధ్రులభాషాకృషిలోడ్డ వేడకొనెదను.

మరియు, దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ తరపున, ఈ సభ మెంబరులును, అచ్చటికి వెళ్లి, కార్యభారము వహించ గోరుచున్నాను.

సాధు వరదరాజంపంతులు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు

ఒక సమాధానము

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారు కావించిన తీర్మానములు యీ నెల 21 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడినవి. ఆ తీర్మానములను చూచి మిత్రులు కొందరు నేను కాంగ్రెసునుండి రాజీనామా నిచ్చితినిని తెలంచుచు నన్ను ప్రశ్నింపుచున్నారు. నేను ఖద్దరుబోర్డులో సభ్యత్వమునకు మాత్రమే రాజీనామా నిచ్చితిని.

ఈ ఖద్దరుబోర్డు ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకువారివద్దనుంచి 5 గురు వ్యక్తుల బాధ్యతపయి ప్రామిసరీనోటు వ్రాసి సుమారు రు 18500-0-0 లును పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారివల్ల నుంచి వడ్డీ లేకుండా అప్పుగా తీసుకువచ్చిన రు 2500/-లును మొత్తము సుమారు రు 16000-0-0 లలోను ఖద్దరుబ్యాంక్ పైకై యేర్పడినది. అందలి నష్టమునకు యాబోర్డు నందు గల సభ్యులు అయిదుగురు బాధ్యులు. ఈ మొత్తమునందు నష్టపడినను ఈ 5 గురు సభ్యులు యచ్చుకొనే స్థితిలో నుండవలెను. ప్రస్తుతము యాబోర్డు నష్టముతో కార్యమును నెరవేర్చుచున్నది. ముందు యింకను యెక్కువనష్టము రావచ్చును.

16 వేల రూపాయలతో వ్యాపారము చేయునప్పుడు యెంత బాధ్యత వహించవలసి యుండునో వేగగా వ్రాయ నక్కరలేదు. యాబాధ్యత నెరవేర్చునలెన్న యాబోర్డు నందు గల 5 గురు సభ్యులను పరస్పరసహకారభావము కలిగి కార్యమును నిర్వర్తింపవలెను. అట్టి సహకారము కొరవడి యున్నదని తక్కిన నలుగురు సభ్యులు కలసిచేసిన తీర్మానములే జల్లడించుచున్నవి. బోర్డునందు ప్రస్తుతము శ్రీయుతులు శని వారపు సుబ్బారావుగారు, ఆచంట నారాయణరావుగారు, హేజీబు రామారావుగారు తంగిరాల శ్రీరామమూర్తిగారు నేనును సభ్యులము. అంతకు పూర్వపు ఖద్దరుబోర్డు మారి తిరిగి యాబోర్డు యేర్పడునప్పుడే, యిందు సభ్యుడుగా నుండుటకు నేను యిష్టపడలేదు. కాని నాకాలమునంతయు ముఖ్యముగా ఖద్దరుభివృద్ధికొరకై వినియోగించుచుండుటచేత నానేవ యా బోర్డునకు అనసరమని చెప్పి మిత్రులును యీ సభ్యులును కూడ బలంతముచేయుటచే సభ్యత్వమును అంగీకరించితిని. కాని ధనవిషయములలో తక్కిన నలుగురును కార్యనిర్వహణ మున సాహసించి పోవగలిగినంతముందరకు పోవుటకు నాకు సాహసములేదు. అందుచేత సమానసాహసము గల సభ్యులే ఖద్దరుబోర్డునందు ఉండుట యుచితమని తలచి, అడుగడుగు నకును నాఅడ్డంకులు వారికి కలుగకుండ నా స్థానమును భారీచేయవలెనని. జిల్లాసంఘమువారుకూడ నాస్థానమును భర్తీచేసుకొనుటకు వారికి అధికారమిచ్చిరి. జిల్లాసంఘసభలో శని వారపు సుబ్బారావుగారు ఆచంట నారాయణరావుగారు ఖద్దరుబోర్డునకు నష్ట మేమియు లేదని వాదించిరి. తక్కినసభ్యులు

కూడా ఆ కీయభిప్రాయము గలిగి సప్తమువచ్చుననే భయములేకు న్నుచో నారాజీనామాను అంగీకరించి యేల నన్ను విడుదలచేయ రాదు? లేదా నష్టము వచ్చుచున్నదని నాతో నేకీభవించుచో వెంటనే బోర్డువ్యాపారములను ముగింపుచేసి సభ్యులబాధ్యతలను నివారణచేసుకొనవలెనుగదా! ఖద్దరుబోర్డుయొక్క లావాదేవీల ను తేల్చుకొని, యిప్పటికి నావంతునకు వచ్చుబాధ్యతను పరిష్కరించుటకు నేను సిద్ధముగ నేయున్నాను. కాని ఒకవంక నారాజీనామాను అంగీకరించి నాబాధ్యతను విడుదలచేయక వేరొకవంక ఖద్దరుబోర్డుకార్యక్రమమును అందు ముఖ్యముగా ధనము ను వ్యయంపుచుకార్యములను యథాప్రకారము కొనసాగించుచున్నాను. నారాజీనామాను అంగీకరించమని తీర్మానముజేసిన సభలోనే జిల్లాలోని యితరఖద్దరు నిలయములను ఆడిటు చే యించుటకుగాను రు 45 వేతనమువయిన ఆడిటరును నియ మించిరి.

నారాజీనామాను అంగీకరించి గాని, లేక వెంటనే ఖద్దరుబోర్డు వ్యాపారములను ముగింపుజేసి సభ్యుల యిందుగురము లావాదేవీలను సరిచూచుకొనిగాని, నా బాధ్యతను తొలగించ వలసినదని మాత్రము మిత్రులను కోరుచున్నాను.

ఏలూరు, } దండు నారాయణరాజు
24-7-25.

ఏలపు నోటీసు

1913 సం॥ ఇండియన్ కంపెనీలచట్టము ననుస రించి లిక్విడేషన్లో నున్న కల్యాణజీ జిన్నింగు ప్రెస్సింగు కంపెనీ లిమిటెడ్ ఇలాకా.

చెన్నపురి హైకోర్టువారి ఉత్తరవును అనుసరించి వై కంపెనీయొక్క అఫీషియల్ లిక్విడేటర్లు ఆగస్టునెల 8 వ తేదీ శనివారం మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు తమకార్యాలయమున (17 ఆర్మీనియ్ విధి) ఈదిగువ నూచింపబడిన ఆస్తిని ఏలము చేయుదురు.

ఆస్తి వివరము

ప్రాద్దటూరునందలి జిన్నింగుఫాక్టరీ భవనము, భూమి, వీటిపై అన్ని హక్కులను. ఏలమునందు పాటపాడలదినవారు ముందుగా అఫీషియల్ లిక్విడేటరుల వద్ద 500 రూపాయల కట్టవలయును. ఏలము ముగియగానే ఆస్తిని ఏలము పాడినవారు పాటలో 10 వ భాగము చెల్లింపవలయును. మిగత మొత్తము హైకోర్టువారు ఏలమును ఆమోదించినను నోటీసు పంపిన 15 దినములలో చెల్లింపవలయును.

ఆస్తి డ్రైటింగ్స్, ఇతర వివరములు, అఫీషియల్ లిక్విడేటర్ల కార్యాలయమునందు పరిశీలింపవచ్చును.

17 ఆర్మీనియ్ విధి, } గ్రాహమ్ రాస్,
మద్రాసు. } జె. వి. ప్రెస్లీ,
అడిషియల్ లిక్విడేటర్లు.

వెల్లింగ్టన్ సి నీ మా

25-7-25 శనివారమునుండి 31-7-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అంబు రాత్రి 9-80 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 ని॥ కూడ ప్రవర్తనము గలదు.

పాతీన్ క్రొత్త శీరియల్

రూల్ రోలండు ఇన్ రూల్ ఆఫ్ రేంజి (కడపటి భాగము) అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగముదించియున్నారవ.

12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లాజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టపేరు వెల రూ 6-0-0.

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టపేరు రూ 8-0-0

సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

మేముగూ సేసుకున్నగారే యేల?

ఆంగ్లేయ సంఘసభయందు
మహాత్ముని సమర్థనము

కలకత్తా, జూలై 25:—గ్రాండుహోటలునం దాంగ్లేయసంఘము కూడినపుడు సభ్యులు చాలమంది వచ్చిరి. నాటి దినమున ప్రధానాతిథి గాంధీమహాత్ముడు, నాటిసభ యాంగ్లేయసంఘముయొక్క కలకత్తాశాఖవారిచే సమావేశపఱుపబడెను. హాధ్యత్వ డబ్లియు, డబ్లియు, పేజిగారు వహించిరి. నేటి యతిథి చాల బలవంతముమీద వచ్చెను.

‘సింహపురసా జొచ్చునట్లున్నద’ని గాంధీమహాత్ముడు నడిచెను. నేడు చర్చింపబడు విషయమునుగురించి గాంధీమహాత్ముడు, తదితరులు సేమి ముచ్చటెంతో ముందు నేనేమియు దెలుపజాలనని యభ్యుక్తుడు తన ప్రారంభోపన్యాసముననుడివిరి.

మహాత్ముని యుక్తన్యాసము

పిమ్మట మహాత్ముడిటు లుపన్యసించెను. ఆంగ్లే భారతదేశముల యవస్థలు రెండును కలసియేయున్నవి. అవి రెండును గలసి రేడియో యొక మహాకార్య సంఘటనమున కట్లుచేయబడి యున్నది. అది యేదన మానననయ్యే. నే నెప్పుడు నాంగ్లేయుల హృదయభావము నర్థముజేసికొనుట కెట్టి యవకాశము లను జారవిడువలేదు. అట్టి యుద్ధేత్యులతోడనే యిపు డీసభకు వచ్చితిని. మిమ్ము లను గూడ నట్టి యెదురు సహాయమునే గోరుచున్నాను. ఈవిషయమున నాంగ్లేయులే ముందు భారతీయులకు చేయూత నొసంగగోరుచున్నాను. కాని ముందు భారతీయులు లాంగ్లేయులకు సహాయమొనర్చుటగాదు. నేడుపర్యవసనలననే విషయము నాహృదయమున కత్యంత గుచికరమయినది కాదు. ఆందుకు ముఖ్యకారణమే మన నంతకంటె ప్రముఖతరమగు విషయములు పెక్కులుగలవు. నేటి విషయమే మన కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్ష నియమమున నేనేలగజేసికొనవలయును. నేగలుగజేసికొనుట యాంగ్లేయులలోను హైద్రాబదులోను పెక్కు రేపిగించిరి నాకు దెలియును కాని దానికి గారాము నాయంతటనే తేసి కొనినదిగాదు. నేనుసప్తగతి యభ్యర్థిత్వమే యేల బలవంతవలెను. మఱియొకరి దేలకాగూడదు కొన్ని నెలలనుండి రాజకీయ విషయములందు నా సర్వహక్కులను స్వరాజ్యపక్షమువారి చేతులందుంచినని మీరెఱిగియే యుండురు. వారు త్యాగశీలు రనియు, దేశమందు ప్రేమగలవారనియు, నాంగ్లేయుల నేవగించని వారనియు నే నెఱుంగుదును, నేను సంపూర్ణముగ స్వరాజ్యపక్షమున దైక్యము నొందితిని. నేను మీ(ఆంగ్లేయుల) చరిత్రను బాగుగా విచరించితిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు మీసంస్థలభివృద్ధి నొందుట నేను కన్నులార గాంచితిని. స్వరాజ్యపక్ష మిప్పుడు భారతదేశమున కంతటకును ఘనముగ పక్షము. హిందువులు నాంగ్లేయులు నంత దూరములకుటకు గారాము. వారిరువురు నొకరినొకరెఱుంగకుండుట గాక, యొకరి నొకరు దెలిసికొను బుద్ధి లేక పోవుటయే గారాము.

కలకత్తా మేయరు

కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షుడు మహాత్ముడియుడుండవలెనని ప్రధమమున నా కుద్దేశముండెడిది. హిందూమహాత్ముడియ

నభ్యుక్తుడు నే నెంత శ్రమపడువాడనో మీరెఱుంగుదురు. ఆప్యదోక భూమిమీద నాయకుడు మహాత్ముడియాధ్యక్షు నేర్పఱచుటకు సమయ మింకను రాలేదు. ఆ హామిడియ నాయకుడు మోలానా అబ్దుల్ కలాం అజదుగారు, ఆయన స్వరాజ్యపక్షమువాడు కాదు కాని యతడే జి. యమ్. నేనుసప్తగతి నామమును నూచించెను. స్వరాజ్యపక్ష మంతయు నైక్య భావమందుండాలయనని మీరు కోరుటలేదా యని నన్నడిగెను. అనినట్లు యింక నా కమిత విశ్వాసముకలదు.

నేనుసప్తగతి సామర్థ్యము

నేనుసప్తగతిని మొదలు చిట్టగాంగులో గలసికొంటిని. కాసనసభలో గుప్తగారు ప్రఖ్యాతి వహించిరి. వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు. రాష్ట్రజాతీయ సభాధ్యక్షుడు. నేనుసప్తగతి మూడుబాధ్యతలను గూడ నిర్వహింప సమర్థుడని యూహించితిని మీయెదురు నంగీకరించుచున్నాను. సన సహకారులు బుద్ధివంతులయి యీ యభ్యుత్పత్తి పదవిని ప్రజలకెట్టి యన్యాయమును జేయకుండ నిర్వహింపగల సమర్థుడగునో నేనుసప్తగతి రాయబోగమునకు దగిన యభ్యర్థియనియే నాయభిప్రాయము. కావుననే నేనుసప్తగతి నామమును నేనువించితిని. పత్రికలందు చాలచూక్షణలు బయలుదేలిన సంగతి నే నెఱుంగుదును. కాని నిమ్మలమబుద్ధితో నామనోగతాభిప్రాయము లేవో మీకు దెలిపెదను.

ఆక్షేపణలకు సమాధానము

తనపక్షము యొక్కగాని తనయొక్కగాని లాభమునకై తనపదవి నుపయోగించు నను యభిప్రాయము మీకు న్నుచో దానిని బాట్రోలుడు అట్టి యభిప్రాయమే యున్నయెడల మీరు పొజుబడుచున్నాని నిశ్చయముగా జెప్పగలను, తమ్మసీహు పద్ధతులు (స్పార్డము కొఱకు ప్రజాసంస్థల నుపయోగించు పద్ధతులు) ను గుఱించి నుడువుట నేవంటిని. అట్టి దుర్భిప్రాయములను దూరముగ నుంచితేయుడు. అట్టి పద్ధతుల నేవగించుటకు ప్రభువుడనని యూహింపుడు. నిమ్మలశంకమును, శుచియగు పద్ధతుల వలననే నాదేశ మభివృద్ధి కలయునని నే నెఱుంగుదును నేను కలకత్తా విషయములం దెక్కిన జోక్యము కలుగజేసికొనుచో, మీ కందఱకును నేవజేయ నుద్దేశముతోడనే యటుల జేసితిని. అభ్యుత్పానవిషయమున నన్ని సందర్భముల నాలోచించితిని. గుప్తగ రన్ని విషయములందు సమర్థుడు. అట్టి వాని యభ్యర్థిత్వమును బలవంతచేచో చాల యన్యాయము జేసినవాడ నగుదును. గుప్తగతియం దెట్టి యభ్యుత్పరవిషయములు లేనియెడల నతఁ డాస్థానమున కెన్నుకొనబడ దగినవాడే.

సర్ హ్యూబర్నకారుగారి యభిప్రాయము

సర్ హ్యూబర్నకారుగారు, మహాత్ముడు తనకు దైర్ఘ్యము వహించి విరోధాభిప్రాయము ప్రబలముగ నున్న యీసంఘమునకు వచ్చినందులకు సభ్యులందఱును సంతోషమును వెల్లడించుచున్నారనియెను కాని యాంగ్లేయుల హృదయమందుగాని మహాత్ముని హృదయమందు గాని పరస్పరహేయభావములు లేవనిరి. కాని కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షపదవి నడిపినది మాత్రము బట్టి రాజకీయతంత్రమనిరి

మహాత్ముని సమాధానము

మహాత్ముడు సమాధానమిచ్చుచు కారుగారు నుడివెనుట

లు రాజకీయతంత్రమనుటకు నే నంగీకరింపను. వీలన ప్రపంచమందలి రాజకీయములలో నదియొక పరిపాటుమాటయైనది. గుప్తగారు కలకత్తా వాసిగాడని యొక యభ్యుత్పరము నూచింపబడినది. ఇదివఱకాసంగతి నాకు దెలియదు గుప్తగారు కలకత్తాయందే విద్యాభ్యాస మొనరించి తన జీవితమందలి ప్రధానకాలమును కలకత్తాలో వ్యయపఱచెను నే నీమాత్రమును నిర్వచింతును అదేదన నన్ని విషయములు సరిగానున్నపుడు ప్రాముఖ్యముగ రాజకీయ పక్షమునకు తనకు సచ్చినవానినే పురస్కరింపి క్రింద నియమింపవచ్చును. తన రాజకీయముల నభివృద్ధిపఱచుటకుగాని స్వాభివృద్ధికి గాని తన యభ్యుత్పదవి నుపయోగింపనని గుప్తగారిసర్వస్వ వాగ్దానమును మీరు మఱువకుడు. మంచి న్యాయవాదికంటె నావదవికి తగినవారికొకరుండరు. ఫిరోజీషా మెహతాగారు తనరాజకీయ పక్ష నాయకత్వమేగాక, బొంబాయి పురస్థుత్పదవినిగూడ నిర్వహించెను. ఆ రోజు చాల సామర్థ్యముతో నిర్వహించెనని యొప్పుకొనక తప్పదు. ఎట్టినియమముల నుల్లంఘింపకుండగనే యతడు తనపదవిని నిర్వహించగలడు.

అభ్యుత్తుడు పేజిగా రాంగ్లేయసంఘము యొక్క కలకత్తాశాఖవారి యీసభకు వచ్చినందులకు మహాత్మునికి వందనము లర్పించిరి. (అ. ప్రె.)

రాయీకృష్ణపాలుబహదూరు వర్ధంతి

కలకత్తా, జూలై 24:—వైవర్ధంతి సభయందుపర్యవసించుచు మహాత్ముడు, కృష్ణదాసుపాలుగారు నిర్భయుడగు దేశభక్తుడనియు, నానిర్భయతతోబాటు విజ్ఞానమును విచయమును గూడ సంపాదించెననిరి నమృతయెఱుంగని నిర్భయత్వ మనర్థమే. శాంతియుతోగూడిన నిర్భయత్వమే సుఖముగా నెంచబడును. మనయెదుటనున్న మహాకార్యమును నిర్వహించుటకు పరమేశ్వరుడు మీకును నాకును గూడ శక్తిసామర్థ్యములను బ్రసాదించును గాకయని నుడివెను (అ. ప్రె.)

బర్యాగవర్నరు సంచారము

రంగూను, జూలై 25 —బర్యాగవర్నరగు సర్ విలియం కీతుగారు తనయునుగడఁచు కప్పెనుజేసిగారితో మేమ్యాను ఆగస్టు 1 వ తేదీని వచ్చి రంగూనుకు 2 వ తేదీకి చేరుదురు. (అ. ప్రె.)

శ్రీ పాండురంగసినిమా - ఏలూరు

ఈ సినిమావారు ఈనెల 27 తేదీనుండి ఆగస్టు 1వ తేదీవరకు కోహినూర్ ఫిలుము ఇంద్రనభ ప్రదర్శించురు కంటెనీవారు తయారుచేసిన మొహరంపండుగ అరుటచేత ఈ ఫిలుమునకు ఎక్కువ ఆదర్శ యిచ్చి అతి కష్టము మీద తెప్పించడమయినది. ఈఫిలుముతో ఈనెల 29 తేదీనుంచి ఆగస్టు 1 వ తేదీవరకు (మహాదేశభక్తులనియు, త్యాగమూర్తులనియు) పొగడబడుచున్న మహామృదాలి, సొకతాలి, సయ్యద్ హుస్సేన్ ప్రభృతులు, కిలాఫత్ రాయభారముతో పశ్చిమఖండమునకు పోయినప్పుడు బొంబాయి పట్టామందు ఓడరేవు సభలు, యూరఫ్ ఫిండములో ఓడరేవు వగయిరాలు ఫిలుములలో చూపబడును.

గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి, మేనేజింగు ప్రొప్రయిటరు.

తంతి విలాసము: "బిబిటికొ"

హెడ్ ఆఫీసు

బొంబాయి.

విదేశకార్యాలయములు

బర్లిన్ & హంబర్గు.

BOMBAY BERLIN TRADIGO Co.,

కాన్టెస్సా

నెట్టెల్ కెమరాలు

హాఫ్న్ కెమికల్సు, ప్లేటులు,

కిండర్ మాన్సు సండ్రీసు మొదలగువాటికి

ఇండియాకు, బర్మాకు, సోత్ ఏజెంట్లు.

25 MOUNT ROAD, MADRAS.

అమెచ్యూర్సు

డెవలిప్మింగ్, ప్రింటింగ్,

ఎన్లారిజ్మెంట్ మొదలగు

వాటియందు మాకు

ప్రత్యేక పేరుగలదు.

బర్మెనుమోడు-రీడింగు ప్రభువుల సంభాషణ

డాక్టరు బి సెంటు గారి బిల్లు

దేశ బంధు దాసు గారి భావము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, గో స్వామి, బాబు భగవాన్దాసుగార్ల ప్రకటనము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

“దేశబంధు దాసు గారు స్వతంత్రులుగా నుండినచో నేను నిరసకరమైన యింటికి కానుకవెల్లు బిల్లు మొమోరాండముపైని సంకేతముచేసియుండును” అని డాక్టరు బి సెంటుగారు నుడివెన వింటిని. దాసుగారికి చూపించిన ముసాయిదా వేరు. ఇప్పుడు ప్రకటింపబడిన ముసాయిదా వేరు. ఆ చట్టమును పార్లమెంటువారు తిరస్కరించునెడల దేశీయులు కాననోల్లంఘనము నవలంబింప వలెనను నిబంధన ముఖ్యముగా నుండవలెను. లేనిచో నేను దానిని బలపరచ జాలననియే దాసుగారు నుడివెన.

“§11 కే|| దాసుగారు చాలన్నే హాభాసుతో మాటలాడి గాని ఆయన స్వతంత్రుడు గాదు. గాంధీగారి సమ్మతిని బడయకుండు దాసుగారు స్వతంత్రులై యేపనియును చేయదు. ‘కాంగ్రెసు వారి రీటిల్లును ఆమోదించుటలో కష్టమేమియు నుండదు గాని హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య పరిష్కారము వరకును గాంధీగారి రెమియను చేయరు.’ అని నాతో దాసుగారు చెప్పిరి కాని దాసుగారు స్వతంత్రుడుగా నుండినచో ఆయన మొమోరాండముపైని సంకేతముచేసియుండునని నాకు నమ్మకము కలదు” అని బి సెంటుగారు నుడివెన యీచెల 4 వ తేదీ యివినింగు న్యాయ పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

ఇప్పుడు బి సెంటుగారు ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లియున్నందున యీవిషయమున నేను నా అభిప్రాయమును తెలుపుట పొడిగాదు గాని యీవిషయమున దాసుగారు నాకు యిచ్చిన రెండు లేఖల విగ్రహ ప్రకటించుట కెట్టి ఆక్షేపణయునులేదు. అప్పుడు బి సెంటుగారు సమాధాన మియ్యవలసి యుండును” అని మోతీలాలుగారు నుడివి మాదిరికి రెండుప్రతుల నిచ్చిరి.

(1.) బి సెంటుగారి మొమోరాండమునందలి

కడపటివాక్యము

“ఈయుద్దేశముతో యీకామనువెల్లు బిల్లునుగాని భారతీయులకు యంతకు తక్కువగాని సంపూర్ణ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును యిచ్చునట్టి వారియొకచట్టమునుగాని పార్లమెంటు వారామోదింపవలెనని మేము కోరెదము. అట్టి చట్టము బాలటులో ప్రోత్సహించబడినను, పూర్తిగా చర్చింపబడక పోయినను, 1926 లో పార్లమెంటువారిచే పూర్తిగా తిరస్కరింపబడినను 1926 లో జరుగు ఎన్నికల సమయమున అభ్యర్థకుల ఆర్థిక ప్రతినిధిరాకరణముచే ప్రధానపక్షముగా నవలంబించుట నిశ్చయము దానినిగూర్చి ముందుగానే దేశీయుల కందరికిని వివరము లన్నియును సాకల్యముగా తెలుపబడును అందులకు దేశీయులంగీకరించునదియు, లేక బానిసత్వమునందే కాలము గడుపదలచినదియు, మనకిప్పుడు కత్తికేదు కత్తికేసుపన్నులు ముందు జరిగించి స్వరాజ్యమును బడయుచుండు గాన అని ఉద్దేశ్యపరిచించునది యుగూడ ఎన్నికల ప్రక్రియలనే లేలగలను. స్వాతంత్ర్యమున కర్హులగు భారతీయులందరును యియ్యదగిన ప్రత్యుత్తరముకొనిమాత్రమే కలదు అహింసపైనే ఆధారపడి స్వరాజ్యమును బడయుటకు ప్రయత్నించుటకు లేని అసకాశము లభించుట చాల అరుదు. అట్టి అవకాశములు కలిగినపుడు ధీరులు వెనుకొనరు భారతప్రజులారా! భారత సారీనలు లారా! మీరు ధీరుల గండు స్వరాజ్యమును బడయుటకు భారత మాతకు కాశ్యోతహను స్వాతంత్ర్యమును ఘటించుడు” అని అందున్నది.

ఇప్పుడు అనిబి సెంటుగారు ప్రకటించినట్టియు సర్ లేజు బహదూరు సుప్రకాశిన్ నామోదింపబడినట్టియు మొమోరాండమునందు గంభీరమగు నీ వాక్యము తీసివేయబడెను.

“భారతదేశమునందలి శాసనసభలో వెనుక సభ్యులుగా నుండినవారును యిచ్చుటన్నవారును అన్ని రాజకీయపక్షముల నారును, నేననలు హోమరూలు లీగు నియోజితిసంఘము నారును, భారత సర్వకాలిక గౌరవోద్ధోగము నిర్దురును

గూడ యీ బిల్లు నామోదింపబడునారు. గాన బ్రిటిషు పార్లమెంటువారుగూడ దీని నామోదింపవలెనని మేము కోరెదము. దీని విషయమున దేశీయులు చాల ప్రయత్నముచేయుచున్నారు. ఒక గొప్ప దేశమువారు స్వరాజ్యమును కోరినపుడు దీర్ఘకాలము దానిని నిరాకరించుట పొసగదు” అను సౌమ్య వాక్యము సూత్రము త్రొత్తగా చేర్చబడెను. దాసుగారు మోతీలాలుగారికి పంపిన కాగితములలో యీపైన వివరింపబడిన దొకటి.

రెండవది దాసుగారి ప్రత్యుత్తరము

పైను అనెడు, డిశ్చీంగు-5-6-1925.

“డాక్టరు బి సెంటుగారికి,

మీ ఉత్తరములన్నియును నాకు చేరినవి. నిన్న సాయం కాలము గాంధీగారిచేటికి వచ్చిరి. మీ మొమోరాండమును వారికి చూపించితిని కొద్దిసమయంలో మేమిద్దరమును వ్యక్తిమాత్రముగా దాని నామోదింపగలగుదుము గాని శ్రీనివాస శాస్త్రిగారుగాని జిన్నాగారుగాని చివరకు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు గాని దాని నామోదింప వీలుండదు. కాననోల్లంఘనమునకు పూర్తిగా ప్రతిహతులుగా నుండువారసలే ఆమోదింపజాలరు. కోరవగిన విషయమును గూర్చియు అది తిరస్కరింప బడునెడల జరుగదగిన పనినిగూర్చియు అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించినచోగాని భారతీయులందరు నిటుల కోరుచున్నారని తెలుపుటకు వీలులేదు. మరియు హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును, బ్రాహ్మణులకును, బ్రాహ్మణేతరులకును సమాధానముగూడ కుదరవలెను. కావున ప్రస్తుతము పలుకుబడిగల నాయకుల అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకే మేము ప్రయత్నింపదలచితిమి. నేను యీ విషయమున కత్తికేసుపన్నులంద పని చేయుచునే యున్నాను. ఈ విషయమున నేను తంతి మూలకముగా తెలుప వీలులేనందున నేను తొలిన పంపలేదు. ఇంతకంటే ప్రోత్సాహకరముగ ప్రత్యుత్తరము నీయజాలక పోయినందులకు చింతించుచున్నాను.”

చిత్తించవలెను,

(సం) చిత్తరంజనదాసు.

“పార్లమెంటువారు యీ చట్టమును నిరాకరించినచో స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలలో ప్రతిఘటనము నవలంబింపవలెననియే మొదట బి సెంటుగారు దాసుగారి కెరింగించినది గాని అది చాలదు. పార్లమెంటువారు తిరస్కరించినచో శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు దేశీయు లంగీకరింపవలెనని దాసుగారినికోరినది యీ లేఖలవలనసప్తమగుచున్నది. (ఫార్వర్డు)

* * * * *

గోస్వామిగారి ఆక్షేపణ

లండను సావాయి హోటలునుండి గోస్వామి గారు వ్రాసిన లేఖ.

“మహామహాశివారంభముడగు బర్మెనుమోడుప్రభువు భారతదేశమునుగూర్చి మాటలాడుట అరుదు. ఆతడు భారతదేశపు సమస్యలను శ్రద్ధగా పరిశీలించుచున్నందుననే తరుచుగా మాటలాడుటలేదని ఆశాబద్ధులగు భారతనాయకులు కొందరు చెప్పసాగిరి.

ఇచట బర్మెనుమోడుప్రభువు పత్రికానిర్వాహణము నందును సాంఘికసంస్థలందును యూనియన్లు పక్షము పనుల యందును నిమగ్నుడై యున్నాడు. అతనికి తీరుబడియే లేదని యిచట చూడగలవారి కందరికిని తెలియగలదు. ఇదివరకు యిండియా మంత్రిపదవియందున్న ప్రముఖులలో పలువురు తా వివాదవని విరామోద్ధోగముగనే భావించియుంటి మనియే చెప్పియున్నాడు. వారిలో శోరరు చాల ఉదారభావములను కలిగియు అనేక దేశముల కీర్తిగతులను బాగుగా తెలిసికొనియు

చాల సానుభూతిని కలిగియు ఉండినను అతడుగూడ భారతదేశ విజ్ఞానమును చరిత్రనుగూర్చి మనఃపూర్వకముగ శ్రద్ధను పూనజాలకయే పోయెను. భారతదేశీయులలో చాలమంది అడియాసలకు పాలై చెవులు రిక్కిలెట్టుకొని వేచియుండిరి. ఆరు నారముల క్రితము ఆసాము విందు సందర్భమున బర్మెనుమోడు ప్రభువు మాటలాడినపుడు ఏమైన నూచన కనబడునేమోయని ప్రతివాక్యమును కంటిబిత్తి నిడుకొని పరిశీలించిరి. ఇట్టి ప్రసంగములను చేయుటలో యీ రాజనీతిజ్ఞులు గరుడవిహారమొనర్చుచోగాని సాకల్యవివర్యచేసి యొన్నడును మాటలాడరు. ‘కాన్సుల్ యిసుగారి గ్రంథములను చీనావా రిప్పుడు సరిగా చదువుటలేదు’ అని యీప్రభువు నడిచెను. 1925 లోని చీనా కలవర మీసామ్రాజ్యవాదికి కొంత ఆందోళనమును కలిగించి యుండును. ఇతడును యితని సహకారులును యీసమస్యను బాగుగా పరిశీలించి స్వాసభముపైని కారణమును కనుగొన గలుగుదురు గాక. (ప్రాకృష్టమే దేశముల స్వర్థముగూర్చి యితనికి చూచాయీగా పాదకట్టినటు లున్నది. ‘ఈసమస్యనంతలను మనము మరల సాకల్యముగా పరిశీలించవలెను’ అని యితడనెను. ప్రపంచసమస్యలు అధికముగ ఆందోళన కాస్పదము లగుచున్నవని గ్రహింపక తప్పదు. ఇప్పుడధికారమును నహించినవారికను ఖడ్గబలము పైననే ఆధారపడదలచినచో ప్రబలముగ ప్రపంచ ప్రశ్నయును కలుగక మానదు. ‘బ్రిటిషు వారికిశత్రువులగువారు అని యీతడుచేరిడినవారిలో చాలమంది ఆప్రశ్నయునును నివారించుటకే ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈప్రసంగమువలన గలిగించిన సాల్పిసుబ్బ్రే ప్రభువుమాటలనుగూడ స్మరణకు వచ్చుచున్నవి. ఖడ్గ ప్రశంభ స్వామిద్రోహయుతముగు రాజనీతిని కంటెను రక్తసిక్తముగ భవముతో జూదమును కంటెను శ్రేష్టమైనదిగాదు. క్లయిపువారను హెచ్చించు ధర్మవర్తను లగు రాజనీతిజ్ఞులను ప్రశంసలన భ్యాతివిరహితులగు బ్రిటిషు విజృంభణ ప్రారంభకాల చారిత్రకపరిశోధనలు వెల్లడియుటయే ఫలితముగను.

ఇతడు వ్యాయవాది. ఇతని ప్రసంగములవలన క్లిరముగా నుండు ప్రయోజనము కలగదు. నిదానముగ విమర్శింపదగినవి గూడకావు. తాత్కాలికముగ చర్చావస్తర ప్రాగల్భ్యమే వాని ప్రయోజనము యుద్ధమునకు పూర్వము, సర్ ఎఫ్. ఇస్మితు గారు లిబరలు ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించి విల్లండు హోము రూలును గూర్చి సాయుధప్రతిఘటనమును జరిపెద వని బెదరించిరి. యుద్ధానంతరము అతనిపక్షమువారు మిశ్రమ మంత్రి వర్గమున చేరి విల్లండువారిపైని చేయబడిన చర్యలను గూర్చి ఉప్పొంగుచు విల్లండువారు హంతకలును ద్రోహులు నని నిందించిరి. వారికొన్ని నెలలకే విల్లండువారిలో సంధిచేసుకొని ఆహంతకులనే వారాదరింపవలసినవారైరి కావున బర్మెనుమోడుప్రభువు పూర్వాపర సందర్భము నెంతమాత్రమును పాటించువాడుగాడు. సమయానుగుణ్యముగ మాటలాడుటయే అతని నీతికి రాజకీయములలో పూర్వానుగుణ్యతను పాటించువాడు గార్ధభతుల్యుడని గూడ వివరింపబడెను. (ఫార్వర్డు).

* * * * *

బాబు భగవాన్దాసుగారు

కామనువెల్లు బిల్లును బలపరచవలెను

ఆంగ్లదేశమునందుగూడ కొన్ని పత్రికలు బర్మెనుమోడు ప్రభువు ప్రసంగమును నిరసించియున్నవి. భారతదేశమునందలి పత్రిక లధికముగ నిందించెను. ఆంగ్లదేశమునందలి పత్రిక ల్పముగ నిందించెను. అదియే భేదము.

దానిలో ఒకవాక్యముమాత్రము సమంజసముగానున్నది. తక్కిన భాగ మంతయును చెల్లెయ్యెను యీవాక్యము మాత్రము ప్రశంసనీయముగటచే ఆలోచితయును మాటుపడినది. “భారతీయులు పరిపాలనా విధానమును సిద్ధపరచ గలిగినచో సిద్ధపరచి పంపదగును” అను నదియే ఆ వాక్యరూపము.

1924 నవంబరులో బొంబాయిలో జరిగిన అన్ని పక్షముల సభలో ఒక ఉపసంఘ మేర్పరపబడెను. స్వరాజ్యవిధానమును వ్రాయవలెను. మతకలహముల నడ్డించుటకును వివిధ రాజకీయ పక్షములను యోగిభవింపజేయుటకును సాధనమును నిర్ణయింపవలెను అని ఉపసంఘము వారిని కోరిరి.

1925 జనవరిలో డిల్లీలో జరిగిన ఉపసంఘసభలో మొదటనే మతకలహముల సమస్యను ప్రారంభించి దానిలోనే కట్టి వరకును కాలమునుగడపిరి. ముఖ్యవిషయములను ముట్టుకుండనే హఠాత్తుగ సభ ముగింపబడెను.

స్వరాజ్యోదయము

స్వరాజ్యోదయ నిర్మాణము ముఖ్యము. తక్కినవి చెందున దాని కంగములుగాన ముందుగా విధానమునే చర్చింప దగునని నిర్ణయింపవలెనని ఆగంభమునకే కొందరు సభ్యులు అభ్యుత్పాదన గాంధీగారి నడిగిరి. కాని అపుడు గాంధీగారినిరుత్సాహులుగానుండుటచే "హిందూమతావ్యుదయ సమస్య పరిష్కరింప బడువరకును స్వరాజ్యవిధానము వంకరు నాద్యప్తి వరలజాలదు. అటులగుట నాదురదృష్టము" అని గాంధీగారు నుడివిరి. తక్కిన సభ్యులు వరల చాలమారము వాదించిరిగాని లాభములేకపోయినది. ఐనను బిసెంటుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక ఉపసంఘమేర్పరచబడెను. ఆ ఉపసంఘమువారు చెందుసభలను జరిపిరి. ఆసభలకు కొద్దిమంది మాత్రమేవచ్చిరి. అంతలో బిసెంటుగారు కాశీనగరమునకు వెళ్లవలసివచ్చినది. వరల నామే ఢిల్లీకివచ్చినపిమ్మట ఆకొద్దిమందిగూడ రాజాలకపోయిరి ఐనను అమె స్థానిక సభ్యుల సహాయమున దీక్షతో నివేదికను సిద్ధపరచి సమర్పించెను. దానిని చక్కగా మూలద్రోసిరి. అదివరకే ఒకనాడు "మీకు స్వరాజ్యము విషయమున" శ్రద్ధచాల తక్కువగా నున్నటులున్నదని నిండు సభలోనే బిసెంటుగారు నుడివిరి.

ఢిల్లీలో విఫల ప్రయత్నము

ఈ విషయము 78 ఏండ్లవయసులో, తానుపుట్టినట్టి జాతికిచేరినవారము కానట్టి మనకొరకు, మనదేశముపైన తనకు గల ఆధ్యాత్మికాభిమానము వలన మనమే తన ఆత్మీయులమని భావించి పనిచేయుచుండుటచే మనరాజకీయ నాయకులందరిలోను ఆమెకే హించిదానమును ఆలోచనశక్తియును సమయజ్ఞతయును కలవని స్పష్టమగుచున్నది. ఆమెదీక్ష ముగిసినప్రకారమును, గాంధీగారికిగల తపశ్శక్తికిని, శమదమాదిసంపదలకును, నైరాగ్యమునకును, వశీకరణశక్తికిని లోడుగా ఆనిదానమును, రాజకీయసమయజ్ఞతయునుగూడ నుండినచో యీసరికే వనకు విజయము కలిగియుండును. బిడ్డలకు వలెనే జాతులకుగూడ ఒక్కరోజులలోనే విజ్ఞానము లభింపజాలదు.

దెల్లాలలో గాంధీగారి ఉపన్యాసమున కానందించినవారికి ఢిల్లీ ఫల్యమువలన అధికమగు నిరుత్సాహము కలిగినది.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారివంటి మహానాయకులు పలువురు సంతకముచేసిన బిల్లును పట్టుకొని బిసెంటుగారి పుడు ఆంగ్లదేశమునకేగిరి. దానివలన వెంటనే లాభము కలుగదని ఆమెకు తెలిసియున్నది. సకలపక్షసభవారు దానిని ఢిల్లీనగరమునంబామోదించియుండినచో దాని కధికముగ బలముకలిగియుండునని గాని దురదృష్టమువలన నటుల జరుగలేదు. ఇప్పుడు బర్మిన్ హేడుప్రభువు దానినే కోరెను వృధా కాలచూపనముచేయుచు అటులిటు పరుగులిడుచు కర్తవ్యముతెలియక మాధ్యమును కప్పిపుచ్చుటకు అవాంతర కలనరములకు కలిగించుచుండుటకంటె వీధియొక ప్రయత్నము చేయుటయే ఉత్తమము. అది విఫలమగుచో మరల ప్రయత్నము చేయవలెను.

స్వరాజ్యవిషయమున మన కింప దీక్షగలుగలేదు. దీనిని గ్రహించియే దేశబంధు దాసుగారుగూడా 2½ వత్సరముల క్రితమే ఒక చిత్తువిధానమును ప్రకటించిరి. ప్రజలు సుముఖులుగాలేరని కాబోలు ఆయన దానినిగూర్చి శ్రద్ధబూసలేదు. ప్రజలు ఉద్రేకమును ఆందోళనమును కలనరమును కోరుదురేగాని సీరమగుడలమునిచ్చు శాంతి కర ప్రయత్నములను కోరరు. బిడ్డలవలెనే ప్రజలుగూడ ఉరుకులు పరుగులు వీరాలాపములు చిత్రనాటకములు మున్నగువానినే కోరెదరు. భగవద్భక్తి మాకధికము. భగవంతునకు యిందే అధికానుగ్రహము కలదు. మతాభిమానలు వేలకొలదిగా మాపక్షమున నున్నార" అని చెప్పుకొనుచు మతకలహములను వృద్ధిచేయుటయందే కొందరు నిమగ్నులై యున్నారు. అందువలన నిపుడు స్వరాజ్య దీక్ష మనకు సరిగా కలుగలేదు-క్రమక్రమముగా ఎన్నిటికైన కలుగవచ్చును.

ఈలోగా ఆరెండు మూడు వాక్యములకును మనము బర్మిన్ హేడు ప్రభువుకు కృతజ్ఞతను తెలుపుటవలెను. ఆ విషయమున మనకు శ్రద్ధలేవనటకు ఆవాక్యములగుగూర్చి భారత ద్రితలు సరిగా విమర్శింప కుండుటయే ప్రజల నిదర్శనము. పార్లమెంటుసభలో ఆవిషయమునుగూర్చియు బిసెంటుగారి బిల్లునుగూర్చియు వెళ్లివుడుగారును మెట్టి నాల్దాగారును కూడ నుడివియున్నారు. అవి చాల ముఖ్యమైన వస్తువులవలెనే వింటున్నప్రభువు వాని ప్రాముఖ్యతను తోలగించుటకు పార్లమెంటుసభలో చాల కష్టపడెను. కాన మన మందులకు ప్రయత్నించుటవలెను. (ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు)

పత్రికా వ్యాఖ్యానము

బర్మిన్ హేడుప్రభువు గోడమీది పిల్లివతుగాను హాని కరముగను మాటలాడుటవలన కొందరికిని కన్నశ్లేటివుల భానమును సీరపరువనందున తదితరులకును యీరీతిగా అన్నిపక్షములవారికిని గూడ అసంతృప్తి కలిగినది. కన్నశ్లేటివుల ఒత్తిడి అధికముగనే మోలేక రీడింగ్ ప్రభువు ఏర్పాటులు భగ్నమగునటుల బర్మిన్ హేడుప్రభువు ప్రసంగించునోమో యని వెనుక నీట్లలోని యుద్వేగులు కలవరపడుచుండిరి.

మాడు ఉద్దేశములతో రీడింగ్ ప్రభువు ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లెను. మాంటుఫర్డ్ చట్టమును రద్దుపరచవలెనని కోరువారి ప్రయత్నమును సాగనియవంప చేయుట మొదటిది. బ్రిటిషువారు కాలనిర్ణయమునకు బదులుగారని టాపీపక్షమునకు చేరిన యిండియామంత్రి ప్రకటించునటుల చేయుట రెండవది. తాను చేయదలచిన పనులగుగూర్చి యిండియామంత్రితో రహస్యముగా మాటలాడుటయును యిండియా ప్రభుత్వమువారి ఆమోదము లేకుండ యిండియామంత్రి ప్రకటనము చేయకుండునటుల చూచుట మూడవది. భారతీయులు సహాయముచేసినచో నూతన సంస్కారములను త్వరలో నొనగవలెనని రీడింగ్ ప్రభువు కోరుచుండలేదు. భారతదేశమునందలి వివిధపక్షము లేకీభవింపకుంప చేయవలెననిగూడ రీడింగ్ ప్రభువు కోరుచుండెను.

భారతీయులు దౌర్జన్యమునకు గడంగకుండ చేయుట యే రీడింగ్ ప్రభువు సంకల్పము. ఆగస్టు నెల 20 వ తేదీని సిట్టలో భారత కాసన సభజరుగును. ఆనాడు రీడింగ్ ప్రభువు కరెన్సీ సంఘసభ్యుల కేరులను ప్రకటించును. ఆ సంఘమున సభ్యులు చాలమంది యుండురుగాని భారతీయులు మాత్రము హెచ్చుగా నుండరు. గ్రామాభివృద్ధినిగూర్చి రాయలు కమిషనును ఏర్పరచుటగుగూర్చి గూడ అనాడే రాజప్రతినిధి ప్రకటించనచ్చును కాన యీలోగా యిండియామంత్రి ప్రకటనముచేయవండా రీడింగ్ ప్రభువు యేర్పాటు చేయగలిగెను. దీనిలోనే ఆతనిచాక చక్కము వెల్లడియైనది.

మడ్డిమను రిపోర్టు

ఈసంఘమును కార్యకపక్షమునకు చేరిన ఆగివియరు ప్రభువు యిండియా మంత్రిగా నున్నపుడు యేర్పరచినందున కన్నశ్లేటివులకు అనుచో నము బాధింపసాగెను దానికితోడు ఆసంఘమువారిలో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగి రెండు రిపోర్టులు బయలుదేరెను. ప్రభుత్వోద్వేగులు ప్రజాప్రతినిధుల భావములను నిరసించిరి. భారతీయు లందరునుగూడ ఉద్వేగుల నివేదికను పూర్తిగా నిరసించిరి. కావున యిండియా మంత్రి కార్యాలయమువారు రెండు నివేదికలనుగూడ మూలద్రోసిరి. 1929 లో మరల విచారణ జరుగువరకును వా రేమయును చేయదలచుకొనలేదు. ఇది రీడింగ్ ప్రభువునకు కష్టముగా నున్నది. అందువలన సతకు యిండియా మంత్రికి బోధించి యిండియా దొరతనమునకు యిష్టమైన భాగములనే యిండియా మంత్రిగూడ ఆమోదించునటుల నొప్పించెనని మా సిమ్లా విలేఖరి వ్రాసెను. (ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు)

మహాత్ముని బీహారుపర్యటనము

బీహారురాష్ట్రము కార్యకమిషన్లు కార్యదర్శి చెయి బాసానుండి ఈక్రింది తంతివార్త సంపుచున్నాడు:- గాంధీమహాత్ముడు సెప్టెంబరు 15లో బీహారు రాష్ట్రమున పర్యటన మొనర్చెదరు. పర్యటనపు వివరములకు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు నిర్ణయించెదరు.

చెయిబాసా కెన్నరుపూరు నగరములనుకూడ మహాత్ముడు దర్శించునని తెలియుచున్నది. సన్యాసమునకు ఏర్పాటులు చేయుటకు జూలై 28 వ తేదీన జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము జరుగును.

బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి

రెండు ప్రత్యామ్నాయసూచనలు

బొంబాయి 24:- బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్‌చేంజి సంస్కరణ సందర్భమునందు రెండు ప్రత్యామ్నాయ సూచనలను గురించి గవర్నరు మెంటు యొచించుచున్నది. వా లోపిడివారి సంఘము అనుజ్ఞ పత్రమును దీసికొనవలయుండు సూచనయొకటి. లోపిడి వ్యాపారస్థుల కెల్లరికిని లైసెన్సు నీయుట రెండవ సూచన అట్లే కమిటీయందు మెజారిటీ నివేదికయందు వెలుపబడిన సూచనలకంటె యీసూచనల పరిమితి మీరుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

అసహాయవాదుల తుపాకీల లైసెన్సులు

రద్దు చేయబడుట

పునహా, జూలై 24:- సర్. యల్ హింగారి అధ్యక్షతక్రింద బొంబాయి శాసనసభ శుక్రవారమునాడు తిరిగి సమావేశమయ్యెను పెక్కు ప్రశ్నలు సభయందు సభ్యులు అడిగిరి. ఎవరెవరి తుపాకీ లైసెన్సులు రేకారములచే రద్దుచేయబడెనో కొలపవలసినది నొక ప్రశ్న వేయబడెను

శాసనోల్లంఘనమును గావించుటకు బ్రహ్మాణములను దీసికొనిన వారియొక్క గవర్నరు మెంటు పన్నులను జైలుంచుటకు నిరాకరించినవారియొక్క దొరతనముయొడ అసహాయవాదమును నవలంబించిన వారియొక్క గుపాకీలై లైసెన్సులు నూడ గీకివేయబడెనని సర్ మేరిసు హేనాగ్డగారు సమాధాన మొసంగిరి

డాక్టరు డిలూబాగారికంటె పెక్కిచెలుగారిని హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమించుట యందు జాతీయ వైమన్యుల సమస్య కంటెమాత్రము యెడమలేదనియు, యిట్టి ఉద్వేగముల యందు నీచిగూరిటి ఒక్కటియే బాటించబడవలయు, ప్రధాన న్యాయమూర్తి సలహాప్రకార మిట్లు జేయబడెననియు దొరతన మురిరపున ప్రశ్నలైర మీయబడెను.

కోర్టు ఫీలను ఆదాయపు పన్నునుండి దొలగించవలయునను ప్రకరణముపై జరిగిన చర్చయందు, రిజిష్టరుడు సంఘములకు దొరతనము అప్పనియగననియు, డేదవారిచే ప్రకటింపబడిన డిలై డరు, పత్రముల పై వడ్డీ గారంటి చేయ చేచ్చుననియు తీర్మానింపబడెను. నూటికి పది రూపాయలకంటె నధికముగ వడ్డీ సంపూరియ నక్కరలేవను ప్రకరణమును రద్దు గాగించుటకు నొక సర్ ప్రతిపాదించబడెను. కాని సనరణ త్రోసివేయబడెను.

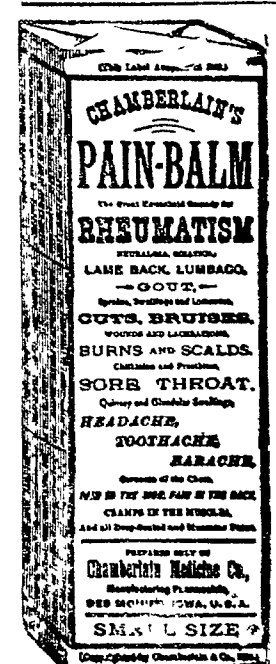
బొంబాయి కేంద్ర సహకార సంఘము అనుమతి పైనను, రిజిస్టరుఫండు విషయమున మరతులు పరిపూర్తి ఆయిన వివరము నికరపులాభములో నూటికి 50 రూపాయలకు మించకుండ సహకారసంఘములు దానము క్రిందను ప్రత్యేకించవచ్చునని ఆమోదించబడెను. అట్లు ప్రత్యేకించబడిన యావత్తు మొత్తమును 1890 వ సంవత్సరపు చారిటి బిల్లు ఎంజింమెంటు ఆక్టు నందు రెండవ సెక్షనులో వివరింబడిన పనులకు వినియోగించవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

"జాయింటు స్టాకుకంటెనీల జర్నల్"

"ఎంఫైర్ ఆఫ్ ఇండియాలో" సెల్లరమునుండి జరిగిన పనినిగరించి ఈ ప్రకారము వివర్య చేయబడియున్నది. "హిందూదేశీయుల లాభము నిమిత్తమే హిందూదేశీయులను స్థాపించబడి, నిర్వహింపబడుచున్న హిందూదేశీయకంటెనీ అతి జాగ్రత్తతోను, తెలివితోను నిర్వహించబడకపోయిన అది యింతజయముగా పనిచేయదు ప్రస్తుతము ఇది చాల గొప్ప అంతస్తులో నున్నది బాగుగా స్థాపితమైనది. ప్రతి సంవత్సరము గొప్పలాభమును గడించుచున్నది. మరణము, నిర్వాహకత్వమునందు పోడిమి; నగదు మొదలగు వాటియందు మంచి నిదర్శనములు గలవు.

వివరములకు ఈడిగవ విలాసమునకు వ్రాయును.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co., Ltd
POST BOX No 237 MADRAS

చేంబర్లెనుగారి

పెయిన్ బామ్

వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తల నొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు 33 దొరకును. (1)

మదరాసు వార్తలు

కర్నూల నభ:— పై సభవారి సామాన్యసమావేశము ఆగస్టు 8, 9 తేదీలలో 4 గ. పచ్చయప్పహాలులో జరుగును.

సీమటపా:— సీమటపా బొంబాయిలో శుక్రవారము రాత్రి 10-30 బయలుదేరినది. ఆదివారము ఉదయం 9-30 గ జనరలు పోస్టాఫీసునంద బట్టాడా యగును.

భూతదయ:— జంతు హింసా నివారణ సంఘమువారి యజమాన్యము క్రింద ఎ.కె. సి. రంగస్వామి అయ్యంగారు పైకాపురండునందు కార్పొరేషను బాలికా పాఠశాలలో భూతదయనుగూర్చి సోమవారము 6 గంటలకు ఉపన్యసిం చెదరు.

మధురాజకుల సభ:— మధురాజ మహాజన సంఘమువారు ఆగస్టు రెండవ తేదీన పచ్చయప్పహాలులో మధురాజకులకుల మహాసభ సమావేశ పరచెదరు. దిల్లీ బిల్ ఎల్. డి. స్వామి కణ్ణప్పిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఎన్నిక సభలు - ముత్యాలపేట డివిజను:— శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షిత్వము బలవరచుటకై శ్రీ సాయంకాలము 6-30 గంటలకు కాంగ్రెసు కిలాఫతు సభల యజమాన్యమున పగడాల వీధి చివరను కాశీశ్రీశ్రీర దేవాలయమునంద బహిరంగ సభ జరుగును.

ఎగ్మారు డివిజనులో భజన:— శ్రీ సాయం కాలము 4 గంటలనుండి గొప్ప భజన ఊరేగింపు, డాల్ లక్ష్మీ పతిగారి యింటివద్ద బయలుదేరి పునుప్పేట, గొయాతోళు, కోమలేశ్వరంపేట, నరియంగాడు, ఎగ్మారు వీధులలో జరుగును. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల ప్రోత్సహించువారందరు విచ్చేయ వాగ్గీతులు.

రాకపోకలు:— దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావు గారు నేటి రాత్రి గుంటూరునకు పయన మయ్యెదరు.

ఎ.కె. ఇ. వార్తలు బ్యాంకుగారు, హార్బరు ఇంజనీరు డిప్యూటీగారు, సానిటరీ ఇంజనీరు తురసింగిగారు, నేడుదయము విచ్చేసిరి.

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు నిన్న రాత్రి మధుర బోయిరి.

చీనా బజారులో దొంగతనము. — నిన్న ఉదయము చీనాబజారులో డాబుగా దుస్తులు వేసుకొనిన ఒక క్రొత్త మగపి ఒక దుకాణము తిలుపు డీయుమండెను. కాపలివాడు వాని జూచి అనుమానపడి ప్రశ్నింప తన్ను దుకాణము యజమానియే తలుపు డీయగోరెనని చెప్పెను. కాని అనుమానము వీడక పదిమంది వాని చుట్టు మూగి వాల్చిసువారి కప్పగించిరి వానిచే లిలో 800 తాళముచెపులు, కొన్ని వాచలుగలవు. లోలివాడు ఒక వాచిలకుకాములో వాచీలుబేరముకేసి నూరురూపాయల నోటు చిల్లరడిగనబ. కాని చిల్లరపుచ్చుకొనకయే మరునాడు నత్తునకి జెప్పిపోయెను రాత్రి ఆరుకాములో కన్నమువేసి కొన్ని వాచీలు సగదు దొంగిలించెను వీడు యిదివర కనేకసారు కైదుపబడియున్న పక్కాదొంగయని తెలియుచున్నది. పోలీసువారు నిర్బంధించియించిరి.

బుగ్గేద సంధ్యావందన భావ్యము:— వెంపటి కుటుంబయ్యకాశ్రీగారి ప్రారంభింపబడిన బుగ్గేద సంధ్యావందన భావ్యవాచనము, తిరిగి జనవరినుండి ప్రారంభమయినది. ఇంతవరకు తయారయిన భాగమును తెప్పించుకొను వారు త్వరలో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయునని గ్రంథకర్త గోరుచున్నాడు. సంవత్సరమునకు 1-8-0, ఆరుమాసములకు 0-12-0, నూడుమాసములకు 0-6-0 నిర్ణయింపబడినవి. అనువాదము గురితెమై సుబోధకమై యొప్పుచున్నది. మద్రాసు 7, తంజావూరు వీధిలోనుండి గ్రంథకర్తవై ప్రాసిన దీనిని బయలుగలరు. ముఖ్యముగ బుగ్గేదము కీ గ్రంథ ముపకరించును. ఇతరులుగూడ దీనిని పఠించి లాభము. బొందగలరు.

కార్పొరేషను సభ యెన్నికలు

అధ్యక్షులు, ఎన్నిక స్థానములు
ఆగస్టు 8 వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగు వాల్చి డివిజనులకు యాదిగువవారు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి:—

6-వ డివిజను, ముత్యాలపేట
1. జి. తణికాచలం చెట్టిగారు, 2. బుర్రా- సత్యనారాయణగారు.

ఎన్నిక జరుగు స్థలము:— ముత్యాలపేట హైస్కూలు, తంజావూరు. ఓటరుల సంఖ్య:— 1,112

11. డివిజను, సామలకూరుపేట
1. సామి వెంకటాచలం చెట్టి, 2. సి. వి. రాఘవచెట్టి, 3. డి. రాజగోపాలముదలి.

ఎన్నిక జరుగు స్థలము:— సాందర్భముహాలు, గోవిందప్ప నాయకవీధి. ఓటరుల సంఖ్య:— 594

13-వ డివిజను, ట్రివలిన బేసిను
1. ఆర్. మదన గోపాలనాయుడు 2. ఎం. సింగారవేలు చెట్టిగారు.

ఎన్నిక జరుగు స్థలము:— ప్రాగ్రెసివుయూనియన్ హాలులు, ఆదియప్పనాయకవీధి. ఓటరుల సంఖ్య:— 696.

30-వ డివిజను, మైలాపూరు
1. డి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యరు, 2. కె. భావ్యంగారు

ఎన్నిక జరుగు స్థలము:— కార్పొరేషను మాడలు స్కూలు మంథేవల్లి, మైలాపూరు. ఓటరుల సంఖ్య:— 981.

ఆధ్యాత్మిక పటములు:— రాయసం వెంకట్రావు గారు పంపిన ఆధ్యాత్మిక పటములను రెంటిని వందనములలో స్వీకరించితిమి. మొదటిపటము, జీవునికని, భౌతిక జీవితమున కును గల సంబంధమును, పరమాత్మతో గల సంబంధమును, ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచమునందు జీవుని ప్రయాణమును జూపుచున్నది. రెండవపటము, బ్రహ్మాండమును, భూరగ్భవ సున్నవల్లోకములను గమనమును. ఒక్కొక్కపటము వెల 12 అణాలు. వలయువారు, భీముని పట్టామునందలి, ఆధ్యాత్మిక సంఘాధ్యక్షులగు రాయసం వెంకట్రావుగారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ట్రాంవే పనివారి యూనియను

కొంతకాలమునుండి మద్రాసు ట్రాంవేకంపెని మోటారుమెను కండక్టరులలో అతాంతి అధికమగుచున్నది. ట్రాఫిక్ డిపార్టుమెంటు అధికారులు దౌర్జన్యము ప్రవర్తించుటయే ఇందులకు కారణమని తెలియుచున్నది. 12 మంది ఇన్స్పెక్టరులు నిష్కారముగ ఇటీవల డిస్మిస్ చేయబడిరి. ఇటీవల డిస్మిస్ చేయబడువారి సంఖ్య దినదినము పెరిగిపోవుచున్నది. ముందు సమ్మెకట్టినప్పుడు పనివారికివ్యవసర ప్రత్యే సౌకర్యము లొక్కొక్కటి రద్దుచేయబడుచున్నది. ఓపియము పనికి ఎక్కువ డబ్బు కంపెనివారిచ్చుటలేదు. 52 దినముల సెలవుకు పనివారు అర్హులై యున్నను వారికి సెలవు ఇవ్వబడుటలేదు. పనిచేయవలసిన కాలము హెచ్చింపబడినది.

తమకష్టములను గురించి ఆలోచించుకొనుటకు ట్రాంవే పనివారు నిన్న అర్రరాత్రి సభ జరిపిరి. బారిష్టరు కేశవమోసను గారి భవనమున సభ జరిగెను. ఇ. యల్. అయ్యరుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. 400 మంది పనివారు సభకువచ్చియుండిరి. ట్రాఫిక్ నూపరింటెండెంటుగారు పనివారిపై ఎట్టి సానుభూతి లేనివారనటచే ఈ ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవని అందరుచెప్పిరి. మరల యూనియనును స్థాపించి తమ హక్కులను సంగ్రహించుకొనుటకు శ్రద్ధతో పాటుపడకున్న పరిస్థితులు ఇంకను విషమించునని పనివారు తలచిరి.

ఇ. యల్. అయ్యరు, యల్. శ్రీరాములు, త్యాగరాజుగారు ఉపన్యసించిరి. త్వరపడి ఏపని చేయకూడదని వారు పనివారికి బోధించిరి. కంపెని సర్వీసునందుండువారే యూనియనును స్థాపించి నిర్వహింపవలయుననియు, వర్కుసాపు పనివారిని కూడ యూనియనునందు చేర్చుకొనవలయు ననియు, చెప్పిరి.

త్వరలో మరియొక సభ జరిపి యూనియను అధికార సభ్యులను ఎన్నుకొని, తమకష్టములనుహోంబోర్డువారికి లేబరు కమిషనరుకు పంపుటకు తీర్మానింపబడినది. అందరు యూనియను నిబంధనలకు బద్ధులై యూనియను అభివృద్ధికి పాటుపడుటకు ప్రమాణము లొనర్చుకొనిరి.

జగన్నాథ భక్తసభ

వేదవిలాసు, ఎగ్మారు

శ్రీకృష్ణజయంతి ఉత్సవముగాన సభలు, 1925
అన్నిసభలు సాయంకాలము 4-15 గంట ప్రారంభమగును:—

ఆదివారం 26-7-25

విశ్వనాథస్వామి అయ్యరు, మహారాజపురం— గాత్రపాట. నారాయణస్వామి అయ్యరు, పెమ్మంగుడి ఫిడేలు. రంగు అయ్యంగారు, కంభకోణం—మృదంగం. నీతారామయ్యరు— మోర్సింగు.

శనివారము, 1-8-25

నాగరాజరావుగారు, కంభకోణం—వేణు. తయ్యప్పగారు, మైసూరు ఫిడేలు. దక్షిణామూర్తి పిళ్లెగారు, పుదుక్కోట— మృదంగం.

ఆదివారం 9-8-25

బ్రహ్మశ్రీ సుబ్రహ్మణ్య భాగవతారు, పాలాని— లక్ష్మణశక్తి హరికథ.

ఆదివారం 16-8-25

మిసు రాజాయి, తిరువూరు—గానము.

ఆదివారం 23-8-25

రాజగోపాలపిళ్లెగారు మన్నారుగుడి—గాత్రపాట. చాడయ్యగారు మైసూరు—ఫిడేలు. వైద్యనాథయ్యరుగారు, మన్నారుగుడి—మృదంగం. వేణునాయకరుగారు మదరాసు—కంజీరా.

ఆదివారం 30-8-25

మిసు బన్నీ బాయిగారు—వత్సలాకళ్యాణము.

బుధవారం 5-9-25

శ్రీమాను శ్రీరంగాచారిగారు—విభీషణ శరణాగతి.

ఆదివారం 6-9-25

మున్నూరి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు—గాత్రపాట బాలకృష్ణయ్యరుగారు. మదరాసు, ఫిడేలు. సామి అయ్యరుగారు, మెలత్తూరు—మృదంగం. సుందరయ్యరుగారు—ఘంటం.

గురువారం 10-9-25

మిసు త్రిపురసుందరిబాయిగారు—రామదాసు హరికథ.

ఆదివారం 13-9-25

శర్మపాదరులు—గాత్రయ్య ఫిడేలు, వీణ. ముద్దుస్వామి దేవరు మైసూరు—మృదంగం.

గురువారం 17-9-25

కృష్ణజనన కథా కాలక్షేపము.

ఆదివారం 20-9-25

ముదుకొండ వెంకట్రామయ్యరుగారు - గాత్రపాట. పాలగాం శేతవయ్యరు- ఫిడేలు. కోవండరామయ్యరు, ఉమయలపురం—మృదంగం.

శనివారం 26-9-25 సంగీతసభ

ఆదివారం 27-9-25

శ్రీమతి సరస్వతీ బాయిగారు—ద్రౌపది మానససంరక్షణము.

శవము, వైకోర్టు ట్రాన్స్లేటరుదిగా

గుర్తింపబడుట

నిన్న ఉదయము హార్బరునంద సముద్ర కెరటములలో కొట్టుకొని వచ్చిన శవము ఎ.కె. వెంకప్పనాయకు, కుంవనూరు (ద. కవరా) వైకోర్టులో కన్నడము ట్రాన్స్లేటరు పనిచేయుచున్నాడనిది గుర్తించబడినది.

పంచాయతీదారులు తీర్మానించిన సముద్ర కెరటములలో పులిలలో వార్తవని అచ్చోటికి వచ్చిరి. ఆయన అనుదినము కచేరీవిడిచి ప్రైమరీ విద్యార్థులగు తన బిడ్డ లిరువురను వెంటగొని 5-30 బండిలో వైదాపేటలోనున్న తన నివాసమునకు పోవుట ఆచారము. కాని మొన్న సాయంకాలము, తా నాలస్యముగ వత్తునని జెప్పి బిడ్డల పంపివేసెను. రాత్రి యెంతసేపటికి రాకుండుటగాంచి, గృహముందు బంధువులెల్లరు ఆఖరు రైలు గూడ జూచి విచారించి యూరకొనిరి. మరునాడుదయము భార్యబిడ్డలు మదరాసునకు వచ్చి, ఆతను తరచుబోవుచుండు యిండ్లలో విచారించి జూచిరి. స్వగ్రామమునకు తిరిగి నిచ్చిరి. సాయంకాలము పులికలలో జూచుకొనువరకు వారిశవము తెలియలేదు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

కాంగ్రెసుజయము ప్రభుత్వ అజయము

జస్తిసుపక్షజయము ప్రభుత్వ విజయము

ఆగస్టు 8 వ తేదీని

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావకూరుపేట

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

13. ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

* * * *

ఆగస్టు 15 వ తేదీని

2. తండియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

20. ఎగ్గూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీనాథగారు

* * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎస్ ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * *

ఆగస్టు 8 వ తేదీ రానున్నది!

ముత్యాలపేట దేశమునకెల్ల మార్గదర్శకము

గావలెను

* * * *

సావకూరుపేట కాంగ్రెసుసభ

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారికి వోట్ల నొసంగుడు

సావకూరుపేట డివిజనుకు ఆగస్టు 8 వ తేదీ జరుగనున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియును శ్రీ॥ సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుటకు నిన్నటి సాయంత్రం మణికొండమొదటి విభియందు శ్రీ॥ వి. చక్రయ్య శెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడెను.

అధ్యక్షులగు వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు స్వరాజ్యపక్షము వారు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించి గావించిన పనిని, జస్టిసు పక్షమువారు రంపకమును గావించుచుండిన స్వీడర పూరణోద్యమమును వివరించి దేశమునకు స్వరాజ్యము లభింపవలెననిన స్వరాజ్యపక్షమునకే వోటు జేయవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారు

వెంకటాచలం శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుచు తెలుగులో నుపన్యసింపచు శ్రీ॥ గారిదివరలో సావకూరుపేట డివిజనుకు ప్రతినిధిగ కార్పొరేషనులో పనిజేయుచునే యున్నారనియు, వారు నేటివరకు గావించియుండిన అసల్యకృషి ఎల్లరకు విశేషమేయని నుడివరి. కార్పొరేషనులో స్వరాజ్యపక్షము ప్రవేశించక పూర్వము శ్రీ॥ గారు తమ క్రివంచనలేక ప్రజాపక్షమున పోరాడుచు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు చేరిన పిదప అపక్షమందు జేరి గొప్ప ప్రోద్బల మొసంగియున్నారు త్రాగలేని పిల్లి పాత్ర బోల్గించి నటుల తమ కట్టిలాభము లేకబోయినను ఇతరులకు నష్టము గలుగజేయ కృతనిశ్చయములగు నొక తరగతియు, తమకు నష్టము గలిగినను ఇతరులకు నష్టముగావించు తలపెట్టు వేరొక తరగతియు నీరెందురకములకు జేరిన స్వపక్ష పరపక్ష నిర్మామధాములగు వారు కార్పొరేషను సభ్యులందు కొందరు గలరు. వెంకటాచలం శెట్టిగారికి ప్రతికక్షిగ నిచట నిలచి జయించుటయు కష్టము. వారు గత 5 సం॥ల నుండి కార్పొరేషనులో గావించిన పనిని గమనించుడు. ఆత్మగౌరవము గలదని స్వరాజ్య పక్షమునకు వోటుజేయుడు. ఎందువలన స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రజల ఆత్మగౌరవమును నిలువబెట్టుటకే కృషి సలుపుచున్నారు. కావున దేశభక్తాగ్రేసరుడగు శ్రీ చిత్తరంజనబాబు ఆత్మకు కాంతి సంతృప్తి, జేహార్చనలెననిన గతించువరకు వారి యాశయమును స్వరాజ్యమును సంపాదించవలెను

రా॥ బి॥ తణికాచలం శెట్టిగారు కార్పొరేషనుకు ఎన్నుకొనబడనివో జస్టిసుపక్ష మంతరించునట! ప్రపంచమునందు గొప్ప లోటు గలుగునట! గతించిన త్యాగరాయ శ్రీ॥ గారికి అసంతృప్తి గలుగనట! స్వరాజ్యపక్షమునకు కీ॥ శే॥ లగు దేశ బంధుదాసుగారును, సజీవులును భగవత్స్వరూపులును గాంధీ మహాత్ముడును నాయకులు. జస్టిసుపక్షమున నాయకులు మాన మానమునకు ప్రజాద్రవ్యమునుండి రు 5000 లును గైకొను మంత్రివర్యుడు పానుగల్లు రాజాగారు ఇటు ఉపన్యాసకులు జస్టిసు పక్షముయొక్క జననము మొదలు నేటివరకు కార్పొరేషనులో వారి చరిత్రలను వివరించిరి

జస్టిసుపక్ష నాయకులు గావించిన గొప్పత్యాగము తమ పక్షమునకు బలము చేకూరగనే మువ్వరును రి మంత్రిపదవుల స్వీకరించుట మొదటి త్యాగము రామారాయణిం గాకు రాజాచిరుదమును సంపాదించుట రెండవ గొప్పత్యాగము! కావున ఏపక్షమునకు వోటునొసగవలెనో మీరే యోచించుకొనుడు. స్వరాజ్యపక్షమునకు వోటునొసంగినవో ప్రభుత్వదయాదాక్షిణ్యములకుగాని, బెడరింపులకుగాని లొంగక భగవంతునికీమాత్రమే వెరచి అంతరాత్మ బోధించినటుల ప్రజాసేవజేయ యత్నింతుము. కార్పొరేషనులో విచిత్రముగ ఎలుకలు బయలుదేరి పెట్రోలు టిన్నులు తిని జేవనట! సర్వభక్షకులనేకవస్తువుల భక్షించుటజూచితిమిగాని పెట్రోలు టిన్నులెచటను భుజించినటుల విననైనలేదు. ఇట్టి అద్భుతచర్యల కిక అవకాశము లేకుండునటుల జేయ ప్రయత్నింతుము. కార్పొరేషనులోని తెల్ల ఏనుగుల యధికార ప్రాబల్యమును తగ్గింతుము. మీయిండ్లు వీధులను 150 లక్షలకు తాకట్టు బెట్టుబడియున్నవి. కాన మీ షేముముకొరకు మీసంతతి శేముము కొరకు పాటుబడగలము. మీరు వోటునొసగు ఫలమందు మీ మరస్సాక్షితత్వ వేరెవ్వరు నుండబోరు. కావున తప్పక ఉత్తమ పక్షమునకే వోటు జేయగోరవచ్చు.

మాఫీ మహమ్మదుగారు

ప్రస్తుతము దేశమందు రెండుకక్షలుగలవు. దేశమోక్షమునకుగాను, ప్రజాబానిసత్వ విముక్తిగాను పాటుబడుకక్షి కాంగ్రెసుపక్షము. అపక్షమునకు నాయకుడు లోకొత్తై పురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు అందుజేరిన నాయకములు కీ॥ శే॥ చిత్తరంజనదు; లాలాజీ, శ్రావణాపండితుకు, అలీసాహరులు నున్నవారు ఇక రెండవకక్షి విషయము విచారింపుము. నేటి వీరకాయ ను బోలి పేరు మాత్రము జస్టిసు (న్యాయ) పక్షమేగాని యథార్థము విచారించిన కేవల "మన్యాయ" పక్షము కాంగ్రెసుపక్షము పరాదీన భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును జేకూర్చుటకై 40 సం॥ల క్రితము నిరుపమానదేశ భక్తులచే స్థాపింపబడినది మాడు నాలుగు సం॥ల క్రితము 80 వేల కాంగ్రెసువాదులు సర్వము త్యజించి కారాగార వాస మొనర్చిరి. కార్పొరేషనులో స్వతంత్రముగ ఒక్కొక్కరెట్టి పని యొనను జేయజాలరు గతి రి మాసములనుంచి నాయనభవమును బట్టి, వెంకటాచలం శెట్టిగారి పరిపాలనా నిపుణతయు, వాక్పాటవమును, ప్రతిభావిశేషములను తెలిసికొన గలిగితిని స్వరాజ్యపక్షమునకు వారు గొప్పసహాయ మొనర్చుచున్నారు. ప్రజానుకూల విషయములతో ప్రభుత్వమును అత్యంత ధైర్య

సాహసములతో నెదిర్చి దేశసేవ గావించుచున్నారు. కార్పొరేషను పరివాలన క్రింద నున్న పాఠశాలలందుంచి విద్యావిధానములో నైననేమి, శిశుసంరక్షణ స్కీములో నైననేమి, పుర విధులందు తారువేయుటలో నేమి, మరియు కార్పొరేషను పరిస్థితులలో జస్టిసుపక్షమువారు గావించిన అకృత్యము లగణి తములు. కాన అట్టి పనులనే మీరు ప్రోత్సహించ దలచితిరా? లేక కలియుగ హరిశ్చంద్రుడును, త్యాగమూర్తియు, కీర్తిశేఖరుడగు దేశబంధు చిత్తరంజనుని యాశయము నెఱవేర్చెదరా? సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారికి మీరు వోటుజేసిన మహాత్మునకును, భారతమాతకును సేవజేసిన వారగుచున్నారు. శెట్టిగారి విజయము, మహాత్ముని విజయము, కాంగ్రెసు విజయము, దేశ విజయము. కాంగ్రెసువారు ప్రజలకు యజమానులుగారు. ప్రజాసేవకులు

సి. భక్తవత్సలనాయుడుగారు

తమిళభాషయందు వెంకటాచలం శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుచు చన్నపురి పౌరులు కార్పొరేషను వ్యవహారములందు దలక్ష్యమువహించి తమధన సంతయు భూమిలో పూడ్చుచు, పరదేశములందుంచి తెల్ల ఏనుగుల పాట్లుబెట్టుచున్నారనిరి. కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషనులో ప్రజానుకూల కార్యములొనర్చుట కభిలాషగల కొలదిమందికి వీలులేకుండెను కాంగ్రెసువారి ప్రవేశానంతరమే పట్టణ పౌరులలో ప్రబోధమును, సభ్యులలో ప్రజాసేవాదర్శములును జేకూరినవి. జస్టిసుపక్షమువారి రహస్యవ్యాపారము లెల్ల బయల్పడినవి. కావున ప్రజాక్షేమమును బడయగోరిన, దేశమాత గౌరవమును నిలువబెట్టు నెంచిన తప్పక స్వరాజ్యపక్షమునకు వోటు జేయవలెను.

నంబూది అయ్యర్ గారు

స్వరాజ్యమును, స్వసాంప్రదాయములను, ఆత్మగౌరవములను రక్షించువారు ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు పక్షమువారుగాని జస్టిసుపక్షమువారుగారు. శ్రీరాముడు రావణునిపై దండెత్తినపుడు, పక్షిజాతులు, తిర్యగంతువులు, పంచభూతములు తోడ్పడినవి. కారణమేమి? న్యాయమాతని పక్షమునందుండినది కావున అట్లే స్వరాజ్యపక్షము న్యాయపక్షము, దేశనాయక మణియును చిత్తరంజనుడు గతించినవాడు గాని స్వరాజ్యము లభించిన చిత్తరంజనబాబును తిరిగి పునర్జీవుని గావించగలము. జస్టిసుపక్షము శ్రేష్ఠియును నింతవరకు భూదేవి, సహసముతో భరించియున్నది. ఇక సేమాత్రము భరింపజాలకున్నది. కావున తప్పక మన పూర్వీకుల గౌరవమును నిలువబెట్టునెంచిన, దేశభక్తియుండిన స్వరాజ్యపక్షమునకే వోటుజేయ గోరవను.

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

ఆంధ్రమున నిట్లు మాట్లాడిరి. — 5 సం॥ లుగ కార్పొరేషనులో మీ ప్రతినిధిగ పెడలి నేవజేయుచున్నాను. ఎంతవరకు అయ్యది ప్రజానుకూలముగ నిర్వహింపబడెనో మీరే నిర్ణయింపవచ్చులు. కడచిన మారు ఎన్నికలందు మీరెల్లరు నన్ను చట్టసభ కెన్నుకొనియున్నారు. నేనేవిధమున విరుదులనుగాని, ఉద్యోగములకుగాని ఆశించియుండిన జస్టిసుపక్షమం దిదివరకే చేరియుండెడివాడను. చట్టసభలో ప్రవేశించినపిదప గొ॥పానుగల్లు రాజాగారునున్న జస్టిసుపక్ష ప్రముఖులు నన్ను తమ పక్షమును జేరవలసినదిగ గోరుచు అందుచే గలుగు లాభములనుగూర్చి బోధించిరి. కాని నా స్వలాభమునకై మీవోట్ల నుపయోగించుకొన నే నుద్దేశించియుండలేదు. ఈ డివిజనుకు అభ్యర్థిగ నిలచిన సి. వి. రాఘవశెట్టిగారికిని నాకును అత్యంత మైత్రిగలదు. నా చట్టసభ ఎన్నికలందు వారు నాకు చాలసాయ మొనర్చియుండిరి. అందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. వ్యాపార వ్యవహార విషయములందు వారు సేనుకలసి మెలగుచుందుము. వారు అవపునరముగ ఒక విషయములో జోక్యము గలిగించుకొను స్వభావము గలవారుగారు అట్టివో అన్యాయముగ వారిని నాకు పోటి బెట్టుట మానెత్తవలయును విభేదములు గలిగించు నుద్దేశముతో ఏ నే. నేను స్వరాజ్యపక్షమునందు జేరియుండనివో వారిసే నాస్థానమున నిలపి నేను విరమించుకొని యుండెడివాడను. మాజాతిలో సామాన్యులకు ఒకరు నిలచిన ఎల్లరు ప్రోద్బల మొసంగుట తప్ప న్యతిరేకముగ పనిజేయుటలేదు. ది॥బి॥సల్లా గురుసామి శెట్టిగారు తాము కార్పొరేషను ప్రతినిధిగ ఉండుమని నన్ను అడిగియుండిరి. స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థిగ నిలచియుండునని స్వరాజ్య పక్షమునకు ప్రమాణముల గావించి యుంటిననియు, ప్రస్తుతము వారు నన్ను వదలరనియు నే సమాధాన మొసంగినంతట గురుసామి శెట్టిగారు తమ ప్రయత్నమును విరమించుకొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమును బలపరచవలసిన కర్తవ్యము మన యందరైనెగలదు కావునను, నే నీ 5 సం॥ల నుంచి గావించినసేవ మీకు తెలిసియున్నది గాన మీకు సంతృప్తికరముగ నుండిన స్వరాజ్య పక్షమునకే వోటు జేయగోరుచున్నాను అని పల్కిరి.

పిదప 8-40 గంటలకు సభ ముగింపబడెను.

దక్షిణాఫ్రికా

భారతీయులను వెడలగొట్టుట

దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయులను వెడల గొట్టుట కెట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవో, విన్నవించును ప్రచురింపబడిన వార్తలందు గను పించును. కృత్రిమచట్టములను నిర్మించుటకన్నను, భారతీయుల నందరిను ప్రవాస మంపుటయే మేలని తోచును. భారతీయుల వర్తకపు హక్కులను, నివాసపు హక్కులను దొలగించి, కూలినాలి జేసి శివించుట కయినను వారి కవకాశము దొలగించి నపుడు, దక్షిణాఫ్రికాలో నివసించుట కెటుల సాధ్య మునో తెలియదు. స్మట్సునాని కాలములో, గూడముల చట్టమును నిర్మించుటకు ప్రయత్నించిరి గాని, మధ్య ఎన్నికలు వచ్చి చట్టము నిలిచి పోయెను. హర్జిగాజు ప్రభుత్వమువారు వారికన్నను అభ్యాన్నపు చట్టమును నిర్మింపజేసిరి. దక్షిణాఫ్రికా శాసనసభలో మంత్రి యగు డాక్టరు మలన్ గారు ప్రవేశపెట్టిన ఆసియాచట్టము, మిగుల క్రూరముగా నున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలో నన్నిపక్షముల వారును ఈ చట్టము సంగీకరించెదరని మలన్ గారికి నమ్మకము గలదు. బిల్లు కాధార మేమనిన, భారతీయుని విదేశీయునిగ వరిగించుటయే. యూరపి యనులకన్నను ముందు వచ్చి, భూమిసంతను దున్ని బాగుచేసి, దక్షిణాఫ్రికాలోనే బట్టి పెరిగిన భారతీయు లందరును విదేశీయులే. తెల్లవారు మాత్రమే స్వదేశీయులు.

భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలోనే గాక, నామాన్యమున కంతకును ఒహిష్కృతు లగు చున్నారు. స్వదేశమునందే వారు విదేశీయులుగ జూడబడుచున్నారు. స్వదేశమున గౌరవముగాంచని వారు, వెలుపల నవమానింపబడుటయందు వింత ఏమియు లేదు. భారతీయులసంఖ్యను చాలభాగము తగ్గించియెక్క, దక్షిణాఫ్రికా సంతృప్తిజేందదని, మంత్రిగారు సిగ్గుపడిచి నలుకుచున్నారు. ఇందుకు మార్గ మేమి? ఒకవన్యార్థములవలనగాక, ఏతీరున నయినను ప్రాప్తలవరచి భారతీయులను వెడలగొట్ట వలయునట. ప్రస్తుత మవలంబించెడి పద్ధతులు ఎవత్పద్ధతులు గావా? విచ్చికిరిగిమన మని చేరు కెట్టి దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నెటుల బలవంత పెట్టి సంపదించిరో తెలిసిన సంగతియే. ఇకముందు విధించెడి నిర్బంధములుగూడ, భారతీయులను బల వంతముగ వెడలగొట్టుటకే తోడ్పడును. భారతీయుని నివాసము, వాణిజ్యము, భూస్వామ్యము మున్నగువిషయము లెట్లముసందు పొందుపరప బడివి. అన్ని విషయములను భారతీయుల హక్కులను నిర్మూలించుట కీ చట్టము తల పెట్టి

నది. భారతీయుల భార్యలు, మున్నగువారు దేశమునకు రాకుండ, నూతనచట్టము అడ్డగించు చున్నది. ఈ చట్ట మెప్పు డంగీకరింపబడినను, ఆగస్టు 1 వ తేది నుండియే అమలు లోనికి వచ్చు ననుట జూడ, మిక్కిలి ఆశ్చర్యము గలు గకమానదు. ఏతీరుననయినను భారతీయులకు వెంటనే ఒత్తిడి గలుగజేయుటకు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. భారతీయు లికమిద అన్నిస్థలములలో నివసించగూడదు. అన్నిస్థల ములలో వాణిజ్యము నలుపగూడదు. భూమిని సంపాదించగూడదు. భారతీయులకు ప్రత్యేకప్రదేశము నిర్ణయింపబడినది. అక్కడనయినను భారతీయులు తెల్లవారి భూములను కవులుకు దీసికొన గూడదు. వారి భూములను కొనగూడదు. మిగిలిన రంగుజాతులవా రందరకును యీ చట్టము వర్తింపదు. భారతీయులకు మాత్రమే యిట్టి యవమానములు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఇంతకన్నను ఆక్రమము జేయుదునా? స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగనిది, యిట్టి దుస్థితి దొలగిపోవదు. ఇకమిద హిందూదేశమున కును దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకును సమాధానము గుదురుట దుర్లభము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొన రని తెలిసినవిషయమే. సాత్వికనిరోధము దప్ప దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులకు వేరొకతరణ్యము గనుపించదు. హిందూదేశము అంతర్జాతీయసంఘములలో సభ్యురాలయిన మాత్రమున, లాభము గలిగెనా? పైపై యలంకారముల నెన్నిటిని ధరించినను, నేమి ప్రయోజనము? హిందూదేశపు దుర్గతిని దొలగించుటకు, భారతీయు లికనయినను చడుము గట్టరా?

గాంధీమహాత్ముడు : యూరపియను సంఘము

కలకత్తా యూరపియను సంఘసభకు, గాంధీ మహాత్ముడు నెడలి ముచ్చటించుట, దేశచారిత్రము నందు చాల ముఖ్యవిషయము. మహాత్ముడు పలికినటుల “సింహములగుహలోనికి” బోయి, తగు సమాధాన మిచ్చెను. అన్నిపక్షములవారును ఈ తీరునగలసి మెలసి నామ్యముగ ప్రవర్తించుచో, భేద భావములును, వైషమ్యములును అంతరించి, ఒకరి దృష్టిపథమును వేరొకరు గ్రహించుటకు వీలగును. అచిరకాలములో, బలమగు సఖ్య మేర్పడు ననుటకు సందియము లేదు. మహాత్ముడు ప్రతిపక్షుల పట్ల జూపెడి వైఖరి మిగుల ప్రశంసాపాత్రము. ప్రతిపక్షులను బలిమిచే గాక ప్రేమచే తమవంక కాకర్పించు చేపు మహాత్ముని కధికముగ గలదు. మహాత్ముడకు మర్మము లేకబోవుటచే, తన హృదయము నితరుల కెరుకపరచును. ఎదుటివారి నిశ్చంద్రశ్యమును గ్రహించుటకు ప్రయత్నించును. యూరపియనులక్రింద పరాధీనత ననుభవించుచున్నటుల, భారతీయులు భావించుచున్నారు. స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము లభింప కుండుటకు, యూరపియనులప్రాబల్యమే కారణ మని వారు భావించుచున్నారు. రానురాను భారతీయులకును యూరపియనులకును ఎడబాటు అధికమగుచున్నది గాని, తగ్గుట లేదు. ఆ కారణముచే యూరపియనులే భారతీయుల పట్ల

సుహృద్భావము జూపుటకు ముందు కు రావలయునని మహాత్ముడు హితమొసగెను. భారతీయులెటుల ముందుకు రాగలరు? వారి హృదయపరితాపము మాన్పుటకు యూరపియనులు బూనుకొనుచో, ప్రస్తుతదుస్థితి దొలగగలదు. యూరపియనులు హిందూదేశమును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుగూడ తన్మూలమున రక్షింపగలరు. సేను గుప్తాగారికి కార్పరేషను అధ్యక్షుడవని లభించుట యందు విచార మేదియులేదని, మహాత్ముడు జూపగలిగెను. బాంబాయి కార్పరేషనుకు, సర్ పిరోజిమా మెహతాగా రధ్యక్షులుగనుండి తమధర్మము నాదర్శప్రాయముగ నిర్వహించిరి. మెహతాగారి రాజకీయ నాయకత్వము, కార్పరేషను పరిపాలన కడ్డు గలిగింపలేదు. సేనుగుప్తాగారు స్వలాభము కొర కధ్యక్షుడవని స్వీకరింపలేదనియు, అక్రమపద్ధతుల నవలంబించి హిందూదేశము వృద్ధికి రాదనియు, మహాత్ము డభయమొసగెను. యూరపియనుసంఘ మికనయినను తమ దృక్పథమును మార్చుకొని, భారతీయుల తేమము నిమిత్తము తోడ్పడుట శ్రేయస్కరము.

జయిలు పరిస్థితులు

జయిలు పరిస్థితులు మిగుల లోపభూయిష్టము లని, కడచిన మద్రాసు జయిలు రిపోర్టు సూచించియుండెను. జయిలు నిర్బంధితులపై విధించెడి శిక్షల గాంచిన, ఆశ్చర్యము గలుగును. సామాన్యముగ జయిలులో జరిగెడి సంగతులు బయటకు దెలియవు. అసహాయవాదులు జయిలులో ప్రవేశించిన దాదిగ, అక్కడి దుస్థితి బయల్పడసాగెను. దీనిని సంస్కరించుటకు తగిన ప్రయత్నము జరిగినగానీ, ప్రయోజనము లేదు. లాహోరులో ప్రచురింపబడెడి వందేమాతరం పత్రికలో మూర్తానుజయిలు సిత్తిగతుల గూర్చి యొక సంభాషణ ప్రచురింపబడెను. అందు మిద జయిలరుగారు, మానవత్వముక్రింద చర్య దీసికొనిరి. వీరికినామమాత్రమగు స్వప్న మిప్పింపబడినను, పత్రికలో ప్రచురింపబడిన సంగతులు చాలవరకు రుజువయ్యెనని, మూర్తాను పబుజడిగారు తీర్పు జెప్పిరి. ఈ కేసుపర్యవసానము, ప్రజలకు నిజస్థితిని గోచరింప జేయగలదు. గుంజల్ల తియించుట, చెప్పదీసికొని కొట్టుట, మున్నగుశిక్షలు సామాన్యముగ విధింపబడుచుండెను. ఇంతియగాక, తన్నుట, గుద్దుట, మున్నగునవి సామాన్యమయ్యెను. ఖయిదీల నోటిలో నుమ్మివైచుటగూడ జరుగుచుండెను. ఇట్టి శిక్షలన్నియు, ఖయిదీలనుండి పబ్బు గుంజుట కుపయోగపడెను. న్యాయాధిపతి, యిట్టి సంగతులనన్నిటిని నమ్మిరి. పక్షాత్త్యమువారు జయిలరుగారికి పైను నిచ్చి పంపవైచిరని తెలియుచున్నది. వందేమాతరం పత్రికలో ప్రచురింపబడినచర్యలు అసలు జరిగెడివానికన్న చాలకొలదియని, లాలాలజవతిరాయిగారు సూచించిరి. వీని నెంత త్వరలో మాన్పిన, జయిలు పరిపాలనమున కంత శ్రేయస్కరము.

శాసనసభల ఎన్నికలు: తొలినబంధనలు

శాసనసభల ఎన్నికలకు సంబంధించిన నిబంధనల నవరింపబడినవి. సవరణలు ప్రచురింపబడి

నటుల, వార్తలు చెబుచున్నవి. ఇంతవరకును, ఆరుమాసములలోపు ఖయిదు శిక్ష ననుభవించిన వారు, ఎన్నికలలో పాల్గొనవచ్చునను నిబంధన గలదు. కొత్త మార్పుప్రకారము, యీమినహా యింపు ఆరుమాసములనుండి పంచేతనమువరకు వృద్ధిజేయబడినది. ఇది కొంత మెరుగయినను, రాజకీయ నిర్బంధములు ఎన్నికలలో పాల్గొన నర్హతను తొలగింపవని శాసించినగాని, ప్రయోజనముండదు. కేవలము రాజకీయభిప్రాయభేదము వలన ఖయిదు ననుభవించిన దేశభక్తులను నేరస్థులను ఒక్కతరగతిలో జేర్చుట మిగుల అసభ్యము. ఇట్టినిబంధనవలన, పలువురు ఎన్నికలలో పాల్గొన వీలులేకపోవును. తిర్యక్తలేషివా రెవరయినను, విన్నపము గావించుచో, ఇండియాప్రభుత్వమువారికిరించునెడల, స్థానిక ప్రభుత్వమువారు అసర్వతను తొలగింపవచ్చునట. ఇదియొక సాకార్యము గానేరదు. ప్రజలు తమహక్కును నిలువజెట్టుకొన గోరెదరుగాని, స్వల్ప సాకార్యములనుగాదు. అధికారుల యిచ్చపై నాధారపడి హక్కు, హక్కు గానేరదు.

ఆళ్వారు వృత్తాంతము

ఆళ్వారు మహారాజుగారి ప్రసంగము, తగు విశ్వాసము గలిగింపనేరదు. రయితలు పై తుపాకుల ప్రేల్పవలసిన యవసర మేమిగలిగెను? రయితలు ముందుగా కాల్చినచో, సైనికులలో నష్టముగలుగ వలయును. అట్టి నష్టమేమియు గలిగినటుల గనుపించదు. ప్రజలలోనే 13 గురు మృతులయిననియు, 12 మందికి గాయములు తగిలెననియు, ముగ్గురు కనిపించలేదనియు ప్రకటించబడినది. గాయపడినవారిలో ముగ్గురు స్త్రీలు గలరు. ఇది మిగుల శోచనీయము. అగ్నిప్రమాదము గలుగుటకు, తుపాకి గుండెల కారణమనియు, పదకొండువేలు నష్టమయ్యెననియు సూచించబడినది. కాంగ్రెసు సంఘమువారు విచారణ సలుపనెంచుట, తమ గౌరవమునకు భంగకరమని ఆళ్వారు మహారాజుగారు చెలిపిరి. ఆళ్వారు మహారాజుగా రింతవరకు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధిగూర్చి విశాలభావముల చెబుచుండిరి. కాని, వారి ప్రస్తుత ప్రసంగము విశాలహృదయమును సూచించుట లేదు. స్వదేశస్థానము లెంత వేరయినను, స్వదేశిపాలనేచ్చ సంస్థాప్రజలలోగూడ నుదయించుచున్నది. బ్రిటిషు ఇండియాలో మొలకెత్తడి స్వాతంత్ర్య భావములు సంస్థానములలోగూడ వ్యాపించుచున్నవి. ఈ విషయమును సంస్థానాధీశులు గుర్తించి, ప్రజేచ్ఛ సభికముగ గౌరవించుట మేలు.

విసెంటుగారి హెచ్చరిక

బ్రిటిషుప్రజలను హెచ్చరించుటకు, డాక్టరు బిసెంటుగారే తగినవారు. ఏలనన, స్వజాతీయులకు నిజ మెరుకవరచి, రానున్న యుద్ధవరమును తేటపరచుట కామెకు ఎక్కుడు వీలుగలదు. బిసెంటుగారు ఇంగ్లండుజేరిరి. భారతీయులు ఇంగ్లండులో నమాన భాగస్వాములుగ నుండదలచిరనియు, భారతీయులతో నాంగ్లేయులు స్నేహముజేసికొనుట మంచిదనియు, లేనియెడల గొప్పయుద్ధవరము వాటిల్లవనియు, బిసెంటుగారు మందలించిరి. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యమిచ్చుట, ఇంగ్లండుకే ఎక్కుడవ

సరము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును నిలుపుకొనుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గ ముండబోదు. కృత నిశ్చయులగు భారతీయులకు నేడుగాకున్న రేణయినను స్వరాజ్యము లభింపకమానదు. కాని, స్వరాజ్యము సామ్రాజ్యస్థముగ నుండవలయునా, సంపూర్ణముగ నుండవలయునా యను ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. ఇంగ్లండుపట్ల కొంతవరకు విశ్వాసము దొలగి, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే పరమావధియని ఎంచుచున్నారు. ఇట్టినిరాశ దేశము దంతటను వ్యాపింపకముందే ఇంగ్లండు మేల్కొని భారతభూమికి స్వదేశిపాలన మిచ్చుట శ్రేయస్కరము. బిసెంటుగారు చెలిపెడి హితమును, ఇంగ్లండు కొనసాగించునా?

రిఫ్ల సడత

రిఫ్లసంకులము తీవ్రహాపము చాల్చుచున్నది. ఉభయపక్షములవారును తమ బలములను సంసిద్ధపరచుకొనుచున్నారు. ఫలిత మేమగునో ముందుగాని తెలియదు. రిఫ్ల ధైర్యసాహసములను యారపియను లిదివరకు మెచ్చుకొని యుండిరి. యుద్ధ ఖయిదీలపట్ల వారు చూపిన దయయు, సుహృద్భావమును ప్రాచీనవానికి సయితము ఆశ్చర్యము గలుగజేసినవి. జర్మనులు మున్నగు జాతులు గనుపరచిన పగయు, క్రౌర్యమును ఏమూలను కనిపింపవు. ఇంతియగాక, అబ్దుల్ కరీముగారు పంపి రని ప్రకటించబడిన సంధి పరతులు సయితము, అన్యదేశాక్రమణ వాంఛను గాని, స్వార్థచింతగాని చూపక, కేవలము ఆత్మరక్షణమునే ముఖ్యోద్దేశ్యముగ గనుపరచుచున్నవి. తమ స్వాతంత్ర్యమును నిరపరచుకొనవలయునని మాత్రమే రిఫ్లు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రాచ్యదేశీయులు చూపెడి నిగ్రహమును సంతృప్తిని పాశ్చాత్యదేశములు గూడ కనబటచు నెడల, ప్రపంచశాంతి సురక్షితముగ నుండును. బలహీనులను అణగదొక్కి, పరుల స్వాతంత్ర్యమును భంగపరచి, స్వలాభమును పెంపొందించుకొనవలయునను దురాశ ప్రబలునంతవరకు, ప్రపంచమున సుహృద్భావము ప్రబలజాలదు.

సాకానిర్మాణము

పట్టకేలకు నూతన సాకానిర్మాణము విషయమై, బ్రిటిషుమంత్రులమధ్య రాశి గుడిరినది. రాజోవు సంవత్సరమున రెండు యుద్ధనావలను, షిమ్మట సంవత్సర మొకటింటికి మూడు నావలను నిర్మించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. వీనితో బాటు తొమ్మిది డిస్ట్రీయరులు, ఆరు జలాంతర్రాములు, మిరికొన్ని అనుబంధ నౌకలు మున్నగు వానిని నిర్మించెదరు. వీనియవసర మేమిగలిగెనో బాల్కువినుగారు చెలువజాలకపోయిరి. ఆయుధబలమును తగ్గించి, మధ్యస్థముద్వారా తగాదాలను పరిష్కరించుకొనుట యుద్ధము మని నాగరిక దేశము లుద్దోషించుచుండ, బాల్కువినుగారందుకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట మిగుల శోచనీయము. మిగిలిన దేశములకు మార్గము జూపవలసిన ఇంగ్లండు యిటుల ప్రవర్తించుచుండ, మిగిలిన వారేమి చేయగలరు? నాపింగుటను సమావేశముల బోలు సమావేశముల నెన్నిటి కూర్చిన నేమి ఫలము?

గానసభలు

శ్రీకృష్ణజయంత్యుత్సవము నాధారము జేసి కొని, చెన్నపురి గాన సభలు సుప్రసిద్ధ విద్వాంసుల ప్రదర్శనముల నేర్పాటుజేసినవి. ఎగ్మారునందలి జగన్నాథ భక్తసభవారు, జేపట్టి ఆదివారము నుండియు, సెప్టెంబరునెల చివరవరకు సంగీతసభల నేర్పాటుజేసిరి. వీనియందు కాలక్షేపములుగూడ గలవు. సామాన్యముగ జరిగెడి గాన సభలలో ఆంధ్రుల నామములు గనుపింపకున్నను, పై సభవారి కార్యక్రమమునందు శర్మసోదరుల నామము మాత్రము గనుపించుచున్నది. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకముగ ప్రోత్సాహమొసగెడి సంస్థలు గనుపింపవు. త్వరలో యనుకూలపరిస్థితు లేర్పడుగాక యని కోరెదము. జగన్నాథభక్తసభవారి ఏర్పాటులు నిర్విఘ్నముగ కొనసాగునటుల, పేరుగానలోలుడగు శ్రీకృష్ణభగవానులు అనుగ్రహించుగాక!

రాజోవు స్టేటుకౌన్సిలు సభ

భారతదేశమునకు పాలనాప్రణాళిక

తయారు నేయుటకు సూచన

సిల్లా, జూలై 24:— వచ్చే స్టేటుకౌన్సిలుసభలో తా నీక్రింది తీర్మానమునుపాదించుమని సర్ జేప్రసాదు సర్వాధికారిగారు తెలియజెప్పిరి.

“ స్టేటుకౌన్సిలునందు ప్రజాప్రతినిధులనుండి 7 గురు భారత కేంద్రశాసనసభ ప్రజాప్రతినిధులనుండి 9 గురు ప్రైవేట్ శాసనసభల నిర్ణయించు పద్ధతిని రాష్ట్రీయశాసనసభ ప్రజాప్రతినిధుల నుండి, భారతదేశమునగల వివిధ ప్రజాసంస్థలనుండి ప్రతినిధులనుగూడ దీసికొని ఏర్పంతును గలనే యాంగ్లపాలిత భారతమున కొక పాలనాప్రణాళికను వయారునేయవలయు రాజప్రతినిధి కీసభవారు సిఫార్సు చేయుచున్నాడు.

సర్ జేప్రసాదు సర్వాధికారిగారు బర్మిక్ హెడ్డు ప్రభువు యుపన్యాసముపై నీ క్రింది ప్రశ్నలనుగూడ నడుగుదురు.

భారతశాసనసభవారితో గొన్ని ముఖ్యవిషయములను చర్చింపబడునని తనయుపన్యాసమును బర్మిక్ హెడ్డు ప్రభువు నడివిన సంగతి భారతప్రభుత్వమువారు గమనించిరా?

ఆ విషయముల నీ స్టేటుకౌన్సిలు సభలో గూడ జర్చింతురా? అటులైనచో నవి యెట్టివి? దేయూపమున నుండును? (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభలు

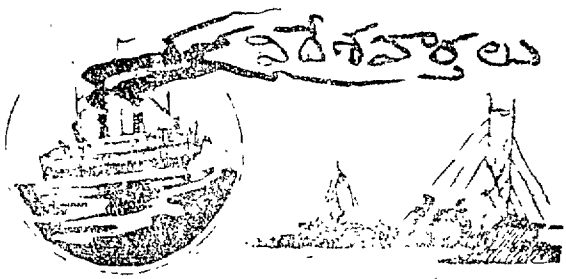
రాజకీయ శిక్షితులు ప్రాతినిధ్యము వహించుట

ఆటంకములు కొంతవఱకు తగ్గింపబడెను

సిల్లా, జూలై 24:— ప్రస్తుతమున్న స్టేటుకౌన్సిలు, భారతశాసనసభ, రాష్ట్రీయశాసనసభలయొక్క నియోజకవర్గపు తెన్నికలందు హైందవమంత్రి యనుభూతమవరించి యీక్రింది మార్పులు కావించబడెనట్లు యింగ్లెండు జేబ్బులో ప్రచురింపబడినది. రాజకీయ శిక్షితులు శాసనసభలందు ప్రాతినిధ్యము వహించ వీలు లేకుండుట కిదివఱకువలె వారుహాసములుగాకయొక సంవత్సరము గావించబడినది. కాని యంతకుమించి శిక్షింపబడినవారుగూడ ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞాపన మంపుకొనునో రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసముతో పరిచయించి యంగీకరింపవచ్చును. ఆభ్యర్థిత్యమున కాలంకములు దీనివేయుటయే స్థానిక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన నా ప్రభుత్వము మా యనుజ్ఞ విచ్చును. (అ. ప్రె.)

జాంబాయి గెజిట్టు

జాంబాయి, జూలై 25:— ఫాల్గును, ఆంధ్ర సంస్థానములకు రాజకీయప్రతినిధిగా నున్న మొప్పగారికి 42 రోజులు నెల వాసంగబడెను. వారి స్థానమున భాస్కరవిల్లిగారు పని చేయుదురు. నెల వసంతము భాస్కరవిల్లిగారు సతారా కలెక్టరుగా పనిచేయుదురు. (అ. ప్రె.)

మరాఠీ యుద్ధము

ప్రెంచి విజయము

బందీలను రిఫ్టులు అదరించు విధము

లండన్, జూలై 24:—80 సింగలీసుల పటాలము, ముగ్గురు ప్రెంచి అధికారులు ఒక దేశీయ నాయకుడు జూను 4 వ తేదీనుండి వివాదీయబడిరి. ఒంటరిగ ఒక్కొక్కరిని ఒకమూల యుంచిరి. 7-వ తేదీని వీరవరును పానీయములు త్రాగలేదు. మాడు భుజించలేదు. అట్టితరీ రిఫ్టులు సమీపించిరి. వీరందరును రిఫ్టులకు లోబడునరీకే మందుగుండుపాపగ్రీ ఆఖరైనది. అప్పటికి, లోబడునరీకి, మాడుగోజులునుండి అన్నము తినుటలేదు. నీరు త్రాగుటలేదు. లోబడినచో అపాయము కలుగజేయమని రిఫ్టులు ఆధయమొసగిరి. ప్రెంచి అధికారులు నిరాకరించిరి. పటాలమును బట్టుకొన నుద్దేశించలేదనియు వారున్న స్థానము నాక్రమించుకొనవలెననిసంకల్పించుకొంటిమనియు చెలియజేసిరి. రిఫ్టులు. వెజ్జనుకు పోవుటకు వెంటనే వరినైన బంపవలెనని ప్రెంచి అధికారుల రిఫ్టులనుగోరిరి. గాయములు బొందినవారితోడను, సామాను తోడను పటాలమును నడిపించుకొని పోయిరి. రిఫ్టులు సింగలీసు సైనికులను ఒకదారిని పోవలెనని బలవంతపెట్టిరి. అధికారులను ఇంకొకదారిని బోవలెననిరి. అధికారులను వెజ్జనుమార్గమునే గొంపోయిరి. కాని ఆకస్మికముగ మార్గమును మార్చి వెనుకనుకు గొంపోవడిరి. ఇచట వీరిని గొర్రవముతో ఆదరించిరి. వీరి గొర్రవార్థము ఒకవృత్తమును గూడ గోసిరి.

ప్రెంచి విజయము

ప్యారిస్, జూలై 24:—శత్రువులు అయినాట్లు అయి మాటాపు ప్రాంతములందు శరీరమిదలములో గప్పడిరి. వెగ్గాకు త్రెముగ పూర్తిగ తిగిగఱునము గావించిరి. జనులతోడను అనేక గ్రామములనుండి మందలతోడను పోయిరి.

ప్రెంచి విజయము ఈజిప్టులో ప్రెంచివారికి అనుకూలముగనుండెను. అన్ని రంగములందును పరిస్థితులు యశస్విని జెందుచున్నవి.

వైమానిక పోరాటము

ప్యారిస్, జూలై 23:—సుప్రసిద్ధ వైమానికము సాదీ కెకో వైట్ గారు మరాఠీ వైమానికపోరాటములో పాల్గొనుచున్నారు.

లింగాంక్సు (బండ్లు) కసాబాంకాలో దిగినవి.

స్పెయిను ప్రదేశములో పోరాటము

లండన్, జూలై 22:—స్పెయిను మరాఠీ ప్రదేశములో లండన్ టూల్టలనుమధ్యపోరాటము మరల ప్రారంభమైనదని తెలియచున్నది. మంచి తెగలు స్పెయిను సైనికపంతుల ముట్టించెను. కాని తరుమబడిరి. ఈప్రదేశమున శత్రువులను ప్రయోగించుటకే ప్రథమము. ముట్టించినవారిలో రిఫ్టులు అతికోపదగనున్నారు. ఆ మట్టప్రక్కల జిల్లాలనుండి రెగలవారే విస్తారముగనుండిరి. స్పెయిను సైనికులు చరల ముట్టించిరి. అనేక గ్రామములను రెగలదెట్టిరి. పోరాటము సాగుచున్నది.

'సింధువాసి' పత్రిక సంపాదకునిపై కేసు

నూరురూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను

హైదరాబాదు (సింధు) జూలై 24:—ఇండియన్ పీనలుకోడు 153 సెక్షను ప్రకారముగ 'సింధువాసి' పత్రిక సంపాదకునిపై దేబడిన కేసు విచారణయందు, తాను లేనప్పుడు కేసునకుకార మగువ్యవస్థలు బుత్రికయందు వెలువడెననియు, అందునకు తాను మిగుల సంకోచము నొందుచుంటిననియు సంపాదకుడు రెప్పుటచే జిల్లాజేప్రేరీటు పత్రిక సంపాదకునికి నూరురూపాయలు జరిమానా విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

'ముసల్మాను' పత్రికపై అభియోగము

సంపాదకుడు జామీను యిచ్చెను

హైదరాబాదు (సింధు), జూలై 24:—ఇండియన్ పీనలుకోడు 153 సెక్షను ప్రకారము 'ముసల్మాను' పత్రిక సంపాదకునిపై దేబడిన అభియోగము జూలై 30-వ తేదీన విచారించుటకు వాయిదావేయబడెను. సంపాదకుడు రూ 5000 లకు జామీను యిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

జపాను పన్ను ఏర్పాటులు

ప్రతిరవాణా పన్నును రద్దుజేయుట

టోక్యో, జూలై 23:—ప్రతిరవాణాపన్నును తొలగించుట కేర్పాటుచేసిరి.

లండనులో భారతీయులు

వసతి, క్రీడావిధానము

లండన్, జూలై 20:—భారతీయులు ఇంగ్లండులో నున్నంతకాలము నివసించుటకు వసతిని క్రీడాసౌకర్యములను గలుగజేయవలెనని చాట్రీ గారనుచున్నారు. భోజనవసతి గృహ సౌకర్యములు చాలననియు ఎప్పటికీ పుడే ఈకొంత పూర్తియగుట లేదనియు అనుచున్నారు. చాలమందిని స్థలము లేకపోవుటచే నిరాకరింపవలసి వచ్చెను. కాని ఆమట్టుప్రక్కల అనుకూలముగ బసలను వసతిగృహ యజమాని ఏర్పాటుజేయగలెను. 1920-21 లో 1400 పానులు ఖర్చు అయినది. ఇండియా ఆదాయముల నుండి ఈలోటును పూర్తిజేయవలసివచ్చెను. అప్పటినుండి ఖర్చును తగ్గించిరి. నిరుద 150 పానులు మిగిలెను. ఒక అద్దె మరమ్మతు ఖర్చులనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారియవలసివచ్చెను.

చీనానుంకములు

విదేశాంగ పరిశీలన గూడదనుట

పెంగునేనాని ఆక్షేపణ

పికింగ్, జూలై 23:—సుంకముల సభ నాక్షేపణమచు పెంగుగారు ప్రభుత్వమునకు తొలిబంపిరట. చీనావారే సుంకములను, విధించుకొను సంపూర్ణాధికార ముండవలెననిరి. చీనా సుంకములను ఇతర ప్రభుత్వములవారు నిర్ణయించుట చీనాను ఇతర ప్రభుత్వములతో సమానముగ చూచుటలే దనిపించుకొను ననిరి.

వెంట్ల ప్రదర్శనము

బర్మెను హెక్ ప్రభు సందర్శించుట

లండన్, జూలై 23:—రీడింగ్ ప్రభుని వీడ్కొల్పిన పిదప బర్మె హెక్ ప్రభువు వెంట్లీతోయి భారత మంట పము చుట్టుతిరిగి పరిశీలించెను. చాలవస్తువులను కొనెను. ఇండియా సినిమా రంగమును జూచెను. అచట ప్రాచ్య వస్తు ప్రదర్శనములను ఆనందము బొందెను. భారతీయుల జ్ఞాదార్యము నకు ప్రజాసేవను గొనియాడిరి. ఈరెండును వెంట్లీ విజయము నకు కారణములనిరి.

లండన్, జూలై 23:—ప్రత్యేకము భారతసరుకులనే విక్రయించు స్థలమును ప్రత్యేకించెదమనియు ఇచట ప్రత్యేకము భారతదేశములోజేసిన వస్తువులనే విక్రయించెదమనియు లేదా ఇండియా సరుకులనే విక్రయించువారికేయోగ్యతాపత్రము తీయబడుననియు కామన్వెల్థలో న్యాయ్యుల గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సర్ ఎ. హెచ్. మెకాన్ గారు షెల్లు కంపెనీ డైరెక్టరుగదవి నంగీకరించిరి.

వేసవికాలపు చట్టము

లండన్, జూలై 25:—వేసవికాలములో గంటలనిర్ణయముజేయుచట్టమును ప్రభువుల సభలో రెండవపర్యాయము ఆమోదించబడెను.

పారిశ్రామిక ఆందోళనము

గనుల పనివాండ్ర తగవు

మరతులులేని సభ గావలెననుట

లండన్, జూలై 23:—ఎవరో కొద్దిమందితప్ప తక్కినవారి నందరిని 31 తేదీనుండి పని చేయవలదని గనుల సంఘము వారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు. తక్షణము ఎట్టి మరతులను గోరకనే యజమానులను పనివాండ్రును గలసి సభ జేయునటుల గోరుచున్నారు. పనివాండ్రు ప్రధానా మాత్యునితో కలిసి మాట్లాడుట కిష్టపడుచున్నారని కబురంపిరి.

పోపుగారి ఆరోగ్యము బాగుగనే యున్నది. చాలమందికి దర్శనమిచ్చెననియు చక్కగ మాట్లాడిననియు చెలియుచున్నది.

గిల్మ్యాకీ అభియోగము

వాదికి పరిహారము

మోసముజేసినను నిందను గొట్టివేయుట

కమిషను లెక్కలను పూర్తిగ పరిష్కారముజేసినటుల 7200 పానులను ఇచ్చి తనకు రావలసిన మొత్తము అంతయు ముట్టెనని ఒక ఒడంబడికను వ్రాయించి మోసముజేసెనని జార్జి జిలుగారు మ్యాకీగారిపై అభియోగమును చెప్పిరి.

ప్రతివాది సరుకులను తక్కువ కిమ్మకుగట్టి తనకు రావలసిన కమిషనును లేకుండ జేసెనని వాదివాదము.

ఒకవేళ తక్కువ కిమ్మకుగట్టినను మోసము ఏమియులేదనియు కాని కొంతవరకు వారికి పరిహారము రావలసియున్నదనియు న్యాయమూర్తి తీర్పుజేప్పెను.

యుగోస్లావియా బల్గేరియాతగవు

పరిష్కార మగుట

లండన్, జూలై 21:—జూన్ 28 తేదీని జరిగిన యుగోస్లావియా బల్గరీసుంగతులు పూర్తిఅయినవి ముగిసెను.

యుగోస్లావియా సరిహద్దులను బల్గరీసులపొవుటకు వచ్చుటకు తెరచెదరు. త్వరలోనే చనిపోయినట్టియు కన్పించినట్టియు యుగోస్లావియా ప్రజలకు పరిహారమును బల్గేరియా ప్రభుత్వము ఇచ్చును.

నెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

డాక్టరు స్ట్రెస్మాగారి విజయము

లండన్, జూలై 21:—జర్మను ప్రత్యుత్తరము మంత్రి వర్గముచే ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించబడుటయేగాక ఇతర రాజ్య ప్రధానామాత్యుల చేతను పార్లమెంటు పక్షములకు నాయకులైన వారిచేతను అసలు ఐకమత్యమును చెడగొట్టుటకు కనిపెట్టుకొన్న బాతీయవాదులచేతగూడ ఆమోదించబడెను. ఇదంతయు స్ట్రెస్మాగారి అఖండవిజయ మనవచ్చునని బెర్లిను నుండి టైముస్ పత్రికా విలేఖరి చెలువుచున్నాడు. స్ట్రెస్మాగారు అధికారమును వహించినప్పటినుండి రూరును ఖాళీజేయవలెనను సంకల్పముతోనుండిరి. అదిగూడ ఈ సమయముననే ఒకకాలమున జరుగుట మరింత ఆయనకు విజయమనవలెననుచున్నారు. అయ్యది నెరవేరకపోవుటచేతనే అందరును ఇతనిని దూయబట్టుకొనిరి.

ప్రెంచివారి అనుమానము

జర్మనులు బాతీసమితి కొనసగు ప్రాముఖ్యమును జూచి ప్రెంచివారు అనుమానబడుచున్నారు. జర్మనీవంటి దేశము ఇంతకాలము బాతీసమితిని ఖండించుచు ఆకస్మికముగ నేడు బాతీసమితి నంగీకరించుటలో అతిశయముండవలెను. తనకు ఏదో లాభమున్నగాని జర్మనీ అట్లు జేయడని ప్రెంచివారనుచున్నారు. ఈ ఉత్సాహమును జూడ తన లాభము నిమిత్తమై బాతీసమితిని వినియోగించుకొనుటకు జర్మనీ జూచుచున్నదని తీర్మానించిరి. మొదట మధ్యయూరపులో ప్రెంచిసైనికప్రమేయమును తగ్గించుటకును, రెండవది ఒడంబడికలను సవరణజేయుచుటకును జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారనుచున్నారు.

జరను విదేశాంగవిధానము

రిచిస్సాగువా రంగీకరించుట

బెర్లిన్, జూలై 28:—డాక్టర్ ట్రైస్టాగారి యువ న్యాయ మైన పీఠపత్రభుత్వసూచి విదేశాంగ విధానమును రిచి స్సాగు సభనారు అంగీకరించిరి. 235 గురు అనుకూలముగను 158 మంది ప్రతిపాదముగ నుండిరి.

సర్, డబ్ల్యు. హెచ్. మ్యానింగు నేనానికి సార్వభౌ ముడు దర్శన మొసగెను.

బర్లెన్ హెడ్ ప్రభుని యువన్యాసము

వింటర్ప్రభువు

20 లేదని కలకత్తా ట్రైబ్యునున్ పత్రికలో అంచనాగా ప్రకటించబడిన బర్లెన్ హెడ్ ప్రభుని యువన్యాస సం గ్రహమును గూర్చి కామన్సుస్థలో తర్జిలుగా రడుగ తర్జిలు గారు బర్లెన్ హెడ్ గారు 7 లేదని నిచ్చిన యువన్యాసమును జూచితిరేని అట్టి ప్రశ్న కనకాశమండవని వింటర్ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. ఆ అంచనాలో ప్రభువుల సభలో బర్లెన్ హెడ్ ప్రభువు జెప్పిన సంగతు లన్నిటిని ప్రకటించె నని తర్జిలుగా రనిరి. జోక్యములు అరుదుగ నిజమైనను ఒక పుడు సరిగా నుండునని వింటర్ప్రభువు ప్రభువనెను.

నాకానిర్మాణము

ప్రభుత్వకార్యక్రమము

ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

లండన్, జూలై 28:—అక్టోబరులో 2 క్రూయిజరు లను గట్టుటకు ప్రారంభించెదరనియు 1926 ఫిబ్రవరిలో 2 క్రూయిజరులను నిర్మించెదరనియు ఆతరువాత ప్రతిసంవత్సరము మూడు నిర్మించబడుననియు 9 డెప్టోయరులను, 6 జలాంతగ్గా ములను మరికొన్ని సహాయక నౌకలను ప్రస్తుతపార్లమెంటుండు వరకు నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిననియు బార్లీయగారు చెప్పియున్నారు. కొన్ని క్రూయిజరులు 1000 టన్నుల బరువుండుననిరి. తక్కినవి చిన్న నౌకలలో నుండుననిరి. తక్కువ ఖర్చులో నుండుననిరి. 8000 టన్నుల బరువుండును. అవసర ఖర్చును నౌకాదళశాఖవారు భరించెదరనిరి. ఇతర శాఖలలో మిగిల్చి దీనిక్రింద బెట్టెదరనిరి. క్రొత్తకార్యక్ర మమును ప్రారంభించుటకు మాత్రము ఈసంవత్సరము అదనము సోమ్యును ఇవ్వవలెనని పార్లమెంటు సభిగదరట. అదనము ఖ ర్చును ఇతర పద్ధతులలో మితవ్యముజేసి నౌకాదళశాఖవారు త గ్గించెదరనిరి. సైనిక, నౌకా వైమానికఖర్చును పరిశీలించుటకు ఒకసంఘమును నియమించెదరు. ప్రతిపక్షు లీవిషయమై మంగళ వారము ప్రస్తావించెదరని హెండర్సన్ గారు రనిరి.

ఈ కార్యక్రమమును విదేశములందు నిర్మించునౌకలను ఆ లోచించినచో తయారుజేసిరా యని కెన్సెడ్గి గారు రిగిరి. ఇవంతయు క్రొత్తదనియు చర్చసమమున వివరముగ చెల్వదని బార్లీయ గారు రిగిరి.

మహ్మద్ వాయువార్తాప్రచారక కంపెనీవారు సంవత్స రమునకు నూటికి 10 శాతం న డివిడెండును బంచిపెట్టిరి.

మరాఠీపరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకత)

లండన్, జూలై 24:—సైనిక రాజకీయవిషయములం గు అబ్దులకరీంగారు పరాజయము గాంచుచున్నారు. రిఫులు సె గ్రాఫు తరముగ బోవుటజూడ యుద్ధము లేకుండ జేసికొనుటకు ఆ బ్దుల్ కరీంగారు ఆతరువబడుచున్నట్లు చెబుచున్నదని తెలుపు ఁప్రకారము చెప్పిచున్నది. ప్రెంచి సైన్యములువచ్చుటచే యుద్ధము జరుగునని తలంచి దానిని లేకుండ జేసికొన ప్రయత్నించుచు న్నారు. కొండలలో ప్రెంచివారు వెన్నంటిన గల్లకట్టము క ర్మింగారికి దెలియును. ఈలోపుగ రాయబారులను జరుపుటకు వ్యవస్థని గడించుటకే ఎత్తునెత్తిరనుచున్నది.

ఆరోగ్యబలము

మీబిడ్డ మిక్కిలి ఉష్ణ ప్రదేశము నందు కూడ ఆరోగ్యముగాను, సుఖము గాను ఉండుటకు గ్లాకోస్ అవసరమైన మంచిబలము నిచ్చును.

గ్లాకోస్ పాలచే పెంచబడిన బిడ్డకు ప్రేగుసంబంధమైన వ్యాధులు, తయముమొదలగు భయంకరమైన వ్యాధులు రాదు.

గ్లాకోస్ కల్తీలేని పరిశుద్ధమైనపాలు. వేడినీళ్లతోచేర్చి, తక్షణమే బిడ్డలకు ఉపయోగించవలెను. మ రేదియు కొన నవసరము లేదు. మీబిడ్డకుని అడుగుడు.

Glaxo

ఇటలీ "THE VITAMIN MILK FOOD" స్పెయిను రాజగారి శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము. రాజగారి ఆదరణను ఆదరణను బడసినది "చిక్కిన బిడ్డలకు బలము నిచ్చును." బడసినది

గ్లాకోస్ నాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి. టోటగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్. (ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నిచోట్లు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు 1888

రీడింగు ప్రభుదంపతులు

మార్చియిల్లు చేరుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకత)

లండన్, జూలై 28:—రీడింగు ప్రభుదంపతులు మార్చి యిల్లు చేరుట జేరిరి. వీటిసాయంకాము మూర్తాను నౌకమీద పయనమయ్యెదరు రిని మార్చియిల్లు వార్త చెబుచున్నది.

లాహోరునందలి పథానుల భయము

హిందుబాలికలను ఎత్తుకొనిపోవుట

కమిషనరు హిందువులతో సంప్రతించుట

లాహోరు, జూలై 24:—ఇటీవల కొందరు పథానులు హిందూస్త్రీలను యెత్తుకొనిపోవుచుండుటచే, యిట్టి విపత్తునుం డి హిందువులను దొంగించుటకు దగిన యేర్పాటులను గావించు విషయమై చర్చించుటకు హిందూ ప్రముఖులతోవారిఅధీను నందు నేడు కమిషనరు సంప్రతించెను. వీనియరు పోలీసు నూపరింబెండెంబు గొందరు హిందూమేజిస్ట్రేటులు సమావేశ మందు హాజరైరి. హిందూస్త్రీలను పథాను లెత్తుకొని పోయి రని రిపోర్టుచేయబడిన కేసుల విషయమై పరిశోధన గావించుట కు స్థానిక హిందూ సభాగ్యకునితో సహా నల్లరు పథ్యులుగల నౌక సంఘము నియమింపబడెను. పోలీసునూపరింబెంట్లకీసంఘ ము విచారణయందు దోడ్పడును. హిందూ బాల బాలిక ల లెత్తుకొని పోవు విషయమై గోరంతలు కొండంతలుగ దెల్ప బడుచున్నదని చర్చయందు జేరెను. ఎత్తుకొనిపోవుట కొరకొక రహస్యపు సంఘము గలదనుట శుద్ధ అబద్ధమని దెల్పబడెను. యిటీవల లాహోరులో జరిగిన రైల్వేసమ్యేచే నుమారు 3900 మంది నిర్వాహకులగుటచే యిట్టి నేరములకు గారణము కావ చ్చును. ఎత్తుకొనిపోవుచున్నవారిని బట్టుకొని శిక్షింపకుండుటచే హిందువులు భయభ్రాంతులుగ నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

గులాబిరంగుల కంఠహారములు 26 రకములలో గలవు

ఈ మధ్యములకు అద్భుతమైన కాంతిగలదు. అవి ప్రకా శించుచున్నప్పుడు, వాటినిర్యలమైనరంగు, అందము నలుదిశలకు వ్యాపించును, వీటిని మరియితర కల్పితమైన లేక నిజమైన ము త్యములతో పోల్చిచూడుడు. వాటికిది తీసిపోయినచో మీరుపా ర్యలును పుచ్చుకొనిన 8 దినములలోగా మాకు వాపనుపంపుడు. ప్రకమును తిరిగి పంపెదము. 18 ఆంగుళముల పొడుగుగల కంఠ హారము బంగారు కొక్కెముతో సహా ముఖమలై లైనింగుల అందమైన పెట్టలో నుంచబడి రు 8-0-0 లకు వి. పి. గా. పం పబడును. ఈకాంతగల ముత్యాల కంఠహారములు కొన్నిమాత్రమే యున్నవి. ఆకాంతము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు. అన్ని మోస్తరులలోను ఈకంఠహారములు 16 రంగులలో గలవు. మంచి నువాసనకూడగలదు. చీకటిలో మిక్కిలి కాంతితో ప్రకాశించును. కొన్ని వారములలోనే 2200 సెలవైనవి.

వేటెంటెడ్

"అప్ప" అలుమీనియం సబ్బు

విరోహాభండమునందు గొప్ప కర్మాగారము వారిచే తయారుచేయబడినది. ఏల మీఆరోగ్యమును ఆపరిశుభ్రమైన అలుమానియం పాత్రలను ఉపయోగించి చెరచుకొనెదరు. ఒక పెట్టెసబ్బు నుమారు 100 పాత్రలను శుద్ధిచేయుటకు చాలును. ప్రపంచమునందు అతితటకు హోటాలు, భోజనశాలలు, ఆ స్నాత్రులు మొదలగువారిచే ఉపయోగింపబడుచున్నది.

ధర రు. 0-10-0, రు. 1-4-0 మాత్రమే.

సబ్బుఆర్డరులు స్వల్పముగానుండిన వి. పి. పి. గా పంప బడవు. సోమ్యును పూర్తిగా అధ్యాన్నగా పంపిన అలుమాని యంసబ్బులు పంబబడును.

Distributors:—

Agencia Mercanti Maritima

International Buildings

P O Ludhiana (Punjab)

మదరాసు జిల్లా విద్యా సంఘము

ప్రాథమిక విద్యా పరిస్థితులు

మదరాసు జిల్లా విద్యా సంఘ సాధారణ సమావేశము నిన్న సాయంకాలము రివను భవనము లో డా॥ ఎస్. స్వామి శాస్త్రి ను గౌరవించి యున్నతను జరిగెను. సభా కార్యక్రమము ప్రారంభించుచుండి. ఇ. వరదా దారిగారు యీ దినపు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట యిట్లు ప్రతిపాదించినది. కార్పొరేషనువారు 24, 25, 26, 27, డివిజనులలో ఉచిత నిర్వహణ విద్యావిధానము ప్రవేశపెట్టుటకు వచ్చు యిబ్బంది తొలగించుటకుగాను ప్రైవేటు విద్యాలయములకు యిచ్చు ప్రతిహతీకరణము ప్రతికూలము 5 వ తేదీ సరికి వెల్లించు చుండవలెనని యీ సభవారు కార్పొరేషనువారిని కోరుచున్నారు.

మొట్టమొదట ప్రభుత్వమువారి మే 20 బ తేదీ మొహగూర్చి వచ్చింది. ఈ మొహాయందు సెకండరీ స్కూల్ లో ప్రైవేటు తరగతులకు ప్రాథమిక విద్యాలయములకు న్యత్య సము త్తమంజీర్ణి, హైయర్ సెకండరీ తరగతుల నేలయెత్తి వేయరావని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయము గోరియుండిరి.

ప్రాథమిక విద్యయందు 15 తరగతులనుండవలెననియు 5 ఏండ్లకు, హైయర్ సెకండరీ విద్యాలయములు ఎత్తివేయ రావనియు, సభవారు నిశ్చయించిరి.

సిక్కులు సార్వత్రిక కేటేగరీకి ప్రాథమిక విద్యాలయముల కిరియేలు రిపోర్టును అక్కటాప విద్యాశాఖ డైరెక్టరు న కంపులకు ముందు సభవారి కేరుగ వరచెను. రిపోర్టునందు యిట్లు చిలయించున్నది.

285 పాఠశాలలో 281 కి సభవారు రు 147, 325 గ్రాంటును పంచియుచ్చిరి. ఇందు 60 పాఠశాలపాఠశాలలు. వీటికి గ్రాంటు రూ 86, 954 67 లు రాత్రులు డు లు వీటికి రూ 14289 గ్రాంటు చుట్టునున్నది. మిగిలిన 154 పాఠశాలపాఠశాల లు రు 85, 082 గ్రాంటు చుట్టునున్నవి. రిపోర్టు కాబడి గ్రాంటులు పంపించుట యున్న పాఠశాలలు విజిటిలో 297 పాఠశాల 88 పాఠశాల గలరు. పాఠశాల మం దిరముల గ్రాంటులకు రూ 14, 930 ఆదాపాఠశాలల కొసంగబ డెను. 22 పాఠశాలలకు చెందిన బల్లులు ఖర్చులనిమిత్తము రూ 2, 776 గ్రాంటు పంపించడెను.

ఇంక కొన్ని సమాచారమును పంపించుచు పాఠశాలలు ప్రత్యేక సంస్థల క్రిందనున్నవి. బ్రహ్మసమాజము దివ్యజ్ఞాన స మాజము మిన్న సన్మత సంస్థల క్రింద నున్నవియు ప్రత్యేక వ్యక్తుల న్యాభిసమమును సమిపమునున్నవియు గలవి. ఇవి కూడ పా నుగనే పరిశీలించుచున్నది. కావున వీటి మేనేజరులకు జిల్లా వి ద్యాసంఘమునందు ప్రాతినిధ్యముండుట దుంచినది రిపోర్టునందు సూచించబడెను.

మొట్టమొదట సభా కార్యక్రమము ముగియజేసి సభ చాలో చిరి.

లా కాలేజి కౌన్సిలు సభలు

ప్రభుత్వమువారు జూలై 23 వ తేదీన యీ దినపు ప్రకటన గావించిరి.

లా కాలేజి ప్రధానాధికారి విద్యాశాఖ డైరెక్టరు గారు కొన్ని సూచనల గావించియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు యీ సభా కార్యక్రమము సాగించి లా కాలేజి కౌన్సిలు సభ్యులుగ నీదిగు వ వారిని నియమించిరి:—

గౌ॥ సర్. ఎ. ఎం. మాట్సు (ట్రాటరుగారు (అధ్యక్షుడు) గౌ॥ న్యా॥ సి. క్రిష్ణ ౯, గౌ॥ న్యా॥ సి. ఇ. ఆజ్ఞాన, గౌ॥ న్యా॥ ఎం. వెంకటసుబ్బరా వు గారు గౌ॥ న్యా॥ సి. మాధవను నాయుడుగారు సి. పి. అనం త క్రిష్ణయ్యగారు రా. బ. సర్. క. వి. రెడ్డినాయుడుగా రు ముచ్చురు ఇబ్రహీం సాహెబుగారు అధ్యక్షులు జనరలు కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారు, (కార్పొరేషన్) వీరువురు ఉద్యోగ కిర్యా సభ్యులయిరి. వీరు తప్ప తక్కినవారు 5 ఏండ్ల వరకు సభ్యులుగ నుందురు.

కొత్తయిల్లు బజారు డివిజను:—కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారి అధ్యక్షతన బలపాటుకై సోమవారం 27 న తేదీ సాయంకాలము 6 గ. బంపయ్యలలో సభ జరుగును.

మీకు యిష్టముగల భోజనపదార్థములను తినుటకై ఆజీర్ణ వ్యాధిని దగ్గర చేరనియకుడు

మీకు యిష్టముగల భోజనపదార్థములను భుజించి, చక్కగా ఆనందింపుడు. అయితే భోజనమైన తరువాత ఆజీర్ణ వ్యాధి లేక యితర ఉపసంబంధమైన వ్యాధులచే బాధపడుచుండునట్లు జాగ్రత్తపడుడు. బైసురేటెడ్, మెగ్నీషియాను, Bisurated Magnesia వాడిత, అదిపులుపును పొరబోలి, మరియు రానీయక ఆటంకపరచి ఆజీర్ణ వ్యాధిని తక్షణమే కుదుర్చును. జీర్ణశక్తిని గోలించు అపయోగములకు స్వాభావికముగా తమపనులు నిర్వహించునట్లుగా, లోపలి భాగములకు సహాయ మొనర్చును. ప్రతిరోజును వైద్యులచే సిఫార్సుయేబడి అనేక గొప్పవైద్యశాలలలో వాడబడుచున్నది. “బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా” Bisurated Magnesia ఉపసంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని త్వరితముగాను, భగ్నముగాను కుదుర్చునట్టి దివ్యవ్యవధులు.

'BISURATED' MAGNESIA

చూర్ణముగాను, బిళ్ళలుగాను (ప్రతి ఔషధముకానియును, స్త్రీయందును దొరకును. వర్తక - BISMAG నురుతు, మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గురుతును గమనించుడు.

లామెంబరు కొచ్చిను హార్వరు సందర్శించుట

ఎర్నాకుటుం కాళేజి అసోసియేటెడు యూనియను యొక్క ప్రాచార్యసభ్యులము గావించుట

కొచ్చి, జూలై 24 :— తిరువాన్కూరు, కొచ్చినివా నులు, హార్వరు యింజనీరు (బ్రిస్టోగారితో) గలసి నిన్నుమధ్యాహ్నము సర్. పి. సి. రామస్వామి అయ్యరు కొచ్చిరేవును సందర్శించిరి. సాయంత్రముందు కాళేజి మైదానముందు బాలభటుల ప్రవర్తనను జరిగెను. లామెంబరు మదరాసు రాష్ట్రీయ బాలభటుల కమిషనరు. బాలభటోద్యమముందు సి. పి. రామ స్వామిఅయ్యరుగారికి అధ్యక్షులు ఉత్సాహము గలరు. బాలభటోద్యమ ఆచరణల ఆశయములను గావించియు, ఉద్యమము నర్చిన లాభములను గురించియు లామెంబరు గువర్నమెంట్ ను.

కళాశాల విద్యార్థుల ప్రబోధించుట

ఎర్నాకులము మహారాజాగారిచే స్థాపించబడిన కళా శాలయొక్క అసోసియేటెడు యూనియనుయొక్క ప్రారం భోపన్యాసమును సర్ రామస్వామిఅయ్యరు గావించెను. హాలు వ్రేకులచే క్రిక్కిరిసిపోయెను. కోరికలును మినహాయింపు లను ఆనువిషయముపై ఉపన్యాస మొనంగబడెను. మొదటి తరగతి కళాశాలగా చేయబడినందులకు సంస్థానమును అభినం దించెను. పరామిత్యేతరయు విద్యార్థులకు వొట్టేరు మహాశయిని వాక్యమును క్రోడీరించి, హన వెల్లరును గోరికలగలవారమై యుండవలయునగాని మినహాయింపుదారు లుగ నుండగూడవరెను. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానప్రవాహముచే భారత జేశ మెంత ఆంధోళన యుత్తమై యున్నను వోట్టేరు భావమును యెల్ల భారతీయు లును గ్రహించవలసి రామస్వామి అయ్యరుగారు నుడిచిరి. ప్రాచ్యచివల ఆచరణల భేదసామ్యతలను గావించి పాశ్చాత్య జేశములకు స్వైచ్ఛిమ్యము గలవనియు, విశ్వప్రపంచమునం దును, ప్రకాశమునందున, త్యాగమునందు ప్రాదేశమును ఘనత కెక్కినవనియు వివరించెను. కొన్ని పశ్చిమదేశములందు గల మార్గవిశ్వాసములను ప్రతిఘటనమును అయ్యరుగారు తీవ్రముగ నిరసించెను. భారతీయులు జేశక్రిష్టరులైనను పాశ్చాత్యదేశము లందుండించు విజ్ఞానమును అర్హింతుల నని లామెంబరు గోరెను. నవనట్టిపని గావించినయెడ ముందుముందు విచారింపవలసి వచ్చును. పరస్పరసంబంధములేని చేరుచేరు భాగములుగ ప్రపంచ మిప్పుడు లేదు. కాబట్టి యితరదేశములతో సంబంధములను త్వరించుట నిరర్థకమైనది. ఇందు కుదాసారముగ అయ్యరుగా రింబుల చెప్పిరి. ఇంగ్లీషుభాష మాట్లాడవని శపథము తీసికొనిన గొందరు సంగదేశయువకులను వారు గాంచిరి. ఇది శుద్ధ అవి వేకమైనది.

రామస్వామి అయ్యరుగారు రవీంద్రనాథ టాగూరు గారిచే నెలకొల్పబడిన విశ్వభారతి విశ్వవిద్యాలయాదర్శ ములను గురించి వివరముగ చెప్పెను. భారతదేశాదర్శములను వి విధదేశములందును రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు వ్యాపించుచు న్నను ఆయన విదేశీయుల విశ్వభారతి యందు కృషిచేయుట

కావ్యనించుచున్నారు. పాశ్చాత్య దేశములు ప్రాదేశవాసులం దుండి పెక్కు మర్కములను గ్రహించవలసియున్నట్లే ప్రాదేశీయులును పాశ్చాత్య దేశవాసులయందుండి విస్తారము అభ్య సింపవలసి యున్నది. పరస్పర భోధనము, పరస్పర లాభమును రెండుజాతులమధ్య సఖ్యయును, సమానతయు నున్నప్పుడే గలు గను. ఒకజాతివా రొకజాతివారికంటె దీసిపోయినవారని తలంచుటచే పరస్పరలాభము నొందుట కవకాశములేదు.

గౌరవ నీయులను సర్. పి. సి. రామస్వామి అయ్యరుగా రిచ్చిన ఉపన్యాసమునకు పి. యస్. నంబియారు వందనములర్పిం చెను. సభ వేడలిపోయెను.

కొచ్చిహార్వరు కాన్ఫరెన్సు

ఎర్నాకులము, జూలై 25— తిరువాన్కూరు, కొచ్చి దివానులను, హార్వరు యింజనీరు (బ్రిస్టోగారితో) నిన్నును సర్ రామ స్వామి అయ్యరు గారు బోలో హాట్టి భ వనముందు సంప్రదించెను. గవర్నరు జనరలుగారి ఏజెంటు సి. డబ్ల్యు. ఇవోటనుగారు సమావేశముందు హాజరైరి. కొచ్చి ఓడలరేవుయొక్క అభివృద్ధికిని తిరువాన్కూరు, కొచ్చి, మద రాసు రాజ్యముల హక్కులను సంబంధించిన టెక్కు. సము స్థలవిషయమై చర్చలుజరిగెను. వెండువరి మట్టుపట్టునున్న సము ప్రప్రాంతమును కొచ్చిరాజ్యమే బాగుచేయుటకు సర్వహక్కు లనువహించింద దలచిననియు, ఈభాగమును బాగుచేయుట కు మదరాసు దొరతనము విస్తారము ఖర్చుఅననని మదింపువే యుటయే యందుకు గారణమనియు వెలుపడెను. కొచ్చిరాజ్య మీపవతీ అనలంభించినచో రేపు త్రవ్విననున్న సంతయు దూరముగ సముద్రములోనికి దీసికొనిపోయి పారబోయవలసియుండును. ఇందువలన విస్తారము ప్రయమగును.

హిల్లు రాజనగరమునకుబోయి మహారాజాగారిని లా మెంబరు నిన్ను సాయంత్రము సందర్శించెను. నేడు బయలుదేరి రామస్వామి అయ్యరుగారు వారి భార్యయును మదరాసు వచ్చెరు.

(అ. ప్రె.)

బ్రహ్మ సూత్రార్థ చంద్రిక తెలుగువచనము

రెండుసంపుటములు (ప్రతి 1-కి రూ. 12, తెలియోపనిషత్తు, సటీక 8, ద్వాదశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెలుగు 8, అప్పకవీయము, సూత్రముదితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే రిమ్యుతము పరిష్కారలపీఠితో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ. 8.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అందు సన్ను, 292, ఎస్లెన్జీ, మద్రాసు.

భారతగనుల సమాఖ్యకమిటీ స్టేటుమెంటు

గౌ. సర్ భూషేంద్రనాథ్ మిత్రగారి సమాధానము
కలకత్తా, జూలై 24:—నై సురాయి కార్య నిర్వాహక
సంఘ సభ్యుడగు సర్ భూషేంద్రనాథ్ మిత్రగారిచే నొక
వారమునుండియున్నారు. భారతగను
ల సమాఖ్యతో నీయననేటి ఉద
యమున సంప్రతించెను. మిక్కిలి ప్రాముఖ్యముగ విషయముల
పై నపుడు చర్చి జరిగెను.

కమిటీ స్టేటుమెంటు: ఆడకూలీలు

రాక్షసి బొగ్గుపరిశ్రమ తత్సంబంధమున యితర విషయ
ములపై కమిటీ యిచ్చిన స్టేటుమెంటు నందు ఆడకూలీలను గను
లయందు బనిజేయకుండ నిరోధించుటకు చాలకాలము నుండి
దొరతన మాలోచించుచున్నదనియు, ఆడకూలీలను బనిజేయకుం
డ దొరతనము గావించుటకు యేదేని చర్య దీసికొన తలచుటకు
కమిటీ తీవ్రముగ నిరసించెను. ముక్కుమొగము పెరుగని వారి
విమర్శనములచే యీవిషయము బరిష్కారము నిమిత్తము దొర
తనము భారత శాసనసభ యెదుట బెట్టవచ్చుననియు, ప్రభుత్వ
మీ ఆంశమునందు నిష్పక్షపాతముగ నుండునని భారత గనుల
సమాఖ్య దలంచుచున్నదనియు కమిటీ విశ్వసించుచున్నది. తెం
గాలు, బీహారు, ఉత్తరప్రదేశ్ లలో గనులలో బనిజేయు స్త్రీ
కార్మికుల పరిస్థితులకును బురుషుల పరిస్థితులకును విశేష భేదము
గలదని సమాఖ్య నుడివెను. పరిశ్రమలను నాశనము జేయకుండ
ఆడకూలీలను గనులయందు బనిజేయనీకుండ యేర్పాటు గావించు
చుట ఎటులనో దెలియవచ్చును.

మాతృత్వ సహాయచట్టము

పరిశ్రమలు స్త్రీ కార్మికులకు మాతృత్వ సహాయము గా
బిందుట విధి. కాని చట్టము కొన్ని విషయములందు
విశేషపు మార్పులను గలుగజేయుచున్నది. జెనీవా అంతర్జాతీయ
కార్మికవార్షిక సమావేశమున యజమానుల ప్రాతినిధ్యమును
గురించి గల యిబ్బందులు వివరింపబడెను. ఈవిషయమై ఉచిత
చర్య చేగముగ దీసికొనబడునని సమాఖ్య దలంచుచున్నది.

పరిశ్రమల ప్రాతినిధ్యము

భారత శాసనసభయందు పరిశ్రమల ప్రాతినిధ్యమును
గురించి డిలబరేషన్లు, డిజంక్షన్లు ఆర్థికశీలతయందు రాక్షసిబొగ్గు
యొక్క ప్రాముఖ్యమును వివరించి గనుల పరిశ్రమకు భారతశా
సనసభయందు ప్రాతినిధ్యమునీయ కుంట కడు శోచనీయుమగ
నున్నదని కమిటీ నుడివెను. గనుల శాఖ భారతీయుల హక్కు
తము గావలయుననియు, ఉచితముగ అర్హుల భారతీయులకు
చట్టప్రకారముగ జేతీయులు గానివారలకంటె ప్రోత్సహము
జూపబడవలయుననియు గనుల సమాఖ్య వక్కాణించెను.

సర్ భూషేంద్రనాథ్ మిత్రుల సమాధానము

గనులయందు ఆడవారలను బని జేయకుండ చేయవలయు
నను సమస్యయొడ యింకను భారత్ ప్రభుత్వము నిష్పక్షపాత
బుద్ధితో మెలంతుచున్నదనియు; రాబోవు భారత శాసనసభా
సమావేశపు కాలముందు దానును మరికొందరు సభ్యులును గలసి
బొగ్గుగనులను సందర్శించి ఆచటి పరిస్థితులను ప్రత్యక్షముగ
దెలిసికొనగోరుచున్నారనియు సర్ భూషేంద్రనాథ్ మిత్రు
గారు దెప్పిరి. గనులయందు పుష్కలము స్త్రీలును సమాన
సంఖ్యగలవారగు నుండవలయునను ప్రశ్నముగావనియు మామా
లుగ పురుషకార్మికుల భార్యలు వారివారి పెనిమిటులతో గను
లయందు బనిజేయకుండ జేయవలసినదని తాను గోరుచున్నానని
సభ్యుడు బల్కెను.

మాతృత్వ సహాయనిధివిషయమై పరిశ్రమలకు గలుగు
యిబ్బందులను దానెరుంగుదనియు, అయినప్పటికిని ప్రజాభి
ప్రాయముపై నిది ఆ భారత పరిషత్తు నుండి నియు,
ప్రజాభిప్రాయము నిమిత్తము చట్ట మంపబడెననియు
సర్ మిత్రగారు నుడివిరి. తమంటి తామె కార్మిక యజమా
నులు బొగ్గు గనులయందు బనిజేయు స్త్రీలకు మాతృత్వ సహా
య్యము గావించుచున్నందులకు సభ్యుడు సంతసించెను. అంత
ర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమున ప్రాతినిధ్యము విషయమై
యిండియా ప్రభుత్వమునకు అధికముగ స్వాతింత్యము లేదు.
కార్మిక యజమానుల సంఘమున్నచో యీసంఘముల అభిప్రాయ
మును బట్టి దొరతనము మెలగవలసియున్నదని శేక్స్ పీరు
నుండి పట్టెనుగని వక్కాణింపబడెను. గత సమావేశమున ని
యమింపబడిన సర్ భూషేంద్ర మిత్రుగారిని బెంగాలు వాణిజ్య

సంఘము ఆమోదించెను. ఇతర యజమాను లంగీకరించినచో స
మాఖ్యచే బెర్గానబడిన వారిని దొరతనము నియమించుట కెం
తముత్రమును సందేహములేదు. భారత సామ్రాజ్య శాసనసభ
యందు సభ్యులను నామినేషను చేసి నియమించు అధికారము
ప్రత్యేకముగ గవర్నరు జనరలుగారి స్వకీయమైనది గాని గవ
ర్నరు జనరలు వారి నిర్వాహకవర్తముమీద నాధారపడియుండ
లేదు. గనుల శాఖ భారతీయుల హక్కులను చేయవలయునని
సమాఖ్య కోరికను దాను తీర్చుకొనవలసిన సర్ భూషేం

ద్రనాథుగారు తెప్పిరి. ఉచితముగ అర్హుల భారతీయులు
దొరతనమున కెల్ల వారలకు గనులకాఖయందు నియమించవలయు
నను సమాఖ్యభిప్రాయముతో సభ్యుడు యేకీభవించెను. ఇటీ
వల గనుల ప్రధాన యిన్ స్పెక్టరుగ నొక భారతీయుని తాను
నియమించితినినియు, యీశాఖయందు భారతీయుని నియమిం
చుట యిదియే ఆఖరు అని దలంచవలసినదనియు సర్ భూషేంద్ర
నాథ్ మిత్రగారు భారతగనుల సమాఖ్య సంఘమునకు జవాబి
చ్చిరి.

(అ. ప్రె.)

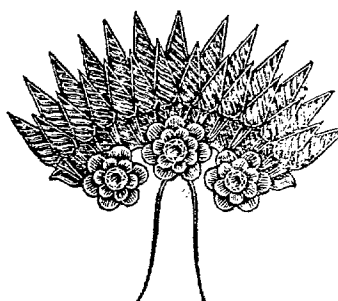
బెజవాడ గవర్నరువేటలో బంగారా విక్రయము

దాసు మధుసూదనరావు వంతులు బి. ఏ., బి. యల్. హైకోర్టు వకీలుగారి స్వాగతమైన
బెజవాడ గవర్నరువేటలోని ప్రస్తుతము నూజవీడు డిస్ట్రిక్టు ముననబుకోర్టు ఉంచబడియున్న బంగారా
యును స్థలమును విక్రయింపదలచినాము. బంగారా మలుపుడు రాతితోను ఇటుకతోను సున్నము
తోను బహు బందోబస్తుగా జాతిపంపిణీగా కట్టబడినది. ఆవరణ గోడలవిధ్యులను సుమారు
3500 చదరపు గజములు ఉన్నది. మూడువైపుల పల్లికు రోడ్లు ఉన్నవి. కొనదలచినవారు
దిగువ సంతకముచేసినవారిని అడిగి అన్ని సంగతులు తెలుసుకొనవచ్చును.

(2222)

బెజవాడ,
10—7—25.

దాసు మధుసూదనరావు, బి. ఏ., బి. యల్.,
హైకోర్టు వకీలు.

సవరపు బంగారు మల్లెమొగ్గ

పది అంజీనమైన సామ్యులకైనను అందుముగనుండే సామ్యు ఒక్కటి
యైనను కలకత్తా అలంకారముగ నుండును. అట్టి "బంగారు మల్లెమొగ్గ" ఒకటి
పు డెవరో వేరేకదే అర్హురలేదు. నిజమైన మల్లెమొగ్గలకు సమానముగనుండు
ను. బహుశా తెప్పించిదాని తమ స్నేహితు లందరుకు చూపగోరవచ్చును.
రెల 2½ అంజీముల వెలుపున రూ 20-0-0. 2½ అంజీ రూ 28-0-0.
ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్పు, నగర్ పేట,
బెంగళూరుసిటీ.

VIGOUR Can Be YOURS

"స్ట్రెత్" "వన్ దన్"

ఈ డివ్యావధము స్త్రీ పురుష
జాతులకుసంభవించుకీరబలహీనత,
శుక్లవర్ణము, నపుంసత్వము, స్వప్నస్థలము, అతీర స్త్రీసంభోగము
వగైరాలెల్ల కలిగే చిక్కినవ్యాధిచిహ్నములను నివ్వరియును నివారిజే.
ఇందులో బ్రిటిష్ (ఫార్మకోపీయ) ఔషధ గ్రంథములల్ల బయలుపడిన
మిక్కిలి సుకుమార సుప్రసిద్ధ బలవర్ధకౌషధముల (టూనిక్సులు) ముఖ్యుగణ
సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిలపటముచే శుద్ధియైన యీ
"నెక్టర్" అను సిద్ధావధము, నవీన రసవాద (Chemistry) వైద్యవిశిత్త
శాస్త్రము (Therapeutics)ల విషయ నిర్ణయతో బయలుపడిన నరములకు
పూర్వమును కలిగించు టూనిక్సులలో మిక్కిలి శ్రేష్టతమైనవని సంపూర్ణ
ముగా నమ్ముచునది.
అతిబలహీనముగా నున్నప్పుడు "వారో" అనునది హైపోథీకా నుపయో
గించబడును. ఇది ఈక్రింద కనినవారివద్ద దొరకును:—
మదరాసు రాజధాని
సోల్ వజంట్టు
(1) అయిన

దాదా అందు కో., కెమిస్ట్, ఎన్ డ్ల నేడ్స్, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణ వతార తత్త్వము

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత పారినంతములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా
సులభమున పదనరూపమున నిర్మితమయినది. సకల సంశయములు తొలగునట్లు అందందు శాస్త్రీయసమాధాన
ములు వ్రాయబడును. విశేషాంశములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పారాయణమున కిను
మానిందు స్తోత్రములను గ్రహించుటక సాంధ్యనలుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయటక యీ
ప్రయత్నము. భక్తికర్మమొగజ్ఞానమార్గముల దెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేనిచరిత్రమును జదివిన సమా
లను నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర శేషతామాషణము లిందుండవు. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము చక్కగా
ముద్రించి 320 పుటలకు చక్కసగాకయుండ వైండుమొయిచి మూడురూలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా
పంపబడును. 12-0-0 లు నయచేయించువారి శేరులు పొమ్మనుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు చక్కసముగా
1-0-0 అవ్యాప్తముతో జుందాదానులకు సమస్తముని దెలుపబడెను. ఈసత్కావ్యము వాగ్దేవతీయలకు సజ్జనము
నాచేరిజేయించి కృత్తిత్యములు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.
అంతర్గతమద్రామావధానము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రూ 12-0-0.
వి. పి. ప్లాకింగ్ ఖమ్మేల ప్రత్యేకము.
జనమంచి శేషావర్తి, అంతర్గతవధానమిడితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

హతంగో దోపిడి కేసు

పెద్దమన్నీము జమీందారు అరెస్టు చేయబడెను
హైదరాబాదు (సింధు), జూలై 24:—గత మే నెల
యందు జరిగినటుగ రిపోర్టుచేయబడిన హతంగో దోపిడికేసు
సందర్భమున మరొక పెద్దమన్నీము జమీందారు అరెస్టు
చేయబడెను. ఆయనపై విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రుక్మణియే మీ యింటియందు

వంట చేయనిండు

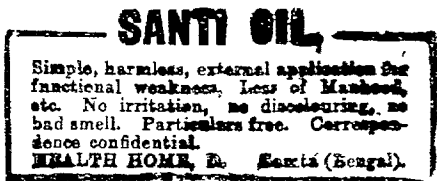
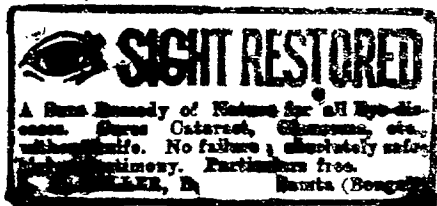
మానుప్రసిద్ధమైన రుక్మణి కుక్కరును ఉపయోగించి
మీరు, మీ స్త్రీలు పంటచేయవలయునుండి విముక్తులు గండు.
అన్ని మామూలుకంటెను ఇది శ్రేష్ఠకర మయినది
గొప్పవారిచే యోగ్యపత్ర లివ్వబడియున్నది.
దళమైన ఇతడికేసులచే తయారుచేయబడి బాగుగా
కళాయి చేయబడినది.

సైలు ధరలు

ఒకరికి	ఇద్దరికి	4 నుండి	6 నుండి	8 నుండి
రూ 18	రూ 18	రూ 22	27	రూ 33

వివరములు గల పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును.

Rukmani Cooker & Co,
19 West Made Church St, Royapuram Madras

మామగారిపై అల్లుడు కేసు చేయుట

ఎనుబదివేల రూపాయలు విలువగల ప్రామిసరీ
నోట్లు హరించినందునకు

హైదరాబాదు (సింధు), జూలై 24:—మామగారగు
నీహందాసు బేక్ చందు గారాజానీపై రూ 80,000 లు వి
లువగల ప్రామిసరీనోట్ల హరించినందులకు హైదరాబాదునగ
రపు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట అల్లుడు కేసుచేసెను. ఈ కేసునగ
రమందు సంచలనము గలగజేయుచున్నది. (అ. ప్రె.)

పునహాయందు నూతన గుట్టపు పంచెముల

సలము నిర్మించబడును

బొంబాయి, జూలై 24:—“ఈపు” అను మారుపేరుతో
గుట్టపుపంచెములను వేయుచున్న సర్ విక్టరు సెహనుగారు
పునహాయందు నూతన గుట్టపుపంచెముల ధరయు 17 లక్షల వ్యయ
ముపై నిర్మించుచున్నారని “యూ వెనింగు న్యూసు” యిటీవల
ప్రకటించిన వార్త సత్యముగాదనియు, అంత వ్యయభారముపై
నిర్మించుట గోరంతలు కొండంతలుగ వ్రాయబడినదియు చెల్పు
చున్నది. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము

కొవ్వూరు - గోదావరితీరము

ఈ విద్యాలయమునకు సంస్కృతమున బి. ఏ. గాని
ఎమ్. ఏ. గాని కృతార్థులైనవారు ప్రధానోపాధ్యాయ పదవి
నిన్ని మరియొకరు సంస్కృత వ్యాకరణమునేర్చి ఆంధ్రవ్యాకర
ణములు సమగ్రముగ పాఠములు చెప్పగల ఆంధ్రపండిత పదవికి
న్ని ఉపాధ్యాయులు కావలసియున్నారు గాన తన వారు ద
రఖాస్తులు యీ నెలముగ్గురులోగా పంపవలెను. వారి జీతములు
యోగ్యులనుబట్టి యుండును. కోరిక వేతనములను దరఖాస్తు
లలో చెల్లపవలెను.

కొవ్వూరు } వల్లూరి సూర్యనారాయణ రావు గారు,
22-7-25 } ఉపాధ్యక్షులు.

రాజగారి ఉద్యానవననిధి

ద్రోహము

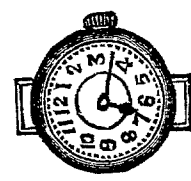
ఉచ్చంగా ఉద్యానవన మేజిస్ట్రేటుపై
సేవ మారోపించుట

పాట్నా సెషన్సు కోర్టులో కేసువిచారణ
జరుగుచున్నది

పాట్నా, జూలై 24:—రాజగారి ఉద్యానవన నిధికి
కార్యదర్శియగు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటును బెత్ గ్రామిగారిపై న
వ్యూహరామికి తేబడినకేసు, పాట్నా జిల్లా సెషన్సుకోర్టులో
స్వీకారము బదులరు జారరులయెదుట విచారణ ప్రారంభ
మయ్యెను. గవర్న మెంటు అసిస్టెంటు అడ్వకేటుగ అంకే
యోలియరుగారు దొరతనముతరపున వాదించుటకు ప్రత్యేకముగ
బంపబడెను. కేసుచరిత్రయంతయు ప్రారంభోపన్యాసమందు
అంకే యోలియరుగారు చెప్పిన వివర ఫీర్మాదీ సాక్ష్యముదీసి
కొనబడెను. సర్ ఆలీ యిమామ, హస్సాను యిమామ, వరి
కొండరు బారీష్టరులు, స్థానిక ప్రిడరులు ముద్దాయితరపున పరి
శేయుచున్నారు. కేసుపై విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సత్యమే మంచిమార్గము

స్విట్జర్ లెండు దేశమునందు తయారుచేయబడిన మా
రోల్డ్ గోల్డ్ గడియారములు అసలు బంగారపు గడియారములకు

ఏమాత్రము తీసిపోవు—కేసులు గట్టివిగా
చేయబడినందున దుమ్ము లోపల దూరదు.
చెమ్మతగలదు. ఎంతమొరటుగ వాడినను
చెడిపోవు. 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ.
నూటికి 25 వంతున ధరలు తగ్గించి
వున్నాము.

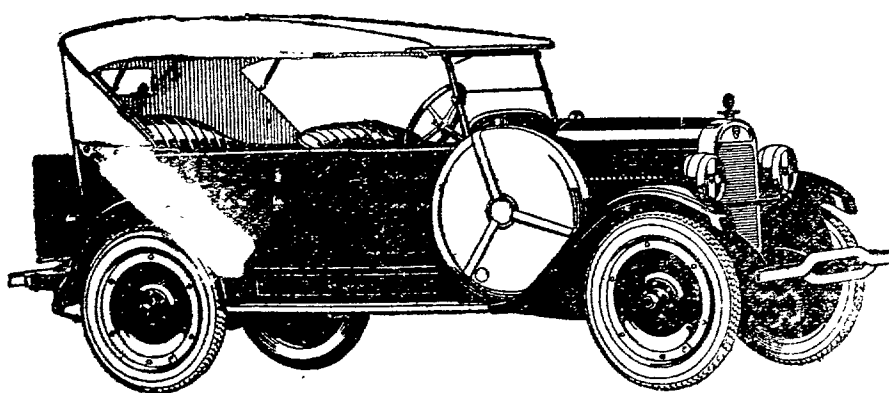
నెం F07, నెం 18 వన్నె రోల్డ్ గోల్డ్, ఫుల్ జ్యూయల్స్, లీవర్
మాపు మెంటు క్రయం 25-0-0.
650 నెం. 18 వన్నె-బ్రిడ్జి మాపు మెంటు 12-8-0
న్యూయార్క్ వాచ్ కంపెనీ, నంబుళ్ళయ్యరసిధి మద్రాస్.
Newyork Watch Co. 35 Nambulier St. Madras.

Maxwell

మా క్సు వెల్

క్రొత్తవి నోదమైనబండి

మంచి పేరుపొందిన బండి

ఇదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము
రంగు వేయబడినది, ఎట్టుని హంటు, నల్లని
ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి
మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి
ఎలక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందు వెనుక బంపర్లు,
వెనుక ట్రంకు—మెదలగునవి అన్నియు చేరి

క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు
మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని
మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర
రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co., LTD. MADRAS & BRANCHES

భార్యభర్త

గమనించవలసిన
విషయములు

అనేక కుటుంబములలో సంసార దుఃఖములను
మాన్వి అవగృహ్యభాగ్యమును సంతానసంపదను యిచ్చి
భార్య భర్తల అనురాగమును వృద్ధి చేయు
నది 'లోక్' జౌషణము. ఇది శ్రీలహరితి వర
ప్రసాదినీ యని వాడినవారు చెప్పుచున్నారు.

నిష్కృష్టపాతియగు ఇంగ్లీషు వైద్యురాలు
అశ్వర్యమైన గుణము

డాక్టర్ అన్న తామస్ అమ్మగారు తిరునల్వేలి -
ఇంగ్లీషు జౌషణమువల్ల గుణములేనందున తమ
"లోక్" తెప్పించి నానోదరికి వాడితిని. ఆమెకు
హాశ్వర్యమైన గుణము నిచ్చినందుకు
సంతోషించుచున్నాను. ఇకమీదట ఈ జౌషణ
మును నానోదరికి వాడెదను

శ్రీమతి మిస్ అమ్మకుట్టిఅమ్మ తిరువూరు
సంగీతి పాటకురాలు, సగ్గార్ హైస్కూలు
(కొచ్చి) - చాలకాలముగ అనేక విగ్రహములను
గర్భాశయ రోగములవల్ల బాగ నొందుచుంటిని
అనేక విగ్రహములైన చికిత్సలను పొందితిని గాని నివా
రముకాలేదు కడపట తమ "లోక్" నేపించిన
వారమురోజులలోనే గారడీవిద్య నలె మెదు
పనిచేసెను. దాని ప్రభావమును వర్ణింపజాలను.

19 సం॥ పుష్పవతైనది

ఓబులం నారాయణ రెడ్డిగారు, ఆకుమర్ల -
ఒకబాలిక 19 సం॥ వరకు పుష్పవతి లేక యుండి
ఆయన తమ "లోక్" నేవనవలన రజస్వల
అయినందులకు సంకసములు.

గర్భము ధరించినవారు

వింజమూరి సుబ్బారావుగారు, కాకినాడ. -
వెనుక మీరు నాకు పంపిన "లోక్" 1 బుడ్డి ఒకా
నొక శ్రీకృష్ణ ఉపయోగించగా దానివల్ల ఆయువతికి
ఋతుశూల పూర్తిగ కుదిరి అంతర్వత్ని
యైనదని విన్నవించుచున్నాడను.

అలిట్రిన్ కార్డియల్

వణ్ణులం పిల్లెగారు, బ్యాంక్ పెరుందూరై
కోయంబత్తూరు: - 2 సంవత్సరమునుండి నాభాగ్య
ముట్టుకుట్టుచే బాధపడుచూ అమెరికాదేశపు
"అలిట్రిన్ కార్డియల్" యను మందును వాడెను.
అందుచే గుణమివ్వనందున మా స్నేహితులు తెలిసిన
మీ "లోక్"ను తెప్పించినాడ మొదటిపూట
మందులోనే హాశ్వర్యముగా నెమ్మడించెను.

ఋతు శూల

మిస్ గోపాలపట్టికర్ కాకదా విలాసము,
చిత్తూరు, (కొచ్చి) - మీ వద్దనుండి తెప్పించిన 6
"లోక్" బుడ్డలో, 3 నేనును, తక్కిన 3 మా
చెల్లెలును నేవించుటచే మాయొక్క ఋతు
శూలలు మాయమాయెను.

"కేసరి కుటీరం"

ఆయుర్వేద జౌషణశాల,
ఎగూర్, మదరాసు.

ఆంధ్రుల కే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of
about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

వహాబాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును.
ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియా-వాగుమాత్రమే
గాక బర్మా, సింగపూర్, వలయాన్టీలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో
స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరను నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము నిచ్చి
నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాదేరు (లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు) వంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పదుమ
వాల, ముసలివారు, వారు వీరనశేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శిశువులు,
సకలజ్వరములు, మాంష్యము, శీతవాతము, ప్రకృలయ్యాద్యు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు,
కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షుప్తాయెంబా, స్లేగు, జ్వరములు
మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తిప్పక గుణమునను నలు
దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన
వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొద్దుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోష్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0 12 బుడ్లు
రూ. 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

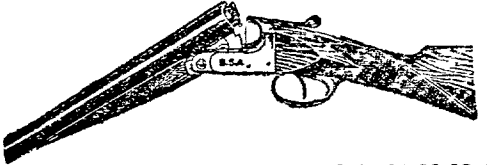
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామన వైద్యశాల, మైసూరు.

ఒంటినాశముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగ
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధరలు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు
ఆ. లేక ఐదుతోటాలు యెక్కువవి.
[ప్రాప్తితము ౧౮౭౩ సం.]

నాశము 3౨, 3౪, 3౬ అంశములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకోగల్గినవికూడ దొరకును (3068)
యన్. వి. రామానుజంకెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతినిగురించి ఏల కలతజెందెదరు?

కె. ఎం. బెనర్జీగారి

Wide-World English Correspondence.

సహాయముచే సదుపద్ధతులు చక్కగా చెప్పుకొనుట.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతులు యిందులో పూర్తిగాను, విపులముగాను గలవు.

విషయములు: - అనుభవముపై వ్రాయబడిన ఉత్తరములుగల అధ్యాయములు విపులముగా గలవు. వ్యాకరణ
సిద్ధాంతములు, భాషీయములు మొదలగునవి నమసరించి వ్రాయబడినవి ఇదిగాక అన్నివిష
యములను గురించి, వ్యాపారసంబంధము, బహులు వుత్తరములు వ్రాయుట, చిన్న వ్యాపారములు, పత్రములు, కోర్టు, ఇన్స్కో
టాపు, మునిసిపాలిటీ, కుటుంబము, పాఠశాలలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు గలవు న్యాయసంబంధమైన
ఫారములు, నూమాలు ఫారములుకూడ గలవు. ఇది విద్యార్థులకు అమూల్యమైనది ప్రతి 1 కి ధర రూ. 1-12-0.

వి. పి. పోస్టేజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

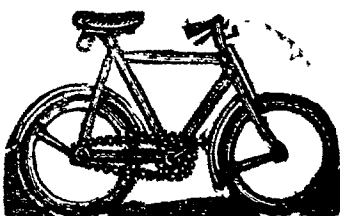
అన్ని చోట్లలోను యేజంట్లు కావలెను.

INDUSTRY OFFICE (BOOK Dept.)

22, SHAMBAZAR BRIDGE ROAD, CALCUTTA.

Rudge-Whitworth
Britain's Best Bicycle

మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పుడు
ఏల మీరు కష్టపడి నడచెదరు

రడ్జి విక్టరీ మోడల్ డి లక్సు నెం 8 రు
1 కి ధర రూ. 190/-
రడ్జి విక్టరీ వర్చు నెం 1 రు ధర రూ. 160/-
రడ్జి విక్టరీ వర్చు స్టాండర్డు నెం 25 రు ధర రూ. 130/-

ముఖ్యగమనింపు: - సరసమైనలాండర, గంటకూడ ఇనాముగా సరఫరా చేయబడును.

సోల్ ఏజంట్లు: - ఇంగ్లీషు సైకిల్ మోటారు & ఇంజనీరింగు కంపెనీ, మైసూరు

బ్రాంచిఆఫీసు: నెం. 3 మాంటూరోడ్డు.

23, బ్రాడ్వే.

హనుమాన్ కాపింగ్ పెన్సలు

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరువీధి, మదరాసు.

పెన్సల్-పెన్-పేనా, ఎక్స్-నెస్, ప్లా-డె-ట్యు, డ్రాయింగ్, గ్రాఫ్-ట్యు-లు, ఫ్లో-వర్క్-పేపర్, లెటర్-పేపర్-మిక్సి-మేల్-నవి.

మద్రాసు పెన్సల్స్

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్-సల్స్-యొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుప్రెస్సులు, స్టీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(609) ఎంగ్రేవింగు

వృత్తాంతలేఖలు

పిఠాపురము
(ఒక విలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

సం॥ రా॥ శ్రీ. శ్రీరాజా మిర్జా నల్లపరాజు అచ్యుత రామరాజు బహద్దరువారినుండి ౧౧ రా॥ పి. రంగబ్రహ్మరావు నాయకుగారు తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుచాన్సలీని పుచ్చుకొని యున్నారు. ఈ తాలూకాబోర్డులో 12 ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లను క్రొత్తగొట్టుటకు గవర్నమెంటువారు శాంతను చేసియున్నారు.

ఆద్యాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధి

శ్రీపిఠాపురం మహారాజుగారి ఆద్యాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికిగాను పిఠాపురం తాలూకాలో మాత్రము విద్యాధులకు చివితముగ చదువులకు తప్పించుటకు గతవత్సరము సుమారు 5 వేలరూపాయలను ఖర్చుచేసి యున్నారు. పిఠాపురం హైస్కూలులో జరుపు విద్యాధుల కన్నవస్త్రముల నిచ్చి, పర్వసౌకర్యముల చేయించి, హైస్కూలునం దీవత్సరము 50 విద్యార్థులు చదువుచుండిరి.

పిరుగాక నరసింగపురములో	81
పిఠాపురములో	42
ఫకరుద్దీన్ పాలెములో	84
గోర్నలో	18

మొత్తము 125 గురు

ఎలిమెంటరీ స్కూలులో జరుపుచున్నారు. ఇనట హైస్కూలులో 6-వ ఫోటోపాప్టై ఇంటర్మీడియేటు చదువుటకు వెళ్లిన ఆద్యాంధ్రులును కలరు.

ధరవరం

(ఒక విలేఖరి)

రా॥ 28 — స్థానిక సంఘ కార్యాలయమున నధ్యక్షులయొక్క సెన్నికలు నడచినవి. ఎన్నికలలో పాల్గొనులు బ్రహ్మశ్రీ బి. సుబ్బాశాస్త్రి

లుగారును, నారాయణ రెడ్డిగారును, ధర్మవరవాస్తవ్యులు శ్రీయుత గోరకాటి చెన్నారెడ్డిగారును అభ్యర్థియైయుండిరి. ఎన్నికలు జరుగుటకు ముందుగా కటాగర్ల నారాయణరెడ్డిగారు తమ అభ్యర్థిత్వము నుపసంహరించుకొనిరి మిగిలినవారిలో ధర్మవరవాసులు గోరకాటి చెన్నారెడ్డిగారే జయమందిరి. ఉపాధ్యక్షస్థానమునకు నిలిచిన చిందులూరి రామచంద్రయ్య, రామాయణము వెంటటసుబ్బయ్యగార్లలో వెంటటసుబ్బయ్యగారికి గెలుపు చేకూరెను.

శ్రీయుత గోరకాటి చెన్నారెడ్డిగారును రా॥ వెంటటసుబ్బయ్యగారును ఎన్నికలలో జయమందుటచే వారిమిత్రులు బ్రహ్మశ్రీ మాధుల నారాయణప్పగారు 19 వ తేదీ సాయంకాలము 3 గంటలవేళ స్వీయభవనమున చెన్నారెడ్డిగారికిని వెంటటసుబ్బయ్యగారికిని వారి మిత్రమండలికిని వింవోసంగిరి.

సాయంకాల మాటుగంటలవేళ ధర్మవర ప్రాంతమునం దలి క్రైస్తవ సోదరులు సోదరీమణులు కొందఱు హిందూ సోదరులు ధర్మవరమునందలి క్రైస్తవ ప్రాధానాలయమున బ్రహ్మశ్రీ పి. సూర్యనారాయణరావు బి. ఏ. ఎల్. టి., గారి యజమాన్యమునగూడి స్థానికసంఘమున నభ్యర్థులగు జయమందిన శ్రీ చెన్నారెడ్డి వెంటటసుబ్బయ్యగార్లను భక్తితో సత్కరించిరి. తమ మిత్రుల కిట్టి పదవులు లభించినందుల కానందము నూచించుచు నెప్పుడు వారితోనుండి యన్ని సత్కార్యములలో వారికిఁ దోడ్పడఁగోరును, క్రైస్తవమతావేశకు లగు రా॥ శ్రీ సాలామెగారు దైవప్రార్థన గావించిరి. అనంతర మభ్యర్థులును నలువురు మిత్రులును చెన్నారెడ్డి వెంటటసుబ్బయ్యగార్లను గూర్చి ప్రశంసించుచు, మున్ముందు వారి సదుద్యమముల కన్నిరీతులఁ దోడ్పడ దైవము ప్రార్థించిరి ఇందులకు శ్రీ చెన్నారెడ్డి వెంటటసుబ్బయ్యగార్లు బదులు నడుపుచు, తమలో నాధికారమేమియులేదనియు, మిత్రుల సహాయవిశేషములే తమ విజయమునకుఁ గారణభూతమలయ్యెననియు, నధికారాదంబరములేక యుచితమును కీర్తిని-వివరభావమునఁ గను గారవప్రతిఫలము నిల్పుకొనఁ బ్రయత్నించెదమనియుఁ చెప్పిరి. తాంబూలసమర్పణమునఁ గృతజ్ఞతాభి వందనములతో సభ ముగిసెను.

దేశబంధు సారకనిధి

మదనపల్లి

శ్రీయుత, పి. యస్. త్రిలోకేశ్వరగారు

రు. అ. పె. 7 0 0

ఇ. శీతారామరావు	2	0	0
విద్యాధులనుండి, ఏ వి ధర్మవారశాల,			
హెడ్ మాస్టర్ కె. జగన్నాథరావుగారిద్వారా	1	4	0
బి. ఆర్. కుమార్	1	0	0
ముఖబాగల్ రామరావు	1	0	0
ఆర్. కృష్ణశాస్త్రి	1	0	0
ఆర్. రామచంద్రరావు	1	0	0
ఆర్. శేషగిరిరావు	0	8	0
హెచ్. వెంకటేశ్వరులు	0	8	0
యస్. రామిరెడ్డి	0	8	0
బి. జయరంగరావు	0	4	0
పి. నారాయణరెడ్డి	0	4	0
రామజీ	0	4	0
కదిరి శ్రీనివాసాచార్యులు	0	4	0
ఆర్. దస్తగిరిసాహెబ్	0	4	0
అభిమాని	0	2	8
యా. లక్ష్మీనారాయణప్ప	0	2	0
బి. శేషచార్లు	0	2	0
కె. సుబ్బాశాస్త్రి	0	2	0
యస్. అప్పారావు	0	2	0
సం. వెంగన్న శెట్టి	0	2	0
జి. గోపాలు	0	1	0
బి. యస్. సుబ్బారావు	0	1	0
వి. సుబ్బారావు	0	1	0
పి. రంగాచార్యులు	0	1	0
రామలింగయ్యశెట్టి	0	1	0
యస్. కృష్ణశాస్త్రి	0	1	0
ఒకరు	0	0	9
జి. సంతోషీరావు	0	2	0

మొత్తము 18 5 0

మ.రా — పైకనిన స్వల్ప మొత్తము మా గ్రామమున పనులుచేయబడి అంధారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీయుత, మండపాక రంగయ్యగారిపేరట, కాకినాడకు, స్థానిక కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత, ఇంజేటి శీతారామరావు, బి. ఏ., బి. ఎల్., గారు వజీయార్డుల కౌగిషక్ 0-4-0 పాను మిగత వెరసి, మొత్తము రూ॥ 18-1-0 పదునెనిమిది రూపాయల ఒక అణా మాత్రము పంపివారు.

కదిరి శ్రీనివాసాచార్యులు, కార్యదర్శి, జాతీయోపసంఘము.

హిందూధర్మాదాయ శాసనము

భారతమునకి కిట్టి పేరు

ధర్మాదాయరక్షణసంఘము మహాజను

ఉడిపి, హిందూధర్మాదాయరక్షణ సంఘము భారత మంత్రకి పంపిన మహాజనునందలి యాశ్రయిది భాగములను ప్రకటించుచున్నాము.

ప్రభుత్వమున కాసననిబంధనలను పరిశీలనము చేసి అందలి యసంబద్ధముల నూచించి, మత విషయములందు తటస్థముగ నుండు సిద్ధాంతమున కిది భిన్నముగ నున్నదని తెల్పుచు మహాజను నం దీకిందివిధముగ వ్రాయబడినది.

ఈశాసనములను హిందూమతము భిన్నముగాగలదు. పాశ్చాత్య మతసంస్కారములు వచ్చిచెరును. దీనిలో మత ధర్మా నుష్ఠాతలకు నష్టము గలుగును. ఇంతయు సంస్కరణముపేర జరుగును. హిందూమతముయొక్క విశేషములేమియు తెలియక ప్రజాబలములేక యున్న రాజకీయ పక్షము ధైర్యవంతులైన గవర్నరు యిష్టముతో హిందూమత ప్రతిష్ఠాపనలందు నాని పరిపాలనమునందు సంస్కరణమును గలుగజేయుట ఒక్క చెన్న రాజధానియందే గానించుచున్నది. మరి యేరాష్ట్రములో గాక దేశములో గాని ముఖ్యము మత విషయమున కాసనము జేయ దైర్యముజేయజాలదు. ఈశాసనములను సంస్కరణము గాక, మతమునకు విచ్చిత్తుగొనవని చెప్పవలయును.

విశ్వాస భంగము గావించుట

ఇంగ్లాండు భారత ప్రభుత్వముతో బాటు ఘోర బాధ్యత నొక దానిని అంగీకరించెను. వాని యాధిక్యము సిపాయి తిరుగుబాటుకుపూర్వ మొకసారి తెలిపవచ్చెను. మద్రాసు గవర్నరును, రాజప్రతినిధియు, ప్రతిష్టత ప్రాకు లాడు నర్లుకొనముని పూర్వార్థాచారసాంప్రదాయములను లెక్క జేయక, తమ ధర్మమును నిర్వర్తించుటలో నిర్లక్ష్యభావమును గనుపరచిరి. మత సంఘ సంస్కారమును వారేమో జేయు నున్నారని భ్రమపడిరి. వారుభయమును ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వము తమవైపుంచిన భారమును, యాచారధానిలోని హిందువులేగాక భారతదేశమంతయుగూడ తమ వైపుంచిన భారమును విశ్వాస మును భంగముజేసిరి. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముకన్న హిందువుల కు మత స్వాతంత్ర్య మెక్కువైనది. ఏ ప్రభుత్వముగాని యీ హక్కును ప్రజలనగర్హించి కొద్దిమందియైనను చాల మందినను భాగకొనలేదు. ఇదివరలో నిట్టి ప్రయత్నము లేవి జరిగినను అపజయము గాంచెను.

తామధికారమునం దున్నాముగదాయని యీ పక్షము హిందువులందఱకును ప్రతినిధుల మనుకొని ప్రజల యభిప్రాయ ముల వన్నిటిని కలపరముజేసి, ప్రజలు యీ శాసనము నామో ధించుటకు దురభిప్రాయమును గలుగజేసిరి. ప్రజలు మోతగా భయముతో నూరకుండునరికి భారత ప్రభుత్వమువారు నిర్భయ ముగ పనిజేసిరి. కాని కష్టమంతయును బోధువారు మతప్రతిష్ఠా భవల అధికారులతో పట్టు వచ్చినప్పుడు గాని కానించదు. ఈ శాసనము ప్రకారము నిర్బంధపడినబోధు ఉత్తరువులను ఆత్మ గౌరవముగల హిందూప్రతిష్ఠావాదికారి యెవరును వినజాలరు.

సార్వభౌముని ప్రభుత్వ ధర్మము

సంస్కరణ శాసనముతో ఇంగ్లాండులోని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు భారతీయుల శాంతిక్రమరక్షణము నెడల తత్ప్రయత్న విషయము ననుబాధ్యత పోలే కు భారతదేశమునందలి పౌరులను అచటి అధికారులు బాధ తీర్చుటకుండు జూరుమందలపిన బాధ్యత యొకను సార్వభౌము ప్రభుత్వమునకు గలదు. 1858 లో సుతన్యవారములందుశాస్త్రము గలుగజేసికొనరాదన్న నాటిపరిస్థితులు యిప్పుడీ శాసనము ప్రకారము మార్పుగలుగజేయుటకు యేమియును మూలేదు. భారత దేశములోని ప్రభుత్వములు తప్పుదారిని బోయి ఫలితము నైతిక గట్టునో యను ఆలోచనలేకుండ పని జేసిరి.

కాబట్టి ఇంగ్లాండులోని సార్వభౌము ప్రభుత్వము సకాలముననే తన బాధ్యతలను తెలుసుకొని యీ శాసనమును వర్తింప జేయుటవలనగల యుపద్రవమును గురించి సార్వభౌముడు దీనిని తగ్గుజేయుటకు సలహానిచ్చుట ధర్మమై యున్నది.

మరలవార నీ మహాజనునందు శాసన సభలో నీ బిల్లు ఖోదనసమితి యంగీకరించుటకుజేయుటయు మిగిలిన అక్షర సద్దేశమును వివరింపబడినవి.

ఈ శాసనము క్రొత్తదివచ్చినను భారత ప్రభుత్వపు ధర్మాదాయముల శాసనము 14-1920 నూర్పు లేకుండును. ఈ

శాసన నిబంధనలకును భారత ప్రభుత్వపు శాసన నిబంధనలకును అసంబద్ధములు కనిపిగలవు. వైన శాస్త్ర అసంబద్ధములుగాక యింకను యితర ఆక్షరములు గలవనియు, యిందులకు స్థాపితమున సర్వసమ్మత ము శాసన నిబంధనలకు అచారములకు వ్యతిరేకముగ నున్నదని యుగూడ మహాజనునందు తెలుపబడెను.

నిర్మాణమునందు లోపములు

ఇంకను మహాజనునందు దిట్లు జూపబడినవి:—మంత్ర పక్షము కానిస్థిత్వానును దుర్వినియోగము జేసి, గవర్నరుకుగల అధికారములను దుర్వినియోగము జేసి యీ బిల్లు ను శాసనము జేయగా భారత రాజప్రతినిధియును తుదకు అంగీకారము నిచ్చెను. బిల్లును క్రొత్త శాసన సభకు పంపుటయు, గవర్నరు నూచించిన సవరణలనే పునర్విచారణ జేయుటయు నిరోధించుటయు, అసలు బిల్లుకు భారత ప్రభుత్వముయొక్క అంగీకార ములేనిదే సవరణ లుపపాదించుటయు యిట్టి న్యాయ విరుద్ధము లగు నున్న లోపములను రాజప్రతినిధి విచారించనేలేదు. గవర్నరు యీ బిల్లును క్రొత్త కానిస్థితుకు బంపిన ఒక్క న్యాయ విరుద్ధమైన పనియే యీ శాసనమును క్రమమైనదిగావని త్రోసి వేయుటకు జాలును. ఈ లోపము లన్నిటిని ప్రభువుగారు త్రోసివేసిరి. ఇన్నిలోపము లున్నను శాసనము నంగీకరింపకుండ నుంచుటకు కారణములు గానించుటలేవని రాజప్రతినిధి చెప్పినను, న్యాయసమ్మతము గాజాలరు. ఆ శాసనమునెడల ప్రజలకు గల నైముఖ్యమును భోజాలదు. ప్రభుత్వము నకును ప్రజలకుగూడ జేమముగ నుండు నటుల నిబంధనలు జేయబడినమాట నిజమే. తామధికసంఖ్యాకులగు నున్నాముగదాయని మంత్రవర్గము తొందరతో పనిజేసి ప్రజలబాధను కొరకేయని శాసనమును సృష్టించిరి. ప్రజలు అత్యధిక సంఖ్యాకులు మొదటినుంచి చివరవరకును దానికి ప్రతిహతులుగనే యుండిరి. కాబట్టి భారత శాసనము ప్రకారము శాసన సభలను గవర్నరులను యిష్టముచచ్చిటుల పనిజేయుకుండ అందులో ముఖ్యముగ హిందువులకు సంబంధించినవిషయములో నిట్లు జేసినపుడు తగిన పనిజేయుట కవకాశము గొనడి.

రాజప్రతినిధి బిల్లును క్రొత్త శాసనసభకు బంపుటయు అత్యంతని యుత్తరువులను యుక్తమేగాని వాని కోసమని బిల్లు నంగీకరింపకుండుటకు కారణము గానించుటలేవని చెప్పిరి. ఇయ్యది నిరంశకత్వము దప్ప అంతకు తక్కువేమియు గాదు.

ముందు అంగీకరింప నక్కరలేకపోయెనా

ముందు అంగీకరింపలేదన్న లోపమునకు బిల్లును అంగీకరించుటతో నన్నియు పోవునని ప్రభువుగారు తెల్పుచున్నారు. భారత ప్రభుత్వ సమాలోచక వర్గములయు గలవీ ముందు అంగీకారము నొసంగవలసిన విషయమును ఒక్క గవర్నరు జేసెనని అంగీకారము నిచ్చినపుడా లోపమొక్కదీరు నో తెలియకున్నది. రాష్ట్రపు గవర్నరు రంగీకరించిన పిదప గవర్నరు జేసెననిగా రంగీకరించుట యనునది యేదో మామూలుగ జరుగనట్టిపనియగును. సంస్కరణ శాసనము మొదటికోజులో ముందు అంగీకారమును బడయరలే నను విషయము తెలియవని వాదించుట నిష్ప్రయోజనము. సారబాటున ముందు అంగీకారము బొందకున్నపుడు లేరువారే నంగీకారమును బడయవచ్చునటుల వలన ఆ లోపము పోవచ్చును. కాని శాసనసభయందు అందుకు సంబంధించిన సెక్షనును జూపించి అట్లు చేయవలెనని నూచించిన పుడుగూడ ఆలక్ష్యము జేయుట తంతవ్యముగాదు. మద్రాసు ప్రభుత్వపు లా మెంబరుగారికి దెచ్చినప్పటికిని యీ విషయమై చక్కను ఆపియుంచి న్యాయ సమ్మతమాయను విషయము ఆలోచింపలేది. భారత ప్రభుత్వపు అంగీకారముకొరకు వ్రాసితిమి. వచ్చుననుధరాసామీన నంతయు గజగజమిగెను. న్యాయప్రకారము జరుగవలసిన దాని నంతయు బుద్ధిపూర్వకముగ త్రోసివేసిన తరువాతననుభవగర్మము. రెండవ శాసనసభయందు బిల్లు లోపముతోనే అంగీకరింపబడు నటుల జేసినపుడు తెలియనటుల కూడదు. మిగిలిన బిల్లులు గూడ యిట్లేచేసిరిమనుటవలన యీబిల్లు విషయమున జేసిన లోపము పోదు. తెలియక జేసితిమన్నను న్యాయధర్మము నలక్ష్యముజేసినను అన్యాయపుపని న్యాయము గాజాలదు. అంతే గాక యీబిల్లు చాలముఖ్యమైనది. ఇతర శాసనములను గాక యిందులకు ప్రాతికూల్యము ప్రబలముగ వచ్చెను.

అపియుంచుట

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు యేదో ఒక విధముగ వీరి బిల్లును అంగీకరించునటుల జేసెనను ముఖ్యవిషయ మొకటిగలదు. రాజప్రతినిధి వద్దకు రాజభారము పోవలెనని యేర్పాటు జరు

గుచుండ 1923 ఏప్రిలు 28-న లేదని రాజప్రతినిధి ప్రోక్షణ సెక్రటరీ వర్గమునకి తంజిరాస్త్ర యొక్కటి హిందూధర్మ రాయ బారపు కార్యదర్శి ఘోషకప్ప కృష్ణారావుగారికి వచ్చెను. అందు యీబిల్లు బిల్లుల రిజిస్ట్రేషను నిబంధనలక్రింద భారత ప్రభుత్వమువారిచే రిజిస్ట్రేషన్ చేసి యుంచబడెనని తెలుపబడెను. ఈవిషయమే ది. బి. టి. రంగాచారిగారికి అప్పటి ఘోష మెంబరు సర్ నాల్కంపెయిలీ ద్రువముగ కెచ్చెను. బిల్లు కమిటీలో నుండగా ముందు అంగీకారము లేనిదే చాల సూర్యులు జేయుటవలన రిజిస్ట్రేషన్ నుంచిరియే నమ్మవలసి వచ్చెను. కాని నిజముగా మతవిషయములకు సంబంధించిన దనుటచే రిజిస్ట్రేషన్ నుంచవలసినదైనను లేరువారే జరిగిన సంకతులబట్టిమాడ అక్షద్దేశమును వదిలేవేసినటుల గానించెను. గవర్నరు జేసెనని బిల్లును రిజిస్ట్రేషన్ నుంచలేకపోవుట గవర్నరుగారి లోపమని చెప్పిన వాదము పలుత్యముగ లేదు. అంతటితో గవర్నరుగారు జేసినతప్పు సరిగాదు. ఇకను గవర్నరు జేసెననిగాదు యెంతవారూ తయారుజేసిన ఓల్డెనను లోపము లుండుననియు అక్షేయించు గూడ గలవనియు, శాస్త్రవ్యవస్థిని బిల్లును పూర్తిగ కొట్టివేయుటకు కారణము గానించలేవనియు తెల్పుచున్నారు. ముందు అంగీకారము లేకుండుట, బిల్లునందలి లోపములు జూడ దీనినంతయు పూర్తిగ కొట్టివేయువలసినవని గానించును. ఈబిల్లు శాసనమైన పిదప అందు ఏమైన లోపము లున్నయెడల సవరణలను జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు గాని శాసనసభ్యులుగాని యుపపాదించవచ్చునని ఒక చూడకనే గొప్పించిరి.

మత తాటగ్గము ఆలక్ష్యము జేయబడెను

మతవిషయములందు ప్రభుత్వమువారు తాటగ్గమును వహించి యెట్టి శోకమును గలుగజేసికొనుట కూడవలెనని ప్రధానమైన ఆక్షేపణగ నుండెను. ఈవిషయమై రాజప్రతినిధి తన స్టేటుమెంటులో నేమియును జెప్పకుండెను. దీని కొక పెద్ద బోధ, జీతములుచెట్టి పేరు ప్రభుత్వము యిష్టప్రకారము పని జేయుచు మనప్రతిష్ఠాపనల వచ్చును మతవిషయములకుగాని తడవర ధాతికవిషయములకు వినియోగించుటవలన హిందువుల మతధర్మములకు చాల నష్టము గలుగగలదు. రాయబారము పోయినవారందఱును రాజప్రతినిధి మనస్సున కప్పుకు బాగుగ నాటివని యనుకొనిరి. ప్రజల కిది యేమాత్రమును సమ్మతము లేదనియు, మతతాటగ్గమును కట్టి జేయుట విరుద్ధమనియు బాగుగా తెలుపబడెను.

ఇట్టి స్థితిలో రాజప్రతినిధి అంగీకారమునిచ్చుచు చెప్పిన సంకతులేమియు సరసముగ లేవు. దీనినిబట్టి మాడ రాష్ట్రములో సభికసంఖ్యాకులైన హిందువులు కోరినదానిక న్యాయము జేయుటకు కోరిక లేకపోగా, అన్యాయమును కావమును న్యాయముజేసిజూపునది. శాసనసభలో యొప్పుకొనబడిన హిందూ సభ్యులను అధిక సంఖ్యాకులకును చైట నందరకును నూడ ఇష్టములేనపుడు గవర్నరును రాజప్రతినిధియుగూడ తొందర్యమును జూప జాలకపోయిరి. ఈ బిల్లు వద్దని యెంతవారూ ఆందోళనము జేసినపుడు యేప్రభుత్వమైనను ప్రజాగౌరవము గల్గియున్నయెడల న్యాయమునెడల గౌరవమున్నయెడల బిల్లుకు కొట్టివేసి యుండెడిది.

ఈ కారణమువలన సార్వభౌముడు భారత ప్రభుత్వ శాసనము 82 (1) సెక్షను ప్రకారము నీని తినివేయవలెనని ఉత్తరువు జేయవలసినదిగ మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

బీహారు బరిస్సా శాసనసభ

సభాధ్యక్షునియెన్నిక, జెయిల్లో నిర్బంధించిత ప్రాథమికవిద్య మొదలగునవి నిర్ణయించబడుచు పాట్నా, జూలై 25:—నచ్చే బీహారుబరిస్సాశాసనసభ సమావేశము రవనిలో గవర్నరుచే 17 వ ఆగష్టునాడు తెలుపబడును. 18 వ తేది చక్రవర్తిని యెన్నికకు కేట్లు మూచింపబడును. 19 వ తేది సెన్నికలు జరుగను. అధికార నిర్వహణమునకు మూడుకోజులును, అసభికార కార్యనిర్వహణమున కయిదుకోజులు నిశ్చయింపబడెను.

సభాధ్యక్షునిచే చక్ర కంగీకరింపబడిన తీర్మానములలో నొకటి జైలునందుండి క్షితులుకొరిన దేశభావయందు నిర్బంధించిత ప్రాథమికవిద్య నిచ్చు తీర్మానము గలదు. పాట్నాకళాశాలను, విశ్వవిద్యాలయమువారి కప్పించి, యత్నాననాపథకులనేర్చు విద్యాలయమేర్పరచు ప్రయత్నములకు విలసనట్లు చేయగలదు మలేయిక తీర్మానమున్నది. బీహారు బరిస్సా లోని నియోజక వర్గమునకు 25 సంవత్సరముల వాస్తవీకరణ 21 గా నుంచవలెనని తీర్మానముగూడ వచ్చుచున్నది.

బెంగాలు విభజనమును రద్దుచేయుట

కర్జున ప్రభువుగారి విమర్శన

హార్డింగ్ ప్రభువుగారి సమాధానము

[భారతదేశమున బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము అను కర్జున ప్రభువు గారు వ్రాసిన గ్రంథమును విమర్శించుచు హార్డింగ్ ప్రభువు గారు ఈక్రింది వ్యాసమును ఇండియన్ డేలీల మేయిలు పత్రికకు వ్రాయుచున్నారు.]

కర్జున ప్రభువుగారి గ్రంథము చరిత్రాంశములతో కూడ సరసముగా వ్రేలిలో నుండుటచే అమూల్యమైనది. అందు మొదటి భాగము కేవలము భారతదేశమునకు సంబంధించిన దగుటచే భారతదేశమునందున్నవారికి గుచియును. రెండవభాగము చారిత్రకవిషయములందు ఆభిమానముగలవారందరికి లాభకరమైనదిగ నున్నది.

నేను రెండు సంవత్సరములు కలకత్తానుండిను. ఆనగరమునందలి గొప్పభవనములు విశాలమున వీధులు, అందముగ మైదానములు హుగ్లీ నది, మనస్సును ఎట్లు రంజింపజేయునో నాకు చక్కగ తెలియును. పాశ్చాత్యనగరములను పోలియుండును. కాని ప్రతిసంవత్సరము స్టేసు వ్యాధివల్లను, రాత్రులందు నక్కలు దోచుట అధికముగ నుండుటవల్లను కొంత ఇబ్బంది లగును. ప్రతి సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల వచ్చునప్పటికి నేను నాకుమార్తెను కొండలకు పంపవలసియుండెను. ప్రభుత్వ భవనమున మేము పడకలదుట్టు కొమతెరకట్ట కొని కాలక్షేపము చేయుచుంటిమి. కాని మొత్తముమీద కలకత్తా నగరము అచ్చట ప్రభుత్వభవనము మిగిల రమ్యముగ నుండునటుల నిర్వహణాంశము. కర్జున ప్రభువుగారి రాజకీయ సమముగ నుండెను.

భారతపూర్వక కర్జున ప్రభువుగారికి ప్రత్యేకాభిమానముగలదు. నాకుకూడ భారతపూర్వమైన ఉత్సాహమే. హుగ్లీ నదీతీరమున చక్కని ఉద్యానవనమునకు ప్రభుత్వభవనము న్నుడి. తీవ్రస్థితి కలకత్తా కన్న సరసమున నుండును. ఢిల్లీ ప్రధాననగరమైనపుడుకూడ నేను భారతపూర్వమనందలి భవనమును రాజప్రతినిధికి చేరినదిగనే యుంచితిని. అచ్చట నేను ప్రతిసంవత్సరము కొంతకాలము గడుపుచుండెడివాడను.

ఢిల్లీని ప్రధాననగరముగ మార్చుట

6 సంవత్సరములు కర్జున ప్రభువుగారు కలకత్తాలో రాజ్యముచేసెను. బ్రిటిష్ పారి పరిపాలనాధికృతత కాశ్వత మగు చిహ్నముగ విక్టోరియా మెమోరియలుహాలును నిర్మించెను. కలకత్తా యందలి ప్రభుత్వభవనము కర్జునగారి రాజకీయ అనుగుణముగ నున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో కలకత్తాను వదిలి ఢిల్లీని ప్రధాననగరముగ మార్చుట వారి మనస్సుకు కష్టమును కలుగజేయుట ఒక విచిత్రముకాదు. మరియొక విషయము. కర్జున ప్రభువుగారి పరిపాలనయందు వంగరాష్ట్ర విభజనమే గొప్ప లాభములతో కూడినవిషయమని తలచువారే నేకులున్నారు. ఢిల్లీ ప్రధాననగరముగ మార్చుటకు వంగరాష్ట్ర విభజనము రద్దుట వీరందరకు కొపము కలుగజేసినది. నేను నాప్రభుత్వమువారు ఈమార్పులకు కారణభూతులై యుండుట దురదృష్టము. 35 సంవత్సరముల నుండి నేను కర్జున ప్రభువుగారు మైత్రిగలవారమై యుంటిమి. ఈవిషయమున నేను చేసిన మార్పులు వారి మనస్సును తీవ్రముగ కలకత్తాపై. కాని కలకత్తాను వదిలి వేరొక పట్టణమును ప్రధాననగరముగ చేయవలయు. ననుభావము కొత్తదిగాదు. 1866 సంవత్సరమున లారెన్సు ప్రభువుగారు ఈవిషయమై కొంత పనిచేసిరి. కర్జున ప్రభువుగారుగూడ ప్రధాననగరమును ఢిల్లీకిగాని ఆగ్రాకుగాని మార్చవలయునని అభిప్రాయపడిరి. కివసరు ప్రభువుగారు ఈ విషయమై మిత్రులతో మాట్లాడుచు తాను రాజప్రతినిధి యైనచో ప్రధాననగరమును తప్పక ఢిల్లీకి మార్చవట్లుగ పలికెను. వెలస్లీ ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధి కార్యాలయములను భారతపూర్వమునకు మార్చ ప్రయత్నించిరి. ఎడ్యర్డ్ చక్రవర్తి పట్టాభిషేక సమయమున దర్బారును కర్జున ప్రభువుగారు ఢిల్లీలో జరిపిరి. ఇవన్నియు చూడ ప్రధాననగరమును మార్చుట అవసరమని అందరు అంగీకరించినట్లుగ చెప్పవచ్చును. నేరునకు కాకున్నను నిజముగ ఢిల్లీయే భారత సామ్రాజ్యమునకు ప్రధాననగరమని అందరు తలచెడివారు. జార్జి చక్రవర్తి దర్బారు జరుపవలసినప్పుడు ఢిల్లీయందే జరుపుట సరియని అందరు తలచిరి.

వంగరాష్ట్ర విభజనము రద్దుజేయుట ప్రధాననగరము మార్పుల మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన వివరములను ఈదిగువ వ్రాయుచున్నాను.

విభజనమునకు పూర్వము

విభజనమునకు పూర్వము వంగరాష్ట్రము అతి విస్తీర్ణమై పరిపాలనా విషయములందు కొంత ఇబ్బందికి కారణముగ నుండెను. భారత రాజకీయ ప్రభుత్వమున నంగీయులైపుడును ముందజ వేయుచుండెడివారు. బెహారీలు, ఒరియాలు, మహమ్మదీయులు అల్పసంఖ్యాకులై యుండుటచే వంగీయులే అన్నివిధముల ఆధిక్యతై యుండెడివారు.

అల్పసంఖ్యాకులకు ఈవిధమున నష్టము కలుగుచున్నదని కర్జున ప్రభువుగారు ఎచ్చటను ప్రస్తావించియుండలేదు. వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనము జరుపుట కష్టముగ నున్నదనియు కావున రాష్ట్రమును విభజించుట అవసరమనియు పట్టుబట్టిరి. వంగీయుల పలుకుబడిని తగ్గించుటకూడ అవసరమని వారొక చోట ప్రస్తావించిరి. 1904 సంవత్సరమున వంగరాష్ట్రము విభజింపబడెను. పశ్చిమబెంగాలుకు కలకత్తా తూర్పుబెంగాలుకు డక్కా ప్రధాననగరములుగ నేర్పరుపబడెను. 1905 సంవత్సరమున కర్జున ప్రభువుగారు ఇండియా ఆఫీసునకు ఈవిషయమై వ్రాయుచు విభజనమువిషయమై వంగీయులు సంతృప్తితో నున్నారనియు ఇంతవరకు ఒక రాష్ట్రమునందే వృద్ధిగాంచవలసియుండెననియు ఇప్పుడు వారు రెండురాష్ట్రములందును వృద్ధిచెంద నవకాశమున్నదని సంతోషించుచున్నారని వ్రాసిరి. కాని నిజముగ ఈ విభజనమునలన వంగీయుల ఆధిక్యత అంత మొందెను. ఒక రాష్ట్రమున బెహారీలు, ఒరియాలు, మరెయొక రాష్ట్రమున మహమ్మదీయులు ఆస్సామీలు వంగీయులకన్న అధికసంఖ్యాకులై వారిని మరుగుపరచుచుండిరి. తమరాష్ట్రమున తామే వెనుకచిక్కియుండవలసిన అవస్థ వంగీయులకు సంభవించెను. కాననసభలు పెద్దవిగ చేయబడిన పిమ్మట ఈఇబ్బందులన్నియు మరింత స్పష్టముగ గ్రహించుటకు వీలయ్యెను. మొత్తముమీద వంగీయులసంఖ్య అధికమైనను రాష్ట్రవిభజనమువల్ల ఒక్కొక్కరాష్ట్రమున ఇతరులసంఖ్యకన్న వారిసంఖ్య తక్కువ యయ్యెను. ఈవిధమున విభజనమువల్ల ఆందోళనము ఆకాంతి వ్యాపింపసాగెను. కర్జున ప్రభువుగారు విశ్రాంతి నాటిరి. ఆవిషయవృత్తులను కర్జున ప్రభువుగారి అనంతరము పరిపాలనాభాగ్యత భరింపవలసినవారు అనుభవింపవలసివచ్చెను.

గొప్ప ఆందోళనము

మింట్ ప్రభువుగారి కాలముననే పరిస్థితులు విషమించుచుండెను. విభజనము రద్దుకావలయునను ఆందోళనము నానాటికి అధికమునందుండెను. 1910 సంవత్సరము నేను కలకత్తా చేరితిని. పరిస్థితులు మిగిల ఆసంతృప్తికరముగ నుండెను. బండి పోటు దొంగతనములు, హత్యలు, పోలీసువారిని ఉన్నతోద్యోగులను చంపుట సర్వసాధరణముగ నుండెను. ఇందులకు విభజనమే కారణమని అందరు చెప్పుచుండిరి. ఈ విపత్తములు అంతమొందున ఎట్టి సూచన కనుపడకుండెను. నేను వచ్చిన ఆరు నెలలలో ప్రభుత్వసభ్యులలో నొకరును గొప్ప అనుభవమును గల హోంమెంబరు సర్ జాను జెంకిన్సుగారు విభజనమునరద్దుచేయుట అత్యవసరమని నాకు హిత మొసగిరి. కాని ఆందోళనమునకు లొంగిపట్టుండుట సరికాదనియు, పరిపాలనా సౌభవమునకు తగు కారణములను నూచించుచు విభజనమును రద్దుచేయుట ఉచితమనియు చెప్పిరి. నిజముగ రాష్ట్రవిభజనా సంతరము అన్ని ఏర్పాటులు జరిగినపిమ్మట విభజనమును రద్దుచేయుట విపత్తియుగ నుండును. కావున వంగరాష్ట్రము నొక రాజధానిగ మార్చి సభార్యులకుడగు గవర్నరుగారిని రాష్ట్ర పరిపాలనమునకు నియమించుట ఉచితమని నాకు తోచెను. ఇట్లుసర్పినగాని రాష్ట్రమునందున్న 81 కోట్ల ప్రజలకు శాంతి యుండదని నమ్మితిని.

కాని కలకత్తానుండే రాజధాని గవర్నరు రాజప్రతినిధి ఇరువురు నుండుట కొన్ని ఇబ్బందులకు కారణమగును. రాష్ట్రపు గవర్నరుకు ప్రాముఖ్యమే యుండదు. నేను కలకత్తాలో యుండున్న రెండు సంవత్సరములు నేను గవర్నరు జెనరలుగ నుండుటయే కాక బెంగాలు గవర్నరుగకూడ నుండిని. ఏలయిననా అనుమతిలేక గవర్నరు ఏమిని చేయుచుండెడివాడు కావున రాజప్రతినిధి ఒక రాష్ట్రపు ప్రధాననగరమునందుండుట సరసముగాలేదు. యునైటెడ్ స్టేట్స్ కనడ, ఆస్ట్రేలియా యందు ఆచరణయందున్న పద్ధతినే అనుసరింప తీర్మానించుకొంటిని.

ఢిల్లీ

ఇక ప్రధాననగరమును ఎన్నోటికి మార్చవలయు నను

విషయమై ఆలోచింపవలసివచ్చెను. సంవత్సరముంతయు నివసించుటకు యోగ్యముగు సిల్తోన్స్ సీతిగల స్థలము దొరకుట దుర్లభము. అన్నివిషయములు ఆలోచించి చూడ ప్రధాన నగరము గనుండుటకు ఢిల్లీయే అన్ని అర్హతలు గలిగియున్నదని చెప్పవచ్చును. ఢిల్లీ చారిత్రాత్మకమున నగరము. గొప్ప సామ్రాజ్యములకు ప్రధానపట్టణముగ నుండెను. ఉత్తర హిందుస్థానము నందలి లైట్లు అన్నియు కలియుట. నిజముగ ఢిల్లీయే భారత సామ్రాజ్యమున కన్ని కాలములందును ప్రధాననగరముగ నుండెను. ప్రధాననగరమును ఢిల్లీకి మార్చుటవల్ల భారతీయుల కొక విధముగ ఉత్సాహము సంతోషము కలుగును. ఈవిషయమై త్వరలో ఒక విధముగ నిర్ణయము జరుగుట అవసరమయ్యెను. ఏలయిన ఈ వంగరాష్ట్ర విభజనము రద్దయిన కలకత్తాలో ఒక పెద్ద శాసనసభా భవనమును నిర్మింపవలసియుండును. సార్వభౌముడే ఒక గొప్ప దర్బారు సగి అందు ఈ ప్రకటనము గావించుట అన్ని విధముల ఉచితముగ నుండునని నేను తలచితిని. ఇండియా ప్రభుత్వపు సభ్యులు వంగరాష్ట్ర విభజనమును రద్దు పరచుటకును, ప్రధాననగరమును ఢిల్లీకి మార్చుటకును ఏకగ్రీవముగ సమ్మతించిరి. ఈనూచనలను ఇండియా మంత్రికి పంపుటకును, రాబోవు డిసెంబరు నెలలో ఢిల్లీలో జరుగ నున్న దర్బారునందు సార్వభౌముడు ఈమార్పులను ప్రకటించు నట్లుగను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకూడ నాప్రభుత్వసభ్యులు తీర్మానించుకొనిరి. 1911 సంవత్సరము ఆగస్టు 25 వ తేదిన నాప్రభుత్వమువారు ఇండియామంత్రికి ఈనూచనలను వ్రాసి పంపిరి. ఈచిత్తునుకూడ నేనే తయారుచేసితిని. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ఈనూచనలను అంగీకరించిరి.

తీవ్రవివాదము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంపిన లేఖయందలి రెండు వాక్యములు తీవ్రముగ వివాదమునకు అవకాశమును కలుగజేసెను. లాస్సుడను, కర్జున, మింట్ ప్రభువులు ఈవాక్యములందలి భావములను అగ్రహముతో ఖండించిరి. ఆవాక్యముల నీదిగువ నువహించుచున్నాను:—

“కాలముగడచుకొని పరిపాలనవిషయములందు తమకు తగు అధికారముండవలయునను భారతీయుల కోరికలను తృప్తి పరుపవలసియుండును. గవర్నరు జెనరలుగారి అధికారములకు భంగకరముకాని విధమున భారతీయుల కోరికల నెట్లు సఫల పరుచుట సాధ్యమనువిషయమై ఆలోచింపవలెను. రాష్ట్రములకు క్రమక్రమముగ అన్నివిషయములందు స్వాతంత్ర్య విచ్చుటయే శ్రేష్ఠమగుమార్గము. ఈవిధమున రాష్ట్రీయవిషయములందు సర్వస్వాతంత్ర్యముగల రాష్ట్రముల సమదాయముగ భారతదేశ ముండవలయును. భారతసామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన విషయములను ఇండియాప్రభుత్వమువారు నిర్వహించుచుండెదరు. అక్రమములు జరుగునప్పుడు తప్ప ఇతర సమయములందు రాష్ట్రీయ పరిపాలనమునందు ఇండియాప్రభుత్వమువారికి జోక్యముండకూడదు.”

కాని ఈనూచనలు సరియైనవి. ఈలేఖ పంపబడిన 8 సంవత్సరములకు రాష్ట్రములను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవిచ్చు సంస్కరణములు కొంతవిషయ ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించిరి. కొంతవిషయ ప్రభుత్వమునందు కర్జున ప్రభువుగారుగూడ చేరి యుండిరి.

మార్పులను రహస్యముగ నుంచుట

ఈవిధముగ మార్పులు చేయబడునను వార్త రహస్యముగ నుంచబడెను. 20 లేక 30 మందికి మాత్రమే రహస్యము తెలియును. 1911 సంవత్సరము డిసెంబరు 12 వ తేదిన ఢిల్లీదర్బారులో సార్వభౌముడు ఈమార్పులను ప్రకటించగనే కలకత్తా యందలి అంగ్లేయవర్తకులు అగ్రహపరపకులైరి. కాని భారతీయులందరు ఉత్సాహభరితులైరి. వంగీయులు విభజనము రద్దనదికదా యని సంతోషించిరి. వంగరాష్ట్రమున దౌర్జన్యము, విప్లవము, హత్యలు అంతమొందెను. 1916 సంవత్సరమున బెహారీ సంగ్రామము జరుగుచున్న సమయమున నేను భారతదేశము వహి వచ్చునప్పుడు భారతీయులు ఎట్టి అకాంతిలేక రాజభక్తి పూరితులై యుండిరి. ప్రధాననగరము కలకత్తానుండి ఢిల్లీకి మార్చుటను ఎవ్వరు ఆమోదించువలసిన కర్జున ప్రభువుగారు తమ గ్రంథమున వ్రాసియున్నారు. వారు భారతీయుల భావములను గుర్తెరుగక వ్రాసిరిని చెప్పవలసియున్నది. కడచిన పదిసంవత్సరములలో కలకత్తా వ్యాపారము చక్కగ వృద్ధిచెందినది. కలకత్తా ప్రజలు ఈవిషయమై ఎట్టి చింతలేక యున్నారు.

ఢిల్లీ నగరనిర్మాణపు ఖర్చులు

ఢిల్లీ నగరనిర్మాణమున కగు ఖర్చువిషయమై కొంత

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మధుర జిల్లా రైల్వే ఉద్యోగుల సభ

ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారి అధ్యక్షోపన్యాసము
మధురలో నేడు జరిగిన జిల్లా రైల్వే ఉద్యోగుల సభా సమితిని పాల్గొనిన ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎం. ఎల్. ఎ. పద్మదేవీయ్యత్రయ సంపాదకులు ఒకరినొకరు ఉపన్యాసం గ్రహించి :-

అవశ్యకత వ్యవస్థలు

మధుర జిల్లా సంఘము క్రిందటేడు సరిగ పనిజేసినను యీవత్సరము కొంత వెనుకబడియున్నదని తెలియుటకు విచారమునందును. కాని యీమాంద్యము త్వరలో తొలగిగలవని యెంచెదను. మీరు వికమత్వముగనుండి సంఘము లేర్పరుచుకొనుట అవశ్యకమని నేను వేరుగా జెప్ప నవసరములేదు. పనులలో యిబ్బంది లేకుండ, చీరములు పరిగముట్టు మున్నగు సౌకర్యముల బహుమతిని నేరకసంఘము (ట్రేడు యూనియను) లేర్పరుచుకొనునంత మంచి పని వేరొకటిలో ఏదో కార్యము పాధించనలెనన్న మీలో నొకొక్కరు వేరువేరుగ ప్రయత్నించుటకు ఆదేశమును సంఘముగ నేర్పడి పని జేసిన యెక్కువ లాభమును అధికారులకు మీరలకు తెలియును. ట్రేడు యూనియను సభ్యులను చిండాగా మీరిచ్చి స్వల్పప్రయత్నము చతు చాల లాభమునందును. మీరొంది చెడ్డలరయుటకు సంఘోద్యోగులు ఎదురుచుందురు. జబ్బు పడినను, ప్రమాదము తలపించినను సంఘ నిధి నుండి సహాయమువచ్చును. సరస్వతివారిచే పరిపాలింపబడు సంఘమున్నచో క్రొత్తకాళ్ళులకు పనులు జేయించుటయందు ఉన్నవారిచే భారం పని జేయించుటయందు హాజరైవహించును. తద్వారా మీసంఖ్యలను అధికమై స్థానికసంఘములకు, రాష్ట్ర సంఘములకే గాక కేంద్రశాసనసభలకుగూడ మీ ప్రతినిధుల నెక్కువగా పంపించి మీరనుమోలరు శాసనము లేర్పరుచుకొనుటకుగూడ అవకాశము నుండును.

కార్యక్రమము - రాజకీయములు

మీకొప్పుకు అన్నిటికన్న రాజకీయ పరిస్థితులయందే యెక్కువ ఆసక్తియున్నట్లు గోచరించుచున్నది. ఈదేశములో యెక్కువమంది పేదలును, దెబ్బబాట్టి జీవింపవారు గలరు. కావున సర్వభూమివ్యాప్త ఆట్టి ప్రజల యభివృద్ధి నే గమనించవలెను. రాజకీయోద్యమము యొక్క ముఖ్యవర్తము స్వరాజ్యమే అయినచో సామాన్య ప్రజల హక్కుల నిలబెట్టి అభివృద్ధి ప్రోత్సహించు పద్ధతులే అందు సూచింపబడవలెను. కావున నే మహాత్ముడు కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు డబ్బుకొరలేదనియు పనియే ముఖ్యమనియు నిశ్చయించిరి. ఆట్టి స్వరాజ్యవాంఛను మీరెట్లు బాగాట్టుగలరో నాకు తెలియవచ్చును. రాజకీయోద్యమము ధీమతుల కెంతయు శ్రమోపేదలకు కార్యకలమగునో అంత ముఖ్యమైనదే. మీరు మీసంఘములను బాగుగ సంఘటించు కొననిచో రాజకీయము లందు పాల్గొనకలరు. వివిధరాజకీయపక్షములు మిమ్ము తమ స్వలాభమున కుపయోగించుకొన జూచెదరు. స్వరాజ్యపక్ష వాయకుడైన దేశబంధు రామగారు మాత్రము కార్యకల యభివృద్ధికొరకై పాలుబడలేదా? రైల్వే నాగరులు, ఉక్కు ఇనుము కంపెనీ నాగరులు, నాకాకాళు కార్యకలు మున్నగు కార్యకల విషయమున ఆయన యొనర్చిన ఘనకార్యముల నెరింగిన వారందరు యీ ప్రశ్నకు తగిన జవాబియ్యగలరు. జే. ఎల్. సేనుగు ప్రగారనూడ కార్యకల విషయమున చాల పాలుపడిరి. ఆట్టి నాయకుల సహాయమున ఘంచనలెనని జెప్పనవచ్చును. మీరు కేవలము రాజకీయములను విడిచిపెట్టి మీజీవితములు సమైక్యముగూర్చియే చలపోయవలెనని నేజెప్పను. మీకుగూడ పౌరత్వప్రవాక్కులు గలవని గుర్తించును.

సంఘముల రికార్డులు చేయవలయుట

మీ సంఘములను అధికారులు రికార్డులు జేయకుండుటయే మీకు గొప్ప ప్రతిబంధకముగ నున్నది. కార్యకోద్యమ ములందు యిది సహజమే. పాశ్చాత్యదేశములలో గూడ చాల కార్యకసంఘములు రికార్డులు ఆరట్లు విశ్వప్రయత్న మొనర్చుట నే వచ్చుచున్నది. కాని ఇండియాలో అంత యిబ్బందిలేదు. కేంద్రశాసనసభవారి పద్ధతి ట్రేడు యూనియను చిల్లను చర్చించుచున్నారు. ఈచిల్లను గూర్చి ఆ. భా. ట్రేడు యూనియను కాంగ్రెసువారు సూచించిన సవరణలను మీరుగూడ ఆమోదించియుండిరి. మీకోర్కెల ప్రకారము నెరవేరునట్లు జూచుటే ముప్రతినిధులకును పాఠముకొరకై. కాని ప్రస్తుతము మీసంఘము రికార్డులు చేయబడలేదని మీకోర్కెలు. బయటవారు

సంఘకార్యనిర్వాహకులుగ నుండునంతకాల మాసంఘమును గుర్తించుటకు వీలులేదని రైల్వేవజ్రంటుగారు పలికిరి. ఇది సమంజసముగ లేదు. కార్యకలు తమంతతాము సంఘస్థాపన జేసికొనుటకు అధికారులెన్నడును అవకాశమియలేదు. అట్టి యెడల యట వారు లేనిది సంఘము సంస్థాపింపబడ నేరకున్నపుడు, వారి నెట్లు పామున గలరు. బయటవారు ఉన్నను ప్రమాదమేమి. ఇంట్లాండు మున్నగు పాశ్చాత్య దేశములలో వర్తకసంఘములలో కార్యనిర్వాహకులను ప్రత్యేకముగ బయటవారి నే నియమించుదురు. దాని వలన యెంతో ప్రయోజనముగలదు. అధికారులక్రింద పనిలో నుండునారే కార్యనిర్వాహకులుగా నుండినచో నిజము చెప్పటకు మొగమాట పడెదరు. భయపడుదురు. కావున కార్యకసంఘములు తమలోని వారి నే ఒకరిని కార్యదర్శిగ నియమించుకొని నను, వాడు యీ కార్యదర్శి పదవికై తన ఫ్యాక్రీ ఉద్యోగమును విడుచును. ఉద్యోగములో లేనివాడుగుటచే భయము లేకుండ కార్యకల తరతరపున అధికారులతో వాదించగలరు. వానిని సంఘ సభ్యులు పోషించెదరు. ఇండియాలో సంఘము లట్టిస్థితికి వచ్చుటకింక కొంతకాలము పట్టును. కావున కార్యక సభ్యులు బాగుగ సంస్థాపింపబడవలెనన్న బయటవారి సహాయమే అవ్యవసరము. అదే కారణముగ సంఘమును గుర్తించుటకు సహాయముగ లేదు.

ఒకసలహా

తిరుచనాపల్లి రైల్వే ఉద్యోగుల సంఘమునందు అందగు మెదడునుపయోగించి పనిజేయువారే యెక్కువ మంది సభ్యులుగనున్నారు. ఈ సంఘము కార్యనిర్వాహకులు రైల్వే ఉద్యోగులే అగుటచే కంపెనీవారాసంఘమును గుర్తించిరి. వీరు రైల్వే అధికారులకు లోబడియున్నను కార్యభారమును చక్కగ నిర్వహించిరి. కావున ఆట్టి సంఘమునం నొకభాగముగచేరి మీరు కంపెనీ ఏజంటు డెలిగేషన్ అభ్యంతరమునుండి తప్పించుకొన జూచెదరో లేక ప్రత్యేకముగనుండగోరెదరో యీ సభయందు చర్చింపవలయున్నది. కావున ఆ విషయమున ముందుగా నే నేమియు జెప్పను. కాని మీసంఘము రికార్డులు జూకాలేదనుకారముచే మీపని వెనుక బడరాదు. అట్లని మీ కార్యము సాధించుటకు అవసరమున సమైక్య గట్టురాదు. మీరు బాగుగ సంస్థాపించుకొనియుండలేదను కారణముచే మీ కోర్కెలను అధికారులు నిర్లక్ష్యము జేయరాదు.

ఖిలావతు నోటు కరంసీనోటు అని దగాచేయుట

ముద్దాయికి, ఎనిమిది మాసములు కఠినవరకము చేయబడెను

కల్లకోట, జూలై 24:— మలాపురం డివిజనుల మేజస్ట్రేటుగ ఇ. యం. ప్రభుగారు మండేరు సాలీసువారిచే గావింపబడిన నేరమును నేడు బరిష్కారము గావించెను. తక్కినాని వస్త్రాదు అను మాఫియా ఎర్నాడు తాలూకా కొరకున్న అంశమునందలి మరియొక మాఫియా దగాచేసెను. వేయి రూపాయల ఖిలావతు నోటు నొకదానిని ముద్దాయి ఫిర్యాదీకి చూపి అదినిజమైన కరంసీనోటు అనిచ్చి, నోటుకు బదులు సామ్యులీయనలసిన దని ముద్దాయి గోరెను. ముద్దాయి జెప్పిన దానిని నమ్మి ఫిర్యాదీ నోటుదీసికొని రూ 150 లు యిచ్చెను. మిగతా సామ్యులెందుదినములలో నీయుట కంగీకరించెను. ఈలోపున తాను మోసపోయినట్లు ఫిర్యాదిచెలిసికొనెను. పిమ్మట యీవిషయము పోలీసువారికి రిపోర్టుజేసెను. పోలీసువారు ముద్దాయిని అరెస్టుచేసి దగాక్రింద చార్జీచేసిరి. ముద్దాయి నేరమునిగా నెంచి డివిజనుల మేజస్ట్రేటుగారతనిని ఎనిమిదిమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి. తీసికొన్న రూ 150 లు ముద్దాయి యిచ్చివేసెను. (అ.ప్రె.)

బావలాహత్య నేరస్థుల విడిపి

కొలదికాలములో విచారించబడును
బొంబాయి, జూలై 24:— బావలాహత్య సందర్భమున శిక్షింపబడినవారు బాబులు జేసిన పిట్టను కొలది కాలములో అడ్రోకేటు జనరలుగారిచే కేందరనందు విచారించబడును. అపీలు చేయుటకు ఆనున్నది నియమజేసినచో, బొంబాయి మైకోగ ఫుల్లు తేంచి అపీలు విధారించును. (అ.ప్రె.)

భారత రాజకీయపరిస్థితులు

స్వరాజ్యపక్షము గావించిన సంధిసంజ్ఞను బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు గ్రహించనిచో స్వరాజ్యపక్షము మూగము నిశ్చయించబడియే యున్నది

కరాచి, జూలై 24:— సింధు స్వరాజ్యపక్షపు గౌరవ కార్యదర్శియగు ఆర్. కె. సిద్ధిగాను, అసోసియేటెడు డ్రానింగ్ బోయి చూడగా నిట్లుచెలిపిరి.

“మిమ్ము అచ్చే పార్లమెంట్ బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు గావించిన రెండవ యువన్యాసపు ధోరణి వింతిగున్నది. స్వరాజ్యవాదు లుద్యోగమును స్వీకరించుచో, వెంటనే సర్వపక్ష సమావేశము లేర్పడుట యతని యభిప్రాయమునా! అదియే యతని యూహయగుచో దానిని నిశ్చయముగా చెబుపవలెను. కాని యుద్యోగములు స్వీకరించిన పిమ్మట ముఖ సమావేశమును వెనుకఁ బెట్టుచో స్వరాజ్యపక్ష మంతయు దానిని ద్రోక్కవలసిన మార్గము పక్షమునకు చెలిసియేయున్నది. స్వరాజ్యపక్ష మిదివఱకే సహకారసూచన చేసియుండిరి. నిశ్చయముగ వారి సంధిమార్గమున నే యున్నాడు. పక్షనాయకుడు పండిత మోతీలాలు నేహ్రూగారు సైనికసంఘముందు పనిచేయుట కంగీకరించుటవలన గౌరవసహకారమున కెట్లు లెచ్చించుచున్నారో బ్రకటితమగు చున్నది. బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు తానాడి నమాటలు హృదయపూర్వకములే యగునెడల, భారతీయులతో తమకు వలయు స్వరాజ్యమును, వారి కోరికలను చెలిసికొనుటకు వెంటనే సుప్రదింపును. ముందొక తూణమునైన పాడు జేయడు. బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు యువన్యాసక్రమము ననుసరించి యిచ్చు రీతింపు ప్రభువు యువన్యాసముగూడ నిష్ఫలవంతముగ నే యుండునని యూహింపవచ్చును. కాని వచ్చే శాసనసభలో నట్టి నిష్ఫల్యోపన్యాసమునే యిచ్చునెడల, స్వరాజ్యపక్షమువారి మార్గము నిశ్చయమయ్యెయే యున్నది. ప్రపంచమునకు స్వరాజ్యపక్షము సంధి సూచనలు చేయుటచేఁగాక తత్ప్రయత్నములు గూడ సలిపెననియు, కాని దానివలన నెట్టి ఫలితమును లేకుండుటచేసి, పక్షమువారు తమ నియోజితుల యొద్ద కుబోయి వారిని ప్రబోధించుట వస్త్రవేరు మార్గములేదని చెలిపినవారగుదుము. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు, జాతికి నదియే తగినట్టియు, సరియగునట్టియు సమాధానముగను. (అ.ప్రె.)

పుదుక్కోట శాసనసభ

మూడవ సమావేశము
కార్యక్రమాంశములు

పుదుక్కోట, జూలై 24 :— పుదుక్కోట శాసనసభ యొక్క మూడవ సమావేశము నెప్టెంబరు 5-వ తేదీ మొదలు మూడుదినములు జరుగును. అప్పడు పెరెట్టుకమిట్టల నిజేదికలా చర్చింపబడును. గ్రామపంచాయితీకోర్టులవృత్తి, మెజారిటీ నిబంధన సవరణముగావించుట చట్టము, విశ్వధర్మి చట్టము, పిసిమాచట్టము, కోర్టు ఫీజు రివ్యులేషను సవరణగావించుటకు చట్టము, శాసనసభయందు బ్రవేశపెట్టుబడును. తీర్మానముల క్రమమునుగరించి చర్చారుహాలులో ఆగష్టు 24-వ తేదీయందు వేలముజేయబడును.

కోర్టుఫీజులు హెచ్చించుటకు గౌరణము
నూటికి రూ.5½ నుండి 7½ వరకును కోర్టుఫీజులను హెచ్చించుటకు పుదుక్కోటదోరతనము ప్రయత్నించుచున్నది. అందుకొరకు రాజాపురాసనసభయందొక చట్టమును బ్రవేశపెట్టుచున్నది. 1926 జనవరినుండి అమలులోనికి వచ్చును. గాక్యమెంటుల విలువను ప్రాముఖ్యతనుబట్టి జూడ యిప్పుడు జైలందుకోర్టుఫీజు అధికముగ లేదు. పెక్కు సంస్కరణములను పర్యవేక్షింపటచే పరిపాలనావ్యయభాగము అధికమయ్యెను. ఈభారమును మోయుటకు హెచ్చు పన్ను పనులుచేయుట అవశ్యకము. బ్రిటిషు యండిశుాయందు నూటికి రూ.11½ లు పనులుజేయబడుచున్నది. (అ.ప్రె.)

ఉత్తర నైన్యవిన్యాసములు

అటకు పరిసరమందు జరుగును
సిస్టా, జూలై 24:— జూలై 26 మొదలు 30 వ తేదీ వరకును ఉత్తర నైన్యవిన్యాసములు అటకు పరిసరమందు జరుగను. (అ.ప్రె.)

మధ్య పరగణాల శాసనసభ

పాఠశాలలందు రాటము నుపయోగించు తీర్మానము

ఇతర తీర్మానములు

నాగపూరు, జూలై 25:—గవర్నరు మధ్యపరగణాల శాసనసభయందు ఆగస్టు 3 వ తేదీ నుపన్యసించును. గవర్నరు ఉపన్యాసా నంతరము, కార్యనిర్వాహకసభ్యుఁ డగు పర్ హాదరుగారు కేంద్ర ప్రభుత్వము నుండి ముజరాగా వచ్చిన 9 లక్షలను న్యయించువిషయము సభలో నుంచును. 5, 6, 7 తేదీలందు దనధికారసభ్యుల తీర్మానములు చర్చకువచ్చును. అన ధికార సభ్యుల పేర మూడు బిల్లులు 88 తీర్మానములు గలవు.

మేజిస్ట్రేటులందు, చిన్న న్యాయాలయాధికారులలోను, రెవెన్యూ యుద్వ్యోగులలోను, పోలీసు యుద్వ్యోగులలోను లంచ ములు నీసుకొనుచున్నారను నేరమును విమర్శించుటకు, అది సశించుట కుపాయములు సూచించుటకు నొక యుపసంఘము నేర్పఱపవలయునని తాముర కేదీలాలగారు ప్రతిపాదించుదురు. ప్రతిప్రభుత్వపాఠశాలయందు, ప్రభుత్వసహాయమునందు పాఠ శాలలందు మాధ్యమికతరగతివఱకు రాటమును నుపయోగించుట తప్పక నేర్పవలయునను తీర్మానము పాండిగారు ప్రతిపాదించుదురు.

నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయమున దర్శనవర్తకపు పరీక్షలు కూడ నుంచుటకు జి. వి. దేశముఖిగారు ప్రతిపాదించుదురు.

కారాగృహములందు బెట్టులు కొట్టుట శిక్షగా తీసివేయుటకు ఆర్. యమ్. దేశముఖిగారు ప్రతిపాదించుదురు.

కైలుస్థిమనులందరి నూతులలో, జాతిభేదములేకుండ పంచముల సహా ప్రయాణికుల కన్ని నేతలందు నీరు తోడుకొనుటకు బిలుండంచుట లేయవలయునని మున్సిగారు ప్రతిపాదించుదురు.

మధ్య పరగణాల పురపాలక సంఘములను గూర్చియు, జంతుసంరక్షణ గూర్చియు, ప్లానిక స్వపరిపాలనమును గూర్చియు నున్న నట్టుములపై అనధికార సభ్యులు సవరణలను బ్రతిపాదించుదురు. నాగపూరుపాలక సంఘమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు పదివేల రూపాయల విరాళము లిచ్చుటకు నిరాకరించిరిగాన, విశ్వవిద్యాలయములోని ప్రస్తుతాదిరార ప్రాబల్యమును దగ్గించ వలెనని స్వరాజ్యవాదులు ప్రతిపాదించుదురు.

భారత సేనానాయకుని సంచారము

పైనిక ప్రదర్శనము

వెల్లింగటను, జూలై 14:—హైదరాబాద్ సేనానాయకుఁ డగు పర్ జూ ను క్లాడు గారు, పైని క కార్యదర్శి యగు మేజరు హుగింగితో నుదకమండలము ప్రభుత్వమండలము నుండి పైనిక వాసమునకు మోటారుపై బోయిరి. అచట మద రాసుకట్టిన న్యాయాధికారి యగు కర్నలు జాన్సనుగారిచే నాహ్వానింపబడిరి.

అచ్చటకు జేరి యితహోద్యోగులతో గలసి పైనికులను జూచిరి. అచ్చటకే కర్నలుగవచ్చునుగారియధికారముక్రింద నున్న సైన్యముగూడ వచ్చెను. భారత సైన్యాధికారికి పైనికులందఱును గౌరవార్థము తుపాకులం బ్రేచ్చిరి. బాండుపాద్యములతో వారి యెదుట ప్రదర్శనములు గావించిరి. పిమ్మట నుద్వ్యోగులందఱును పరిచయము నేయబడిరి.

తరువాత సేనానాయకుడు ప్రేమవాసుప్రతిని జూచిరి. అచ్చట కర్నలు బెట్టుటగా రాహ్వానసత్కారములను గావించిరి. పిమ్మట కర్నలు బాక్సనుగారితో మఱియొక కిరీమును జూచుటకు బోయిరి. అచ్చటనున్న యుద్వ్యోగులుగూడ పరిచయము నేయబడిరి.

చిరస్థు మెమోరియలు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుండగు రవరెండు పాస్ట్టెలుగారు పరిచయము నేయబడిరి. అచటి విద్యార్థులను జూచి సర్వసేనాధిపతి సంతోషము ను నెఱియిచ్చెను.

పిమ్మట వెల్లింగటను భవనమును విందుగడిచి పిమ్మట సాయంకాలము 5 గంటల పుట్టమండలమునకు బయలుదేరిరి.

సేనాధిపతి యగు జాన్సనుగారు భార్యనుమేతుడై శనివారము నగర్బాన్సును బొంబాయికి బయలుదేలుదురు.

కూనూరు, జూలై 25:—వర్ధాధిక్యముచే సేనాధిపతి యిగ్గినాలో నిశ్చయింపబడినట్లు గ్రేవోకోటలును దర్శింపలేదు. గానిసలని గారిజను క్ల ద్విల్లో గాల్గునుగూడ నా ఉ లే దు. (అ. ప్రె.)

క్రానికలు ప్రశ్నలు

కేల్కారుగారి ప్రత్యుత్తరము

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక నాయకులకు పంపిన ప్రశ్నావళిక యొక్క సి. కేల్కారుగారు ఈక్రింది ప్రత్యుత్తరములను పంపిరి:—

(1) నేనిప్పుడు కాలగ్రెసు నందు సభ్యుడుగ నున్నాను. కాలగ్రెసు క్రిడునం బెట్టి ఆశ్చర్యకరముగ విషయములు లేవని నా అభిప్రాయము. మితవాదులు ఇండి పెం డెంటులు ఈ క్రిడు అంగీకరింపవచ్చును.

2. పోలుచందా మరతు రద్దుకావలయుననియు డబ్బు చందా యుండవలయుననియు నా అభిప్రాయము.

3. కాలగ్రెసువారొక రాజకీయ విధానమును నిర్ణయించవలయునని సతార రాష్ట్రీయసభయందుచే నొకతీర్మానము పనుపాదించిరి. అన్ని రాజకీయ కక్షలకు అనుకూలముగ రాజకీయ విధానమును కాలగ్రెసువారు నిర్ణయించు పక్షమున స్వరాజ్యపక్షమువారు సంతరించెదరు.

4. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము ఇవ్వబడునంతవఱకు ప్రతి ఘటనోపాయములనీ మనము అనుసరింపవలయును. ఉద్యోగములను అంగీకరింపకూడదు. ఏమైనను సతే ఈ మరతులు కొత్త ఎన్నికలు జరుగునంతవఱకు అమలునందువలయును. కొత్త ఎన్నికలయందు దేశము వేరువిధానమును అనుసరింపవలయునని ప్రతినిధులను కోరిన తదనుగుణ్యముగ ప్రతినిధులు ప్రవర్తించవలెను.

5. సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ ఆంగ్లేయముకూడ కొన్ని పర్యాయములు స్వాతంత్ర్యమును కలుగజేయును.

6. పన్నుల నిరాకరణమును నియోజకవర్గమువారే ఇప్పుడొనర్చవలెను. సంపూర్ణముగ ప్రతిఘటనమును నియోజకవర్గమువారు ఆమోదించిన నేను సంతరించెదను.

7. నేను విదేశప్రప్రముల నుపయోగించుటలేదు.

8. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో మురిపివలయును అంగీకరించుట సరికా దని నా అభిప్రాయము.

9. ప్రభుత్వపు ఖర్చుల నన్నిటిని నిరాకరించవలెను. ప్రభుత్వము కొనసాగుచుండునుగాని నా సమ్మతిపై ప్రభుత్వ నిర్వహణము కొనసాగుదు.

10. ఇవంతయు ప్రారంభప్రయత్నములుగ నుండును.

11. స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమములలో కొన్ని అంశములు చక్కగనే కొనసాగుచున్నవి. ఖర్చు విషయము నందుకూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు వెనుక చిక్కియున్నారని చెప్పుటకు వీలులేదు.

12. ఏకమత్యము కుదురుటకు వీలులేని విషయన వివిధ రాజకీయ కక్షలకు భేదములున్నవని నేను నమ్ముటలేదు. అన సరమైనచో ఇండి పెం డెంటులకు మితవాదులకు కాలగ్రెసు కమిటీలయందు వారి సంఖ్యకుతగునిగమున ప్రాతినిధ్య మొనగవచ్చును.

కలకత్తాలో స్త్రీలసభ

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

కలకత్తాయందలి మినరన థియేటరులో ఈనెల 21 వ తేదీ సాయంకాలము స్త్రీలసభయొకటి జరిగెను. వేలకొలది స్త్రీలు సభకు వచ్చియుండిరి. 5 గంటలకు సభ జరుగనున్నను గాంధీ మహాత్ముడు సరోజినీ నాయుడు ఉపన్యసించునని ప్రకటింపబడుటచే 4 గంటలకే సభా భవనము స్త్రీలతో క్రిక్కిరిసి పోయెను. సరోజినీ నాయుడు సభకు రాజాలనందున కొంత ఆకాభంగము కలిగెను.

మహాత్ముడు నవ్వుముఖముతో సభ్యురాలడ మనస్సులను రంజింపజేయు విధమున ఉపన్యసించిరి. రాటుముయొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి ముచ్చటించుచు రాటుము పవిత్రతను పాతివ్రత్యమునకును చిహ్నమని మహాత్ముడు నడిచెను. ప్రతి గృహమునందును రాటుముండవలయుననియు రాటుమును న్యాయంప చేయుట స్త్రీల ధర్మమనిరి. దేశబంధు స్వార్థానిధికి విరాళముల నివ్వవలయునని సభ్యురాలడను మహాత్ముడు కోరెను. ఇప్పటికి ఐదువలెన 5 లక్షలలో వీననాండ్రు ఇచ్చిన విరాళములే అధికముగ నున్నందులకు మహాత్ముడు సంతరించెను. స్త్రీలు ఉత్సాహముతోను లేచి ఆభరణములను దూప్యములను మహాత్మునకు సమర్పించిరి. తేలుకనూ అను 10 సంవత్సరముల బాధిక తన ఉంగరమును మహాత్మున కివ్వగ మహాత్ముడు సంతోషముతో ఆకీర్తించెను. నవ్వుచు స్త్రీలు ఇచ్చుచున్న ఆభరణములను గనమును మహాత్ముడు ప్రాసచేసి కానుకలు నివ్వవచ్చినవారి నందరితోను రాటుముపై నూలు పడుకునుండువలయునని బోధించెను. (న్యూ ఎంపైయరు)

సంయుక్త గోదావరిమండలసభ

అక్టోబరు నెలవరకు నిలుపుచేయబడుట

తూర్పు పశ్చిమ గోదావరిమండలముల ప్రజాసభ ఆగస్టు 8-9 తేదీలను జరుపుటకు సన్యాససంఘమువారు కృతనిశ్చయములై కరపత్రములను పత్రికాప్రకటనలను, తత్సంబంధమున వలయు వసతులు ఏగైరా ఏర్పాటులను సంసిద్ధము కావించియుండిరి. కాని యీమహాసమావేశమునకు సర్వజనామోదముగా సన్యాస సంఘమువారిచే అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడి ఆహ్వానింపబడన, అసమాన అనుభజ్ఞులును, ఆంగ్లభాషయును అను శ్రీన్యాపతి ముఖ్యరావుపంతులుగారు, తమకు ఆగస్టులో సభకువచ్చుటకు కొన్ని కారణములచేత వీలులేదని తెలిపి సెప్టెంబరులోకాని, ఆ పైకాలములోకాని జరుపుటకు సూచించినందున వారిసలహా ప్రకారమే యీసభా సమావేశమును ప్రస్తుతిము నిలుపుచేసి అక్టోబరునెల ఆఖరువారములో జరుపుటకు సన్యాససంఘము వారు తీర్మానించినారు.

ప్రభుత్వమువారు సూచనముగా నొకల్యాండు వివిధా చట్టమును మద్రాసుశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు నిశ్చయించి నారనియు, అయ్యది కొలదిదినములలో చిత్తుచట్టముగా పేరిట్టులో ప్రచురింపబడుననియు తెలియజచ్చుచున్నది. ఈచట్ట ప్రజాసంఘమునకు సంబంధించిన యీసమావేశమును చులకనగా జరిపించినందున కార్యసాఫల్యము కానేరదు. ల్యాండువివిధా ఇరిగేషను విషయములలో ప్రభుత్వమువారికి కలిగియున్న తప్పు ఆభిప్రాయములను సాక్షాత్తములకు చూపించి భుంజించి ప్రజాభిప్రాయమును నొకటి చేయునాగును మండలాధికారులును మన్నించి శిక్షసానహించునట్లు సేయుట ప్రస్తుతకార్యము. రాజకీయముగా యేభేటను జరుగుచున్న మండల, రాష్ట్రీయ సభలనంటిదిగాక యీ సమావేశానికి పాల్గొల్పెంటు వచ్చెరా కొన్ని ప్రత్యేకపరిస్థితులను పట్టి చిత్తు విషయములలో తీవ్రమైన ఆంగ్లేయ నిమిత్తము జరుపబడుచున్నది ప్రతినిధులు అన్ని ప్రాంతములనుండియు అక్టోబరు నెలలో సభకు వచ్చి పాల్గొని సర్వవిధముల జయప్రభముగా కొనసాగి చుట విధాయకకృత్యమైయున్నది. మరియు యీ కిరీ పేర్లు సంపర్కమున పెక్కు సభలుకూడ ఒక సభమున కొనసభగా జరుపబడుటయు, ఏతత్కార్య నిర్వహణమునకు స్థాయి సంఘములుకూడ యేర్పాటుచేయుటయు ఆగత్యంబు కోరుచున్నది. అక్టోబరు నెలలో జరుపబడు సభకు ప్రతినిధులు ప్రతిక్షులు, అధిక సంఖ్యాకులుగా దయచేసి జయప్రభము కా వింపున సన్యాససంఘమువారు యందులో కొరకున్నార.

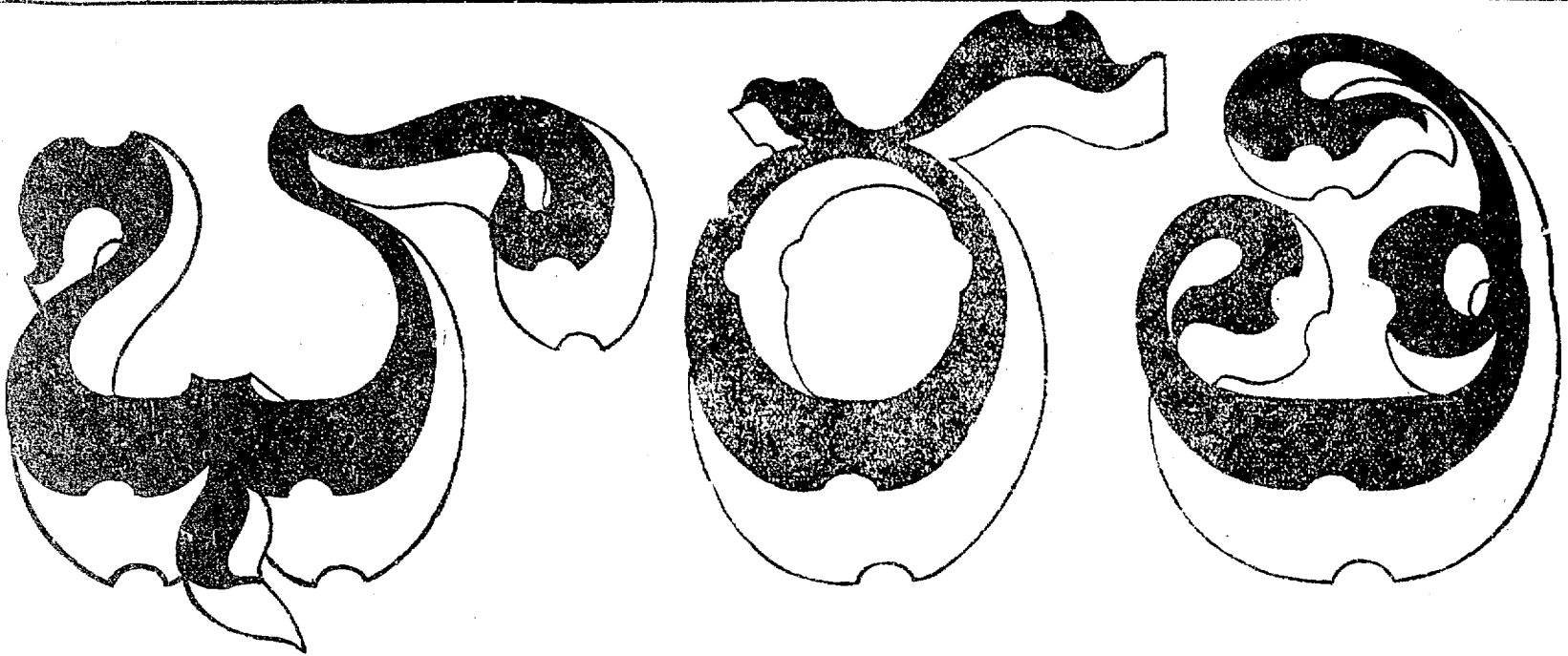
[ఆగస్టు 8-9 తేదీలను సభజరుగదు. అక్టోబరు నెలలో యే తేదీలను జరుగునదియు కొద్దికోజులలో ప్రకటింపబడును.]

కాకినాడ } నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రాయు }
విజయవాడ } తాత్కాలికకార్యదర్శి.

వర్ష పాతము

సిల్లా, జూలై 25:—చక్షిణబర్హా, ఉత్తర హిందూ ప్రాంతమునందు బంగాళాఖాతమునుండి వచ్చు వర్షపవనము ముగియకు నున్నది. బంగాళాదెహ్లాపై స్వల్పముగ మంచగించెను. ద్వితీయ గిల్పముందు అరబియా సముద్రప్రవాహము నీరసముగ నున్నది. చక్షిణ, బర్హా, వంగదేశము, బీహారు, పశ్చిమసంయుక్తరాష్ట్రములందు సర్వ సామాన్యముగ వర్షించెను. అస్సాము, ఉత్తరాళము, సంయుక్త పరగణాలు, తూర్పు ఉత్తర పంజాబు, మధ్యయిండియా, తూర్పు మధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణము, పశ్చిమ యాళము, ఉత్తర హైదరాబాదు, మార్గు, మురూను, దక్కను, ఉత్తరసనరానుతీరములనున్నిటవర్షించెను. ఉత్తరబర్హా చోటానాగపూరు, బొంబాయి, డక్కను, చక్షిణ హైదరాబాదు, ఆగ్నేయ మురూనులందు స్వల్పముగ వర్షించెను. టూలి, డైమండుగిరి, ఆక్వాట్ 2, ఆక్వాట్స్ 1½, లోకాదు 3, సఫ్, మిన్నపురం, బరంపురం 2, కలకత్తా, రాద్ధిలింగ 1½, పాగను గిరి 4, బద్దనాను, బోగ్రా 1, బాలాసూరు 1½, ఖానుపురి, ఆగ్రా 1, బారెల్లి 1½, బాధిగానా 5, రానిపిండి 1, జగదల్ పురం 3, కల్లికోట 1½, విశాఖపట్టణమునందు 1 అంగుళము వాన గురిచెను.

సూచన:—ఉత్తరాళమును, మధ్యరాష్ట్రముల కుత్తరమున వాన అధికముగ గురియ్యవచ్చును. (అ. ప్రె.)

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతిచంద్రమానాదిని ప్రచురింపబడును
ప్రతినందికయందును మూడునాలుగురంగులచిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

ఆపాధమాననచిత్రక - విషయానుక్రమణిక

పుష్పాంజలి (ఉదయనోదయము) - మానవల్లి రామకృష్ణకవి గారు; అతిథిపూజ - శ్రీ శేషాద్రిరమణ కవులు; ప్రాచీనాంధ్రకవిత్వ లక్షణము - తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారు; ఆంధ్రారణ్య పర్వశేష ప్రశంస - కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు; అభిప్రీతము - చందలవాడ సీతారామాంజనేయులుగారు; వనకుమారి - గరిగిపాటి రామమూర్తిగారు; చూపు - కవికొండల వెంకటరావుగారు; భాగవతములోని కొన్ని ప్రశస్తములు - 'సేలనయ్య'; నవరసంబులు నీవెకా నళినయన! - మల్లాది చంద్రశేఖరరావుగారు; సారిజాతా సహారణ రచనాకాలము - కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు; ఉపలాలనము - శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు; ఋగ్వేదము - అయ్యగారి జోగిసామయ్య శాస్త్రిగారు; మృతి యన భయపడనేల? - పెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు; ఆంధ్రభారతమండలి రాజ్యపద్ధతి - తనికెళ్ల లక్ష్మీనరసింహము గారు; కవిస్తుతి - గార్లదిన్నె సుబ్బారావుగారు; కృష్ణదేవరాయల యాస్థానిలోని కన్నడకవులు - ఆ. రంగస్వామి సరస్వతిగారు; పార్వతి యనుతాపము - రాయసం వేంకటశివుడుగారు; కాకతియాంధ్రలక్ష్మీనరసింహుల వెంకటరామచార్యులుగారు; జైనుల మతకథలు - పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు; కోకిల - ఖద్వోతము - నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; ఇకకావలసిన దేమి? - మాడపాటి హను మంతరావుగారు; ఆశాభంగము - దువ్వూరి నాంబమూర్తిగారు; దివ్యయాత్ర - పెనుమర్తి వెంకటరత్నముగారు; తృప్తాగీతము - విశ్వ నాథ సత్యనారాయణగారు; ఒకరోమనుని దేశభక్తి - చిల్లిరికె శ్రీనివాసరావుగారు; ప్రణయగీతములు - భండారు వీరరాజేశ్వరరావుగారు;

ఇరుగుపొరుగు పోరు - పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు; బాల - సీరిపి ఆంజనేయులుగారు; ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములోని స్త్రీలరాజకీయహక్కులు - డే. ల. నరసింహముగారు; మాయమ్మమాకిత్తువా - కొ. వెంకటసుబ్బారావు, కా. శివయోగానందరావుగారు; వేంగీచాళుక్యులు - మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; అధిక్షేపము - వెలగపూడి దానయ్యచౌదరి గారు; ప్రాచీనాంధ్రులెవ్వరు? ఆర్యులుకారా? - చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారు; ప్రేమాంజలి - ఎల్లాప్రగడ లక్ష్మీనారాయణ గారు; రివ్యుమను యవ్వనము - యస్. జి. ఆచార్యగారు; హిందూదేశమున గ్రహారాధనము - నిడుమోలు కనకసుందరంగారు; కుసుమరత్నమాల - సో. సూర్యనారాయణశర్మగారు; మహానీతి - క. రంగనాథశాస్త్రి గారు; చీనాయందు భారతనాగరికత - శ. రామస్వామి చౌదరిగారు; ఆస్తికత - మంత్రి పెగడ వెంకట హనుమంతరావుగారు; నారాయణ తీర్థులు - వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; శ్రీ డాక్టరు జయంతి చిన కామేశ్వరరావు పంతులుగారు; కీ. శే. చిత్తరంజనదాసు (జీవితసంగ్రహము); కీ. శే. చిత్తరంజనదాసు (పద్యము) - శ్రీరాజా వా. దుర్గా సదాశివేశ్వరప్రసాదబహద్రుగారు; దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు నిర్యాణము - తు. సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు, జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, చ. కృష్ణమూర్తిగారు, రాజా యం. భుజంగరావుగారు, సం. శివరావుగారు, వే. వెంకటకృష్ణ శర్మగారు; జైసద్ధచక్రము - గన్నవరపు సుబ్బరామయ్య; పడవయనము - బి. టి. నరసింహ చార్యులుగారు; గ్రంథవిమర్శనము - కూచి నరసింహముగారు, దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు

చిత్రపటములవివరము

సర్వచిత్రములు : - పార్వతిపంక్తు - చిత్రకారుడు : శ్రీయుత సి. హెచ్. సత్యనారాయణగారు; కీ॥ శే॥ రావుబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు - చిత్రకారుడు : యస్. బాలసుందరం గారు; కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు.

సాధారణచిత్రములు : - (1) ధ్వంసమయిన తాడేపల్లి రైల్వే స్టేషను, (2) కృష్ణాకెనాలు రైల్వేస్టేషన్ దగ్గర తలక్రందయిన నామాను రైలుబండి; (3) భగ్నము లైన సోడామాపులు మొదలయినవి - బందరు, (4) తాడేపల్లి గూడెమునొద్ద తలక్రిందైన రైలుబండ్లు; (5) ధ్వంస మయిన సీతానగరమండలి వీధియొకటి, (6) ధ్వంసమయిన నూలు, నేత మిల్లులు - సీతానగరము; (7-8) ఆంధ్రజాతీయకళాశాలలో ధ్వంస మయిన భాగములచిత్రములు - ఆంధ్ర దేశము - గాలివాస; (16-5-25); (9) కల్లేపల్లి దేవాలయము, (1) కల్లేపల్లి దేవాలయగోపురము; (3) శ్రీకాకుళ దేవాలయగోపురము, (4) శివగంగ దేవాలయము - బందరు; (5) చల్లపల్లిలో గల శ్రీ దేవరకోట సంస్థానాధీశ్వరులసాధము; (6) శ్రీకాకుళ దేవాలయము; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి. గారి

జీవామృతము

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

జీవామృతము:—విద్యాధులకును, యౌచనాచులకును, కులదైవము, శ్రీలపాలిటి కల్పద్రవము. వృద్ధులకు నంజీవిని. మరియు మెదడును బలపరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి, శరీరమునకు బల మొనగటకు దీనికి మించిన యౌషధరాజము వేరొకటి లేదు. వెల సీసా 1-కి రూ 3-4-0 ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మర:—ముప్పది సంవత్సరములుగ లోకప్రసిద్ధిబడసి: మా (క్లేగు, కలరా) ఔషధరాజములు మరునకును. మరియు మా ఆశ్రమమునందు అన్నివిధములైన వ్యాధులకు శాస్త్ర సమ్మతములైనట్టిని, అనుభూతములైనట్టి మిక్కిలిప్రసిద్ధి గాంచిన యౌషధరాజములు గలవు. వ్యాధి వివరములు వ్రాసినచో మీయొక్క జాబులను రహస్యముగ నుంచి వెంటనే తగిన చికిత్స తెలుపబడును. మా క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, 151, గోవిందప్ప నాయక వీధి, మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు నెం 287, మదరాసు.

బ్రాంచి: 183 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

టెలిగ్రాంసు:—పండిట్, మదరాసు.

ఏజంటు: దాదా అంజ్ కో, చైనాబజారు, మదరాసు.

మా మందులును అమ్ముటకు కమిషన్ పద్ధతిమీదగాని, జీతముమీదగాని పనిచేయుటకుగాని అన్నిచోట్ల ఏజంటు కావలెను.

మంగళగిరి (స్వకీయవిలేఖరి)

ఫోర్ డి

జూలై 28:—మంగళగిరి సబుపోస్టాఫీసులో తపాలా బల్లలోను అబ్దుల్ కరీంసాహెబు బహనతోడు నియామకదినము లలో బీటుకు పోవలసిన గ్రామములకు పోకుండా తన పుస్తకములో సడరు గ్రామములకు పోయినట్లు అచట పోస్టులు అధికారులచే నియమింపబడజేయవలయునని సంతకములు ఫోర్టరీ చేసినాడని నింద మోపబడి సస్పెండు చేయబడెను. విచారణ చేయు ఇన్స్పెక్టరు వారియెదుట తాను ఫోర్టరీ చేసిన సంగతి నిజమని యొప్పుకొని ప్లేటుమెంటు యిచ్చినందున ఫోర్టరీ చేసినందుల కేల క్రిమినలుచర్య తీసివోనగూడదో సంచాయిషీ యియ్యమని నూపరింపెండెంటువారు తాళిదు యిచ్చినట్లు తెలియచున్నది. కేసు విచారణలో నున్నది.

కృష్ణానది

కృష్ణానది వరదలలో నున్నది. ఆనకట్టపై 15 అడుగుల నీరున్నది. వరదనీరు మాగ్రామమునగ్గర నున్న ఎర్రబాలెంవరకు వచ్చినది. డిప్యూటీ తాళిదారుగారు కట్టలను జాగ్రత్తగా కాపాడుటకై మూడుదినములక్రిందులనే పట్టెరి. కృష్ణా యింకా పొంగవచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. కృష్ణాతీర గ్రామవాసులు ప్రమాదము వాటిల్లు నని భయపడుచున్నారు.

సబురిజిప్టారు

మాగ్రామ సబురిజిప్టారు శ్రీయుత డి. రామారావు గారిపై, లంచము తీసికొని, స్వార్థములేని మనిషి వీలును రిజిష్టరు చేసినందుకై, మోపబడిన లంచపుకేసును గురించి యిది వరకు కొంత తెలిసియుంటిని. సడరు కేసును కృష్ణాడిప్రీక్టు రిజిస్ట్రారువారు పూర్తిగా విచారించి సడరు నింద నిరాధారమని తీర్మానించిరి.

శ్రీయుత రామారావుగారి పుణ్యచిహ్నముండి నెల్లూరుజిల్లా కోశ్వాసనకు బదిలీకాబడిరి. వారిస్థానే శ్రీయుత యద్రంకెట్టి నారాయణరావునాయుడుగారు నియమింపబడిరి. వారింకను చార్జీ తీసికొనలేదు.

యూనియనుబోర్డు

యూనియనుబోర్డు సభ్యులుగా నున్నవారు గ్రామపం

చాయతీకోర్టులో సభ్యులుగా నుండగూడదను తాళిదు ఈ మధ్య మాపంచాయతీకోర్టుకు జారీ కాబడినది. ప్రస్తుతము యూనియనుబోర్డు సభ్యులలో నిరువురు పంచాయతీబోర్డులోకూడ సభ్యులుగా నున్నారు. తాళిదండినమీదట పంచాయతీబోర్డులో పైయిద్దరసభ్యులతో జరుగు వ్యవహారములు న్యాయసమ్మతము లగునేమో తెలిసికొనవలసియున్నది. ఈ తాళిదండిన పిమ్మట కొన్ని సంవత్సరములు గలిగి పంచాయతీకోర్డు సభ్యులు యూనియనుబోర్డులో సభ్యులుగా నుండవచ్చు నేమో తెలియజేయుడని పంచాయతీకోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు డిప్యూటీ కలెక్టరువారికి వ్రాసినట్లు తెలియచున్నది.

మా యూనియనుబోర్డు యొన్నికలు సమీపించుచున్నవి. వోటర్లలిస్టులు తయారుకాబడి, ముద్రింపబడి సిద్ధముగానున్నవి. ఈ యొన్నికలలో నైనను వోటర్లు, స్నేహ, బంధుత్వ, జాతి, మత, కులాభిమానములను పాటించక, తమ బాధ్యతను తెలిసికొని స్వార్థవిరహితులగునట్టియు, దేశాభిమానము, ప్రజాసేవ గలిగి శ్రద్ధగాపనిచేయువారలను, భాషాజ్ఞానము గలిగినవారలను యొప్పుకొని తమధర్మమును నిర్వర్తించెదరు గాక!

మతోపన్యాసములు

మాగ్రామ దేవాలయ స్థానాచార్యులను, మహామహా పాధ్యాయబిరుదాంకితులు నగు శ్రీమూర్తి కందాడై శతకోపాచార్యులవారు ప్రతి ఆదివారమును దేవాలయమునొద్ద మతోపన్యాసముల నొసంగుచున్నారు.

పతనమందిరము

ఇచట యువజనసంఘ మను పేర నొక పతనమందిరము యీమధ్య రెండుమాడు మాసములక్రిందట స్థాపింపబడినది. దానికి శ్రీయుత ఆి కోటిశాస్త్రిగారు కార్యదర్శిగా నుండి శ్రద్ధతో దానివృద్ధికి పాటుబడుచున్నారు. హిందూ ఆంధ్రజైనిక పత్రికలు వచ్చుచున్నవి. దినమునకు ౧౫, ౨౦ మంది వచ్చి పత్రికలను చదువుచున్నారు.

కాలమానము

వారముదినములనుండి వర్షములు కురియు చున్నవి. ఆకాశము విశేషము మబ్బులతో నిండియున్నది. సస్యములకు, త్రాగుటకు, నీరు సమృద్ధిగా నున్నది. మాగ్రామములో యీ సంవత్సరం సుమారు వెయ్యియేకరములు పైచిల్ల వేరుకేసగ పైరు జేయబడినది.

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సుకంపెనీలలో

భద్ర మై న ట్టి యు

672

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటలులోనే

భీమా చేయించుకొనుడు

దీర్ఘ కాల ము నుండి

అనేక కఠాదారులను

విస్తార మైన

మూలధనము గలిగియున్న

గొప్ప హిందూదేశీయ

భీమాకంపెనీ.,

Apply for full particulars to

Oriental Assurance Buildings,

F. E. VAID

} Branch
Scretary

Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:

No. 3, South Parade, Banalogue

Trivandrum Branch:

Trivandrum.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

సరస్వతీపవర్తైస్ రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేబురకము అచ్చుపనులకు నవ్వుకమగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠాలు
కవనము
కావ్యములు

రసమీ బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్ టోను బ్లాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కువయుక్తము లగు భావములు అనగా ఎంగ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

మాన్ సియర్ పెన్ క్యూ:— యూరేన్ పెన్ క్యూచే మిలిన్ నాకు
చాలా సంతోషముకలిగినది. ఇప్పుడు విదాహము లేదు. మాత్రము విస్తారముగా పోవుట
లేదు. నాకు మునుపటి బలముకలిగినది.

లిహోరియో ఎం. డి. పాంట్. రాస్సియో

(లాండ్. ఇన్ ఫరీక్).

మాన్ సియర్ పెన్ క్యూ:— దయచేసి 2 బుడ్ల లిన్ యూరేన్ పెన్ క్యూ
బొంబాయిను పంపకోరెదను. మీరుపంపిన నమూనా బొంబాయిచే చాలా గుణముగలిగినది.

చిత్తగించవలెను

ఏ. రాక్సు, ఎమ్. డి. కాయెన్. సర్. మర్.

వెన్ క్యూ యూ ర నే టె డ్ వై ను

బహుమాత్రమునకు అమోఘమైన బొంబాయి

స్వయము—పెన్నానిగై పజ్కోయందు డాక్టరు ఏ. పెన్నానిగై తయారు చేయబడినది.

మిత్రము:—కలినయ, కైకోనా—లితీయం, బ్రోమైడ్ పీపెయిన్ ఎస్ట్రాక్టు యూరనియమ్, నైట్రేట్—ఫ్యూక్ గ్లిజిన్—టెల్లూరైన్
బుడ్డి 1-కి ధర రు 10-0-0

ఇండియాలో సోల్ ఏజెంట్లు:—

మాడన్, నన్ను అండ్ కో.,

కెమిస్టులు, క్రాఫ్టర్లు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ఈ ప్రకటనను చదువువారు వారికి తెలిసిన బహుమాత్ర వ్యాధిగ్రస్తులకు ఈవిషయమై తెలుపవలెను.

1631

మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—

ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్,

9, పావ్ హామ్స్ బ్రాడ్వే.

మాన్ సియర్ పెన్ క్యూ:— మాత్రం డికి గడిచిన 8 దినములనుండి
ముత్రమునందు గ్లైకోసిన్ జాతిగా లేదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను.

మామూలుగా పంపు బుడ్డిని మరియొకటిని పంపకోరెదను. 50 సం॥ రముల
నయస్సుగలిగిన ఒక ముసలి ఆయనకు మాత్రమునందు లిట్టరు 1-కి 50 డ్రాముల గ్లైకో
సిన్ గలదు. అతనికి ఈ బొంబాయి కావలెను.

నావిధకువచ్చు బహుమాత్ర వ్యాధిగ్రస్తుల తరఫున వందనము చేయుచున్నాను.
చి తగించవలెను

డాక్టర్. మోనిన్ అలి. లి. శంపుల్ (అయిసు)

అయ్యో, దయచేసి ఇంక 10 బుడ్ల లిన్ యూరేన్ పెన్ క్యూ ఆంటి-డయ టెటిక్
బొంబాయిను పంపకోరెదను. దీనిని ఉపయోగించుటచే మంచి గుణముకలిగినది. నా

వ్యాధిస్తులు ఆనుకొనినదానికంటె ఎక్కువ గుణముపడినది. వారికి గల బహు
మాత్రవ్యాధి చాలవరకు తగిలినది. మీ బొంబాయిచే బహుమాత్ర సంబంధమైన
చిహ్నములన్నియు పటాపంచలై పోవుచున్నది. ఇంత మంచి బొంబాయి గలదని యిత
రుల కందరికిని తెలియగలందులకై నేను యీ యోగ్యతాపత్రికను పంపుచున్నాను.

డాక్టర్, ఎల్. మడేరి బొంబాయి-సెయింటు. సెవర్ (లాంజెసు)